Cena egz. 20 groszy

14 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu. Oddział w Bydgoszczy ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu ul. Mostowa 17; w Grudziądzu ul. Toruńska 22; w Inowrocławiu Król. Jadwigi 22/23; w Gdyni Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) Oddział w Bydgoszczy 1299.

Wychodzi od roku 1907. — Założyciel Jan Teska.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł miesięcznie; 8.85 zł kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł miesięcznie; 10.00 zł kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł, zagranicę 9.25 zł miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony Przedstawicielstw: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 594.

Numer 121 | BYDGOSZCZ, sobota dnia 27 maja 1939 r. | Rok XXXIII.

Niby - polemika.

Jest oczywiste, że nie z każdym można polemizować — najmniej chyba z Niemcami. Jeśli argumenty przeciwnika nie są rzeczowe i nawet sięgają do granic najczystszego humoru — trudno je poważnie traktować.

Pan min. Goebbels jest największym asem niemieckiej propagandy. W mowie wygłoszonej w Kolonii w dniu 20 bm. stwierdził z wielkim naciskiem, że Gdańsk jest niemieckim miastem i że *„do nas należy i do nas chce“*. Jeśli należy — to w jakim celu jeszcze chce? Gdańsk jest niemiecki, Gdańsk jest hitlerowski, Gdańsk odczuwa już ograniczenia aprowizacyjne i Gdańsk znajduje się pod terrorem agentów Gestapo. Co się w tym Gdańsku zmieni po przyłączeniu do Rzeszy? Tylko jedno: *Gdańsk zostanie ufortyfikowany tak jak Kłajpeda i odetnie Polskę od morza.* Jeśli p. Goebbels jest taki sprytny, niech wytłumaczy swym słuchaczom, że militaryzacja Gdańska jest niezbędnie potrzebna jego mieszkańcom. Przedrukujemy taki wywód z całym zachwytem.

Na temat połączenia Rzeszy z Prusami Wschodnimi w tejże samej mowie p. Goebbels stwierdził, że takie *„żądanie jest prawdziwie umiarkowane i słuszne“*. Jeśli Polska chce mieć dostęp do Gdyni to nie jest ani umiarkowane, ani słuszne. Jeśli Niemiec chce oddychać, jest to najświętsze prawo człowieka, jeśli Polak chce oddychać, to jest zanieczyszczanie powietrza, które mogłoby również trafić do płuc germańskich. Takie rozumowanie jest ogromnie przekonywające i to tak bardzo, że prawdopodobnie *wilk by się zaczerwienił, gdyby miał owcy tak niedołężnie swe zamiary tłumaczyć.*

Argumenty p. Goebbelsa były jeszcze względnie... rzeczowe. Prasa niemiecka natomiast dostarcza innych, które w żadnym wypadku do poważnego traktowania się nie nadają. Tak więc m. in. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ w dn. 17 maja opublikowała wywody niejakiego p. Hansa Kysera pt. „Die drei Teilungen Preussens“, które są prawdziwym rodzynkiem w cieście niemieckich bredni.

P. Kyser, urodzony w Grudziądzu, już przed wojną należał do zaciekłych hakatystów. Obecnie pobił wszystkie rekordy, gdy udowodnił — wyrażając się stylem sprostowań prasowych, że *nieprawdą jest jakoby Polska była trzy razy rozbierana, natomiast prawdą jest, że potrójnym rozbiorom uległy Prusy.*

Zdaniem p. Kysera pierwszy rozbiór Prus miał miejsce... w roku 1569 na sejmie polskim w Lublinie. „W tym roku — pisze hitlerowski historyk — włączyła nieprawnie Polska nie tylko Litwę, zapewne w podzięce za litewską pomoc pod Tannenbergiem (Grunwaldem), lecz *podzieliła również nasz kraj pruski* mimo protestu wszystkich miast wolnych i zrabowała Prusy Zachodnie oraz Warmię, która głęboko sięgała w Prusy Wschodnie“. Drugi rozbiór Prus nastąpił w roku 1806 po ustanowieniu Wielkiego Księstwa Warszawskiego. Trzeci rozbiór Prus urzeczywistnił Traktat Wersalski.

Polskich rozbiorów zdaniem p. Kysera *nie było zupełnie.* Pierwszy to było tylko *„naprawienie“ krzywdy zadanej Prusom* w owym roku Unii polsko-litewskiej z roku 1569 (który z losem Prus nie miał nic wspólnego!). W drugim rozbiorze Prusy „ratowały nasze najstarsze niemieckie miasta w niemieckim Weichsellandzie — Toruń i Gdańsk i pomost między Śląskiem i Zachodni-

(Ciąg dalszy na stronie 2)

Angielski projekt trójporozumienia

został wysłany do Moskwy.

Wszystko wskazuje na to, że 15 marca, dzień zajęcia Czech i Moraw był dniem szczytowym rozwoju Trzeciej Rzeszy. Od tego momentu zaczyna się cofanie, które mimo różnych prowokacyj w Gdańsku, trwa bez przerwy.

Odrodzenie przedwojennego trójporozumienia anglo-francusko-rosyjskiego wprowadziło w ogromne zakłopotanie tak Berlin jak i Rzym. W obu tych stolicach dzienniki wyrażają swój zachwyt, gdy tylko ukazała się jakaś trudność w rokowaniach. Obecnie po złamaniu pierwszych lodów

GDY OKRĘT TRÓJPOROZUMIENIA JUŻ SIĘ KOŁYSZE NA WOLNYCH FALACH, NIEMCY I WŁOSI MAJĄ MINY WIĘCEJ NIŻ ŻAŁOSNE.

Niedawno zwracaliśmy uwagę na fakt, że Niemcy i Włosi pod względem gospodarczym same sobie nakładają sankcje, względnie

WPADAJĄ SAMOCHCĄC W RODZAJ BLOKADY GOSPODARCZEJ.

Bilans handlu zagranicznego Rzeszy jest wpaniałym dowodem tego, na jak glinianych nogach stoi gospodarka Rzeszy, jak kurczy się z miesiąca na miesiąc. Toteż dobrze się dzieje, że rząd nasz stara się powiększyć nasze obroty z Francją, Rosją, Anglią i Stanami Zjednoczonymi. Ostatnio np. obrót z Francją będzie rocznie większy o ½ miliarda franków. Francuzi dostarczą nam maszyn, my im żywności. Jest to koniecznie, gdyż

NIEMCY BIORĄ NASZE PRODUKTY I NIE PŁACĄ ZA NIE ANI PIENIĘDZMI, ANI PRZYOBIECANYMI MASZYNAMI.

Poniżej zamieszczamy depeszę naszego korespondenta gdańskiego na temat instrukcyj Hitlera. Musimy stwierdzić, że w dzisiejszej sytuacji inaczej one wyglądać nie mogą.

WÓDZ RZESZY MOŻE TYLKO ZARZĄDZIĆ CICHY ODWRÓT PRZY GŁOŚNYM BICIU W TAKI TAM—TAM JAK GDAŃSKI „VORPOSTEN“.

Londyn, 26. 5. (PAT). Lord Halifax wystosował do ambasadora brytyjskiego w Moskwie instrukcje, polegające na udzieleniu sowieckiemu komisarzowi spraw zagranicznych wyjaśnień, co do istoty propozycji brytyjskich. Tekst tych propozycji będzie przesłany do Moskwy w sposób formalny nieco później, albowiem rząd brytyjski pragnie najpierw uzgodnić redakcję projektu brytyjskiego z rządem francuskim, tak aby móc projekt ten przedstawić Moskwie, jako aprobowany przez Francję.

Ale niezależnie od tego posunięcia, które opóźnia formalne przedłożenie tekstu projektu brytyjskiego w Moskwie o dwa lub trzy dni. Rząd brytyjski uważa za wskazane udzielić już obecnie rządowi sowieckiemu **wyjaśnień co do istoty tego projektu z myślą,** że ułatwi to Mołotowi zajęcie właściwego stanowiska wobec tych rokowań.

Korespondent dyplomatyczny Reutera dowiaduje się z kół dobrze poinformowanych, że brytyjskie propozycje wystosowane do rządu sowieckiego streszczają się w trzech następujących punktach:

1. **Zawarcie paktu wzajemnej pomocy,** który będzie działał w wypadku bezpośredniej agresji na terytoria europejskie jednego z trzech partnerów. Przed zawarciem formalnego układu nastąpi **trójstronna deklaracja, obowiązująca w okresie przejściowym.**

2. W wypadku bezpośredniej agresji na terytorium jednego z państw, **które otrzyma łączną gwarancję trzech partnerów** (Anglii, Francji i Sowietów), układ przewiduje konsultację (badania) i odpowiednie zarządzenia w koniecznym zakresie. Zagadnienie, które państwa będą objęte tą łączną gwarancją jest problemem, który będzie **musiał być jeszcze przedyskutowany.** Koniecznym warunkiem działania tej gwarancji jest **opór ze strony ofiary ataku.**

3. Celem zapewnienia jak najskuteczniejszej współpracy pomiędzy siłami zbrojnymi trzech państw w powietrzu, na lądzie i na morzu w wypadku agresji projekt brytyjski **przewiduje konsultację sztabów generalnych partnerów układu.**

Jak w tutejszych kołach politycznych zaznaczają, informacje te są luźnym oddaniem treści propozycji angielskich, które w pewnych punktach mają nieco odbiegać od podanych powyżej zasad.

Rząd polski ma być poinformowany o treści propozycji angielskich.

Lord Halifax odbył wczoraj przed południem dłuższe narady z ministrami resortów obrony, a mianowicie z ministrem wojny Hore Belisha, pierwszym lordem admiralicji lordem Stanhope, ministrem lotnictwa sir Kingsley Wood i ministrem koordynacji obrony lordem Chatfieldem. Narada ta dotyczyła militarnej strony propozycji brytyjskiej wobec Sowietów. W toku narady omówiona była również **sytuacja militarna Polski.** Polska jak wiadomo, posiada bilateralne (dwustronne) układy z Francją i Anglią, z Sowietami zaś posiada pakt o nieagresji co określa jej stanowisko do prowadzonych rokowań angielsko-francusko-sowieckich.

Indianie oczekują angielskiej pary królewskiej.

Podczas podróży po Kanadzie angielski król, jego małżonka i dwie królewne, radośnie byli na pewnej stacji witani przez Indian ze szczepu Huronów-Irokezów. Indian żyje w Kanadzie jeszcze około stu tysięcy, trudnią się oni łowiectwem i rolnictwem.

Stanowisko Polski.

Warszawa, 26. 5. (Wiad. wł.). W warszawskich kołach politycznych stwierdzają iż rozmowy jakie toczą się pomiędzy Paryżem, Londynem i Moskwą mają wyłącznie na celu regulację stosunków pomiędzy tymi trzema stolicami. **Warszawa swoje stosunki z Moskwą utrzymuje i reguluje bezpośrednio.** W tej chwili stosunki te układają się pomyślnie.

Przystąpienie Polski do porozumienia angielsko-francusko-sowieckiego nie jest brane pod uwagę. **Polska ustosunkowuje się życzliwie do tych układów** pod warunkiem, że obecnie i po tym nie naruszałyby one praw i interesów Polski. Polska jest wierna tej zasadzie, iż może być tylko podmiotem a nigdy przedmiotem polityki i nie zniosła by takiego stanu rzeczy, w którym mogłaby być przedmiotem rokowań pomiędzy innymi państwami trzecimi. (r)

Stosunek do państw bałtyckich.

Rzym, 26. 5. (Wiad. wł.). „Osservatore Romano“ omawiając sytuację na morzu Bałtyckim pisze: „Względy geograficzne i polityczne czynią oczywistą tożsamość interesów polskich i interesów bałtyckich. Pewne trudności wydają się już być **przezwyciężone we wszystkich niemal trzech stolicach tych krajów.** Widać tendencje do coraz silniejszego rozwiązania polityki solidarności z Polską, opartej na rzeczywistości geograficznej i historycznej tych państw. W ostatnich czasach Warszawa **dokonała szeregu kroków aby wzmocnić węzły łączące ją z tymi państwami, z którymi dwa graniczą z Polską.** (r)

Szanse obu faszyzmów równają się zeru.

Paryż, 26. 5. (PAT) „Gringoire“ ogłasza artykuł b. premiera Tardieu porównywujący siły bloku demokratycznego i państw osi.

Po szczegółowej analizie danych charakteryzujących wojskowy potencjał obu bloków Tardieu dochodzi do wniosku, że

państwa demokratyczne są silniejsze od swych ewentualnych przeciwników, silniejsze znaczniej niż to miało miejsce w r. 1914.

Przewaga finansowa jest po prostu druzgocąca. Przy obecnym stanie swych finansów, opartych na **kuglarstwie i inkwizycji fi-**

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej).

N by – po'emika.

mi Prusami i Pomorzem — od rosyjskiego zaboru". Jeśli chodzi o ów pomost „Landbrücke" — to „przyszła prowincja poznańska była najstarszą niemiecką „Kulturboden". Trzeciego rozbioru również nie było. Prusy nic o nim nie wiedziały i dopiero w parę miesięcy po tym przyjęły ten fakt do wiadomości. Tylko *pod naciskiem Austrii i Rosji Prusy zabrały „Grenzstrich" między Wisłą i Bugiem z polską stolicą.*

I któż teraz może wątpić, że Polska właściwie nie jest Polską tylko pewnego rodzaju złudzeniem, jakimś wielkim kłamstwem historycznym. Pomorze to najprawdziwsze Prusy, Poznańskie — to niemiecka „Kulturboden", centrum Polski po Bug jest „Grenzstrichem", a reszta na wschodzie należy do Rosji. P. Kyser zasłużył sobie co najmniej na nagrodę Nobla z dziedziny historii. Ponadto możnaby mu przyznać również nagrodę z... fizyki. Językiem chce unicestwić 35 milionowy naród. Czy to nie geniusz?

Przerzućmy się teraz do Gdańska. Nie będziemy ruszali wszystkich not, które senat gdański wysłał do rządu polskiego. Wskażemy tylko na punkt wyjścia. Jest nim takie przedstawienie wypadków pod Kałdowem, że z polskiego samochodu padły strzały do Bogu ducha winnego p. Maxa Grübnau, który, paląc fajeczkę, spieszył Polakom z pomocą, sądząc, że ma do czynienia z wozem, który uległ zepsuciu.

Nasuwa się siłą rzeczy wniosek, że polscy dyplomaci są co najmniej hiszpańskimi „pistoleros". Jeżdżą nocami z rewolwerami w ręku i strzelają do kogo popadło. Teraz jeśli tylko gdzieś ktoś strzeli w jakiejś stolicy świata, wszyscy będą wiedzieli, że przejeżdżał polski poseł lub polski radca legacyjny. Idąc za tym rozumowaniem, należałoby przypuścić, że jeśli tak po meksykańsku zachowują się nasi dyplomaci, podczas, gdy nikt nie słyszał o tym, aby przedstawiciele Meksyku nie byli ludźmi wysokiej kultury, naród polski jest co najmniej plemieniem ludożerców.

Daliśmy próbki niemieckich rozumowań i niemieckich oskarżeń. Są one obliczone tylko na ludzi nieposiadających krzty krytycyzmu. Zapewne zwykli SA-Mani, ogłupiani od lat propagandą nazistowską będą wierzyli takim chwytom antypolskim. Ale już nieco inteligentniejszy Niemiec uśmiechnie się serdecznie z wywodów p. Kysera lub gdańskiego Senatu. Co zaś powiedzieć o całym świecie, który te brednie niemieckie czyta? Czy można sobie wyobrazić *lepszą propagandę właśnie na rzecz Polski?* Oto powód dlaczego bez gniewu rejestrujemy niemieckie głosy i zastrzegamy się, jakoby nasze uwagi były polemiką. Uważamy, że tak „piękne myśli" należy raczej szeroko popularyzować. Szczególniej tą o polskich „pistoleros" i ludożercach... Biada Niemcom wkraczającym do Polski! Biada!

St. Strąbski.

—«:»—

Minister oświaty na egzaminach maturalnych.

Warszawa, 25 5. (PAT). Minister W. R. i O. P. prof. dr W. Świętosławski w dniu 23 bm. był obecny **na egzaminach maturalnych w Liceum Zrzeszenia Nauczycieli w Piotrkowie,** a w dniu 24 bm. na egzaminach maturalnych w Liceum Stow. Szkolnego w Tomaszowie Mazowieckim oraz na lekcjach w szkole powszechnej.

W zwierciadle dnia

Mimo, że zbliża się 1 czerwca, musimy poczęstować naszych Czytelników wiadomością niemal primaaprilisową. Niemieckie ministerstwo spraw zagranicznych, jak donosi pismo „Der Adler", zamierza wprowadzić urząd dziewcząt-paziów. Zgłoszenia są liczne i kilkanaście dziewcząt już się zaprawia do chodzenia z gracją i trzymania w ręku wielkiej buławy. Ci damscy heroldowie prawdopodobnie będą ubrani w kuse majteczki i będą pokazywali zgrabne nogi. Ci „Ehrenpagen", jak podaje pismo, będą dodawani wybitnym gościom jako „Ehren-Begleiter"...

Czy to ma ściągnąć wizyty mężów stanu do osamotnionej Rzeszy?

* * *

Jak podaje „Times", min. Runciman czuje się bardzo przepracowany i ma zamiar złożyć swój urząd, aby sumiennie wypocząć.

Z naszej strony posyłamy mu życzenia wszystkiego najlepszego na tej drodze. (s).

Angielski projekt trójporozumienia...

(Ciąg dalszy).

skalnej, Niemcy i Włochy nie mogą prowadzić wojny **nawet przez rok.**

Przewaga państw demokratycznych, jeżeli chodzi o zaopatrzenie w żywność, surowce i broń, jest również poważna. Niemcy wprawdzie przez zabór Czech, Moraw i Słowacji polepszyły swą sytuację pod tym względem, ale Włochy pozostały daleko za nimi w tyle.

Wyższość francusko-brytyjska w sposób oczywisty ujawnia się w dziedzinie sił morskich, które panują nad obiema wrotami morza Śródziemnego.

Cóż z tego — pisze Tardieu — że Włochy zamkną Adriatyk, ale reszta?...

Cały półwysep apeniński będzie przecież pod obstrzałem floty nieprzyjacielskiej.

A poza tym armia francuska z linią Maginota i angielska oparta na powszechnej służbie wojskowej, kończy Tardieu, są bez porównania **lepiej przygotowane do walki, niż w przede dniu wielkiej wojny.**

Niemiecki handel zagraniczny kurczy się zastraszająco.

Berlin, 26. 5. (PAT) Podane przez niemieckie biuro informacyjne cyfry dotyczące niemieckiego handlu zagranicznego za kwiecień br. wykazują **olbrzymi spadek przywozu,** wobec czego w kwietniu wystąpiło nawet dodatnie saldo bilansu handlowego. Zaznaczyć należy, że statystyka kwietniowa obejmuje całą wielką Rzeszę, a więc łącznie już nawet z Kłajpedą.

Import wyniósł w tym okresie zaledwie 402,6 miln. Rm. wobec 511,3 miln. Rm. w marcu br. Zaznaczyć należy, że w poprzednich miesiącach przywóz ten był jeszcze znacznie większy. Eksport wyniósł 437,7 miln. Rm., był więc znacznie mniejszy niż w marcu kiedy wyniósł 489,0 miln. Rm.

Charakterystyczne jest, że **największy spadek wykazały w kwietniu obroty Rzeszy z krajami europejskimi,** przy czym zaznaczyć należy, że eksport do Stanów Zjedn. przejściowo wzrósł — w związku z masowymi wysiłkami produktów niemieckich — w oczekiwaniu na wejście w życie podwyższonych stawek celnych. Gdyby więc nie ten specjalny moment, **liczby wywozu niemieckiego byłyby jeszcze mniejsze.**

Po pogrzebowych demonstracjach w Gdańsku i Malborku.

Wieniec i pozdrowienia Hitlera dla zastrzelonego Grübnaua.

Gdańsk, 26. 5. (Wiad. wł.). Jak już pokrótce donosiliśmy, odbyły się onegdaj żałobne demonstracje hitlerowców gdańskich i wschodnio-pruskich na cześć zastrzelonego Maksa Grübnaua, który to z rewolwerem napadł na szofera Morawskiego.

Po złożeniu wieńca z napisem „Adolf Hitler" na trumnie przez Forstera, przemówił prezydent senatu Greiser, wysławiając handlarza bydła i wschodnio-pruskiego bojowca Grübnaua **jako bohatera narodowego i symbol jedności ludności niemieckiej.**

Jego zgon ma rzekomo być „znakiem na niebie w decydującej chwili gromonośnej", kiedy „twarde przeciwieństwa nad krwawiącą granicą czekają swego rozwiązania". Następnie Greiser bojowo zawołał: „Przywiązujemy mocniej hełmy i czekamy na rozkaz Führera". Oddział podoficerów pułku gdańskiej policji oddał następnie trzy salwy karabinowe w powietrze.

Wreszcie Forster przystąpił do trumny i oświadczył: **„Towarzyszu partyjny Grübnau, z polecenia twego i naszego wodza położyłem u twej trumny wieniec".**

Po tych słowach ruszył korowód z oddziałami hitlerowskimi i sztandarami przez most na Nogacie do Malborka na cmentarz.

Co chciał Forster u Hitlera?

Niemieckie plany gdańskie odroczone do jesieni.

Gdańsk, 26. 5. (Wiad. wł.). Wasz korespondent dowiaduje się z otoczenia narodowo-socjalistycznego wodza gdańskiego Forstera, że rozmową tegoż z Hitlerem, która odbyła się 24 maja w Berlinie, dotyczyła dwu punktów:

1) Obaw niemieckich co do ewtl. zarządzeń polskich celnych i policyjnych na terenie w. m. Gdańska po zrujnowaniu domu celników w Kałdowie i

2) przyszłych posunięć niemieckich co do w. m. Gdańska.

W pierwszym punkcie oświadczył kanclerz Forsterowi, że gdyby nawet Polska wzmocniła swe gwarancje kontrolne i bezpieczeństwowe w Gdańsku — czego on — Hitler — jednak w tej chwili się nie spodziewa, **Rzesza nie uważałaby chwili za odpowiednią dla interwencji zbrojnej.** Dlatego polecił kanclerz Forsterowi kontynuować antypolską kampanię w druku i słowie, **wstrzymywać się jednak od poważniejszych wybryków.**

Co do punktu drugiego, to „Führer" pocieszał Forstera na jesień, gdzie będzie mógł podjąć swe plany co do Gdańska ponownie i to — jak ma nadzieję — z większym powodzeniem.

Hitler wyraził jednak opinię, że **dałby dużo za to, gdyby można dawną rzeczową współpracę z polskim sąsiadem na podstawie jakiegoś niekompromitującego jego i narodowy socjalizm kompromisu przywrócić.**

Forster, spokrewniony blisko z Hitlerem przez tegoż siostrę, towarzyszył kanclerzowi jeszcze w pociągu w drodze do Augsburga aż do stacji Halle w Turyngii. Tam Forster dopiero opuścił kanclerza, by udać się z wieńcem do zastrzelonego Grübnaua aeroplanem specjalnym kanclerza D. A. V. A. U. do Malborka i Kałdowa.

Humorystyczne postulaty gdańskie.

Wolne Miasto chce być traktowane jak suweren i równy Polsce partner. Nie uznaje polskich praw, urzędów ani urzędników. Chce wypowiedzieć gdańsko-polską umowę z 5. 8. 1933 r.

Gdańsk, 26. 5. (Wiad. wł.). Na kpiny wprost zakrawa szereg żądań gdańskich, wysuniętych przez naczelnego redaktora Zarskego z „Der Danziger Vorposten" w art. wstępnym pt. „Gdańskie wnioski po skrytobójczym mordzie polskich dyplomatów".

Artykuł, zaczynający się od elegicznej melancholiki na temat krwawego bohatera narodowego Grübnaua, woła o „uderzenie ze strony gdańskiej pięścią w stół i oświadczenie Polakom, że tylko Gdańsk może w tej chwili podnosić żądania". A te żądania są następujące według Zarskego:

1) Gdańsk jest suwerennym państwem niemieckim.

2) W Gdańsku istnieją tylko niemieckie władze i urzędy.

3) Gdańsk jest wobec Polski równym partnerem.

4) Polska nie posiada legalnych praw w Gdańsku umożliwiających interwencję do administracji niemieckiej.

5) Generalny Komisarz R. P. nie posiada żadnych większych uprawnień od dyplomatycznych przedstawicieli.

6) Cała egzekutywa spoczywa tylko u niemieckich władz.

7) Gdańskie władze celne są urzędem podlegającym tylko państwu gdańskiemu, a polscy inspektorzy celni nie mają żadnego prawa udzielania im poleceń.

8) Gdańsk żąda usunięcia „skrytobójczych dyplomatów polskich o metodach gangsterowskich i nie będzie z nimi mówić".

9) **Gdańsk wypowiada polsko-gdańską umowę z 5. 8. 1933 r., ponieważ nie upatruje w Polsce, która przystąpiła do frontu okrążającego Rzeszę, nadal lojalnego partnera.**

Po tych wesołych postulatach, „Vorposten" grozi rozgrywką, której wynik — korzystny dla Niemców — z góry prorokuje.

Sądzimy, że tego rodzaju śmieszne postawienie sprawy stosunków polsko-gdańskich brać można tylko z humorystycznej strony.

Niemcy i Włosi wracają z Hiszpanii.

Berlin, 26. 5. (PAT). Legion niemiecki w Hiszpanii powróci do Rzeszy **30 bm.** W związku z tym odbędą się tu uroczystości powitalne.

Rzym, 26. 5. (PAT). Liczba powracających z Hiszpanii Legionistów włoskich wynosi **dokładnie 19.460. Legionistom towarzyszyć będą żołnierze hiszpańskiej dywizji „czarnych strzał" w liczbie 3000.** Żołnierze hiszpańscy wezmą udział wraz z legionistami w defiladzie, jaka się odbędzie w Neapolu przed królem Wiktorem Emanuelem. W tym samym czasie przybędzie do Włoch **liczna delegacja złożona z wybitnych osobistości hiszpańskich.**

Seria nieszczęść w Gdańsku.

Gdańsk, 26. 5. (PAT). **Niemiecki tranzytowy pociąg pośpieszny przejechał wczoraj w południe 53-letniego kolejarza Polaka, obywatela gdańskiego, Franciszka Langego, który na dworcu podmiejskim Petershagen przechodził przez tor kolejowy. Lange został na miejscu zabity.**

Przy molo wschodnim portu gdańskiego osiadła na mieliźnie barka, wywożąca piasek przy pracach nad pogłębieniem portu. Załogę barki uratowano.

Rauschning odsłania plany niemieckie w Gdańsku.

Nowy Jork, 26. 5. (PAT) „N. Y. Herald Tribune" ogłasza drugi artykuł Rauschninga na temat problemu gdańskiego, w którym oświadcza, że codziennie dostaje listy od mieszkańców Wolnego Miasta, w tym od członków starych patrycjuszowskich rodzin tamtejszych,

uskarżających się na okropne stosunki, w których żyją pod rządami nar. socjalistów.

Niestety ludności Gdańska nie wolno się wypowiedzieć. Ci zaś, którzy tam rządzą, wysilają się przede wszystkim na to, aby sprowokować Polskę w ten sposób,

by jaka bądź akcja militarna z jej strony wyglądała na napaść i stąd uwolniła Anglię i Francję od obowiązku przyjścia Polsce z Pomocą.

Prasa niemiecka potwierdza rewelacje Rauschninga.

Berlin, 26. 5. (PAT) Taktyką prasy niemieckiej jest w dalszym ciągu codziennie alarmowanie społeczeństwa **rzekomymi ponownymi zajściami w Gdańsku, czy też wykroczeniami antyniemieckimi na terytorium Polski.**

Wiadomości te służą następnie prasie do wykazania, że stosunki na terenie Gdańska są „nie do utrzymania". Ruch tranzytowy jest ponownie zagrożony.

Dzienniki dążą w ten sposób do wbicia klina między Polskę a mocarstwa zachodnie, starając się wykazać rzekome zaniepokojenie mocarstw zachodnich tymi sprawami.

Zeznania szofera Morawskiego.

Warszawa, 26. 5. Prasa warszawska podaje, że szofer Zygmunt Morawski, który prowadził auto radcy Perkowskiego, złożył dokładne wyjaśnienia. Opisuję on cały przebieg zajścia w Kalthofie następująco:

„W chwili, gdy samochód z radcą Komisariatu Gen. Perkowskim, naczelnikiem biura PKP Szillerem, inspektorem celnym Świdą, przybył do Kolthofu, zastano tam **budynek celny całkowicie zdemolowany.** Okiennice były powyrywane, a wszystkie szyby wybite.

„Na ścianach budynku były wypisane ordynarne wyzwiska i hasła antypolskie. Komisji polskiej nie chciano wpuścić do środka budynku. Wówczas radca Perkowski udał się na dworzec.

„Ponieważ droga na stację była zamknięta, szofer pozostał w samochodzie, urzędnicy zaś poszli pieszo na stację. Po kilku minutach ukazał się na drodze **samochód marki „Mercedes", z którego wysiadło 6 ludzi.** Podeszli oni ku Morawskiemu, który, widząc ich agresywne zamiary, począł się cofać. Napastnicy poczęli biec i dopadli szofera.

„W pewnym momencie Morawski usłyszał słowa, wypowiedziane po niemiecku: **„Strzelaj do niego";** wtedy padł strzał ze strony napastników. Morawski w odpowiedzi **strzelił i trafił najbliższego napastnika, którym był Gruebnau.**

„Po strzale Morawski pobiegł na stację i zawiadomił o wszystkim polskich urzędników. Czekali tam przeszło godzinę na przybycie lokomotywy, w międzyczasie **nikt się nie zjawił z policji.**

„Władze polskie zwróciły uwagę na działalność Gruebenaua już przed laty. Jak się okazuje, w archiwum Komisariatu Generalnego R. P. w Gdańsku znajduje się dokument, który jasno stwierdza, kim był Gruebenau.

„Otóż dokumentem tym jest pismo Senatu gdańskiego, składającego przyrzeczenie, że **w przyszłości położy kres ustawicznym awanturom i wystąpieniom antypolskim Maksa Gruebnaua. Pismo to nosi datę roku 1937".**

Na marginesie

W dzisiejszych trochę dziwnych czasach nietrudno zauważyć ciekawe zjawisko:

Fala plotek ma swoje przypływy i odpływy. Raz się ucisza, wydaje się, że gaśnie. Raz znowu uderza ze zdwojoną siłą. Już sam fakt, że plotki podawane z ucha do ucha są całkowicie zgodne z wrogą propagandą prasową i radiową — wskazuje na źródło tych plotek i idiotycznych pogłosek. Nie są one bynajmniej dziełem przypadku ani lekkomyślności — są one puszczane w kurs z całą świadomością przez ludzi i agentury, którym zależy na sianiu zamętu i prowokowaniu faktów dokonanych.

Dlatego nigdy nie za głośno jest wołać:

Nie dawać ucha plotkom!

Nie powtarzać nieprawdopodobnych bujd!

Nie pozwalać się prowokować!

A prowokatorów, plotkarzy, szerzycieli zamętu, którzy się za judaszowe srebrniki albo tylko przez głupotę wysługują obcym interesom, brać krótko za twarz i oddawać w ręce powołanych władz!

*

Katolicka „Kultura" pisze:

Jedną z najstraszniejszych broni w ręku nieprzyjaciela podczas wojny, zmierzającą do obezwładnienia przeciwnika, jest propaganda. Ta niewinna na pozór broń okazała się w czasie wojny czynnikiem niemniej strasznym w skutkach od bomb czy dynamitu. Sąsiadujemy z dwoma państwami, które wyspecjalizowały się w stosowaniu propagandy politycznej. Jest pewne, że normalnym czynnikom położenia wojennego naród polski potrafi przeciwstawić obywatelskie wyrobienie i hart ducha. Nieszczęścia w postaci głodu, niedostatku, chorób i epidemii potrafimy przezwyciężyć. Czy jednak jesteśmy dostatecznie odporni psychicznie na zabójczą sugestię propagandy i plotki?! Musimy już teraz znać metody reakcji na nie. Musimy powodzi plotek przeciwstawić spokój i równowagę, aby w chwili decydującej nie być czynnikiem popłochu i zamieszania, ale ostoją i pomocą armii.

*

Generał Józef Haller powiedział słusznie w Bydgoszczy, że jeśli ktoś liczy na to, że mu się uda nas zmęczyć — grubo się myli!

My mamy nerwy hartowne jak stal!

Ani wytrącić się z równowagi ani sprowokować się — nie damy!

Humor polityczny.

ŻARŁOCZNA KOCHANKA.

Był sobie Niemiec
imieniem Johann,
co się w armacie
strasznie zakochał.

Przemawiał do niej
czułymi słowy,
każdy jej kaprys
spełnić gotowy!

Wyrzekł się dla niej
knedli i masła
i sam głodował,
byle się pasła!

A więc armata
tyła i tyła
a on opadał
ciągle na siłach.

Czym więcej jadła,
Tym więcej chciała!
Każda jej porcja
była za mała!

Aż kiedyś taki
miała apetyt,
że i Johann'a
zjadła na wety!
(„Kronika Polski i świata")

NIEMIECKA GOTOWOŚĆ.

Adolf Hacken w „Bierstube" z Johannem w szlafmycce rozprawiają o wojnie. Adolf jest w mundurze i agituje Johanna do gotowości na wojnę.

Adolf: — Potrzebujemy „Lebensraum", by ojczyzna była potężna. Kraj nad Wisłą to niemiecka ziemia.

Johann (milcząc, myśli jak miliony Niemców. Chce przekonać siebie o gotowości na wojnę i rzuca jedno tylko pytanie): — **Jaką oni tam mają słoninę?**

Powrót.

Artykuł poniższy wyszedł spod pióra p. M. Kukiela, generała brygady w stanie spoczynku, b. dyrektora Szkoły Wojskowej i znanego chlubnie historyka. Ponieważ nadszedł za późno, nie mogliśmy go zamieścić w numerze poświęconym zjazdowi Hallerczyków. Zamieszczamy go obecnie, ponieważ nie stracił nic ani na aktualności ani na wartości. — Red.

Cóż napisać Wam, Towarzysze broni, w dwudziestolecie Waszego powrotu z ziemi francuskiej i włoskiej do Polski? Czy przypomnieć, jak byliście oczekiwani, tu w Polsce? Jak Wodza Waszego nie tylko Litwa, ale cała Polska nasza czekała długo, doprawdy jak „żydzi na Mesjasza"; bo też jak zbawienia wyczekiwał Was krwawiąc bohaterski Lwów, wyczekiwało walczące Poznańskie, wyczekiwał niewyzwolony Śląsk, niewyzwolone Pomorze, wyczekiwało Wilno, które wyzwolone spod srogiej okupacji niemieckiej, próżno usiłowało się obronić przed sowieckim najazdem. W oczach mam jeszcze dodatek nadzwyczajny którejś z gazet, wydany właśnie w tym tragicznym momencie, z przedwczesną, błędną wieścią „Generał Haller wylądował w Gdańsku" i pamiętam uniesienie, z jakim wieść tę przyjęła Warszawa.

Długo czekał na Was kraj. Nie z winy Wodza Waszego, który czynił, co mógł, by gotowość bojową poszczególnych dywizyj przyspieszyć, postępując przy tym metodą własną, najbardziej celową i prostą. Nie Wasza była to również wina, bo sercem całym wydzieraliście się do walczącej Polski. Jaka tam i czyja zawiniła polityka, nie czas o tym mówić w tej uroczystej chwili. Przyszliście późno, ale ze zjawieniem się Waszym siły zbrojne zmartwychwstałej Rzplitej wzmogły się niepomiernie. Nie tylko o liczbę walczących. Nie tylko o wspaniałe ich uzbrojenie, sprawność, postawę wojskową. Nie tylko o siłę moralną, promieniującą od wodza i wojska. Wzmogły się one również przez **poczucie ścisłego związku Polski ze zwycięskimi wolnymi narodami świata.** Bo Wyście tego związku byli uosobieniem i żywym świadectwem. Bo przecież organizacja Waszej armii błękitnej, dostarczenie jej potrzebnej kadry dowódców i instruktorów, wspaniałe wyposażenie armii w oręż i sprzęt i wszelkie potrzeby, transporty broni, amunicji i innego materiału wojennego idące z Wami — była to pierwsza i główna pomoc, wyświadczona bezpośrednio powstającej Polsce. Pomoc tak wielka, że nadejście jej przesądzało na rok 1919 losy wojny o nasze Kresy Wschodnie i pozwalało w groźnej postawie na Zachodzie doczekać się zgody Niemiec na oddanie nam ziem polskich pruskiego zaboru. Nie wolno nie doceniać bohaterskich wysiłków, dokonywanych przedtem i potem przez „szare" wojsko krajowe i wojsko wielkopolskie, ale nie można też zamykać oczu na to, **jakim ciężarem na szalę padał oręż armii generała Hallera,** a z nim pomoc materiałowa Zachodu. I nie wolno przy tym zapominać, **co dla armii Waszej zrobiła Francja i jaki dług wdzięczności mamy względem narodu francuskiego,** wojska francuskiego, francuskich mężów stanu i wodzów. Ten dług wdzięczności Wy przypomnicie zawsze rodakom, gdyby zaczynali o nim zapominać. I przypomnicie, że **wdzięczność jest szlachectwem narodów.**

Związek Wasz, Związek Hallerczyków, przez cały czas swego istnienia reprezentował niezłomnie tradycję braterstwa broni między Polską a wolnymi narodami Zachodu — Francją, przy której wojskach powstała armia polska, której oficerowie, podoficerowie, specjaliści tak licznie stanęli w szeregach polskich i walczyli za Polskę; z Anglią, Ameryką, Włochami, które tyle uczuć braterskich i pomocy okazały tworzącemu się wojsku polskiemu. Związek Wasz reprezentował zarazem **wspólny front wolnych narodów** przeciw niebezpieczeństwu niemieckiego odwetu i nowym zamachom niemieckim na ziemie sąsiadów, na ich wolność i niepodległość. Czuwaliście, gdy usypiali inni. Ostrzegaliście, gdy Was za to lżono i oczerniano. Trwaliście przy starym braterstwie broni w czasie, gdy modą już było prawie w pewnych sferach i obozach bratać się z dawnym okupantem, a urągać dawnym sojusznikom. Przetrwaliście. W dwudziestą rocznicę Waszego powrotu święcimy **wielkie dni powrotu całego naszego narodu na tę wielką drogę dziejową, która była i jest drogą Waszą.**

Marian Kukiel.

Wróg wewnętrzny rozsadzi Rzeszę.

W razie wojny najgroźniejszy dla Niemców będzie „czwarty" front.

Szef Gestapo, Himler, miał w roku 1937 odczyt dla wyższych oficerów, w którym poruszył szereg niezwykle aktualnych zagadnień, będących ciekawą ilustracją do stosunków, panujących wewnątrz Rzeszy.

Ze słów szefa policji tajnej wynika zupełnie wyraźnie, że **sytuacja Trzeciej Rzeszy w razie wybuchu wojny będzie gruntownie się różnić od sytuacji roku 1914.** Słowa, wypowiedziane przez Himlera w roku 1937 mają swój stały ciężar gatunkowy, dlatego też nie tracą nic na swojej wartości i znaczeniu również i w tej chwili.

Szef Gestapo stwierdził, że w „przyszłej wojnie nie będziemy mieli tylko front armii na lądzie, front marynarki na morzu i front lotnictwa w powietrzu nad Niemcami — lecz również **czwarty teren wojenny: wewnątrz Niemiec".**

„Gdyby wojna wcześniej wybuchła, jak należy się spodziewać, względnie, jak ktokolwiek z nas przypuszcza oraz sobie życzy, musimy sobie jasno zdawać sprawę z niebezpieczeństwa, grożącego wewnątrz kraju, organizowanego przez koła opozycyjne, a zwłaszcza z osadu, jaki pozostał po komunistach. Musimy być gruntownie przygotowani na wypadek walk na tym czwartym froncie wewnętrznym, zdając sobie dobrze sprawę, że najmniejsze zaniedbanie na wypadek wybuchu wojny na tym froncie doprowadzić może niewątpliwie do klęski".

Pan Himler zapoznał również słuchaczy z zamierzeniami Gestapo na wypadek wojny. Oto „na wypadek wybuchu wojny, musimy sobie jasno powiedzieć, że **należy natychmiast dużą ilość niepewnych elementów osadzić w obozach koncentracyjnych.** Represje muszą być zaostrzone, jak również kontrola, aby działać też i prewencyjnie". Akcję tę prowadzić będą specjalne oddziały. Himler odsłania tajemnicę, twierdząc, że tymi będą oddziały „trupich czaszek". Lecz nawet i w stosunku do tych zostaną zastosowane pewne środki ostrożności. Żaden z tych oddziałów nie będzie pełnił służby w swoim okręgu terytorialnym, z którego przeprowadzona będzie rekrutacja do niego. Tak np. **Himler uważa wprost za „niedopuszczalne, aby oddziały formowane z rekrutacji na Pomorzu, czy Śląsku pełniły służbę na Pomorzu czy Śląsku".** Każdy z tych oddziałów po trzech tygodniach służby będzie zmieniany". „W walkach ulicznych oddziały te nie będą używane oddzielnie". Nigdy nie będzie wolno używać do służby policyjnej członków z formacji „trupich czaszek". Liczyć się należy również z takimi wypadkami, że z miejscowymi dywersantami współdziałać będą desanty spadochronowe, nadsyłane oddziałki sabotażystów — co szczególnie groźnym będzie dla fabryk amunicyjnych, zakładów pracujących dla wojska itp."

P. Himler zakończył wówczas swój wykład apelem: „To zrozumienie dla konieczności zastosowania zupełnie nowej organizacji w walce z wrogiem wewnętrznym winno dotrzeć do wszystkich bez wyjątku, jak również zdawanie sobie sprawy **z ważności wewnętrznego frontu wojennego,** który decydować będzie o istnieniu czy nieistnieniu naszego narodu niemieckiego".

Syn milionera szuka ulgi w Lourdes.

Na transatlantyk francuski „Normandie" wniesiono ciężko chorego Freda Snite, syna amerykańskiego milionera, który od trzech lat oddycha przy pomocy „żelaznych płuc". Nieszczęśliwy człowiek udaje się do cudownego miejsca Lourdes, straciwszy nadzieję w pomoc ziemskich lekarzy.

Siły obronne Wielkiej Brytanii.

Wielka Brytania zerwała z tradycją i wprowadziła obowiązek służby wojskowej. Stanęła w ten sposób wśród rzędu potęg militarnych, gdzie pobór istniał od dawna. Oblicza się, że po przeprowadzonym poborze w końcu bieżącego roku armia brytyjska będzie liczyć ponad milion żołnierzy.

Siły zbrojne Wielkiej Brytanii będą się przedstawiały, jak następują: Armia regularna wraz z rezerwami wyniesie 366.000, armia terytorialna — 340.000, obrona przeciwlotnicza — 115.000, rekruci — 200.000. Oblicza się, że w normalnych warunkach po trzech latach poboru armia liczyć będzie 1.300.000 żołnierzy, po czym utrzyma się na tym poziomie.

Jeśli będziemy rozpatrywać całą siłę obronną Wielkiej Brytanii, to okaże się, że w chwili obecnej liczy ona 750.000 ludzi wyćwiczonych. Poza armią lądową należy wziąć pod uwagę siły Marynarki Wojennej, które wynoszą 110.000 ludzi (zostaną podniesione do 133.000) oraz 10.000 marynarzy w rezerwie. Korpus Ochotniczy Rezerwy Marynarki będzie w najbliższym czasie powiększony o trzy dywizje. Korpus lotniczy liczy obecnie 93.000 ludzi i również zostanie powiększony do 118.000.

Siły pomocnicze liczą obecnie już dwa miliony zgłoszonych ochotników — mężczyzn i kobiet. Stosownie do nowych zarządzeń będą stworzone rezerwy, liczące milion ochotników do pracy pomocniczej.

Pomocnicza służba sanitarna liczy już 100.000 kobiet ochotniczek. Tworzy się również korpus kobiecej armii lądowej.

Francuzi elektryfikują C. O. P.

Warszawa, 25. 5. (PAT) Rokowania, prowadzone od pewnego czasu przez ministerstwo przemysłu i handlu w sprawie elektryfikacji C. O. P. zostały pomyślnie zakończone. **Podpisana została z grupą francuską Als-Thom (Belfort) umowa, na zasadzie której zbudowane będą dwie wielkie elektrownie na węglu i na gazie w okolicy Lublina i Starachowic oraz szereg podstacyj, potrzebnych w związku z budową linii bardzo wysokiego napięcia.**

Towarzystwo Als-Thom zbudowało już przy pomocy licznych firm polskich w ciągu 14 miesięcy elektrownię w Stalowej Woli koło Niska, która kilka dni temu puszczona została w ruch. Przeprowadzenie wyżej wspomnianej serii prac elektryfikacyjnych nastąpi również **w czasie wyjątkowo szybkim, w ciągu kilkunastu miesięcy.** Ogólny kosztorys przewidzianych robót przekracza 60 miln. zł.

Zakończenie pertraktacyj z firmą Als-Thom zamyka szczególnie ważny etap prac, związanych z elektryfikacją kraju i stworzeniem właściwych podstaw energetycznych w C. O. P.

Z KRAJU

Nowe montownie samochodowe. Ostatnio powstały w Polsce dwie nowe montownie samochodowe. Obecnie montują one samochody produkcji francuskiej i niemieckiej. W najbliższym czasie nowe montownie, oparte o wielkie koncerny przemysłowe polskie, przystąpią do budowy dużych zakładów fabrycznych na terenie COP.

Burza gradowa nad powiatem hrubieszowskim. Nad terenem gminy Grabowiec przeszła burza gradowa, która zniszczyła w kilku miejscowościach plony w około 50 proc.

10 milionów za futra z ZSRR. W najbliższym czasie otwarte zostaną nowe kontyngenty na import towarów z ZSRR. M. in. sprowadzone będą z Sowietów wysokogatunkowe futra za 9.900.000 zł. Skórki futrzane importowane z Sowietów są u nas przerabiane i eksportowane dalej za granicę. W zamian za zakupione futra Sowiety sprowadzą z Polski manufakturę, wyroby trykotażowe i galanterię.

Nowe władze Związku Harcerstwa Polskiego. W Lublinie odbyło się posiedzenie Naczelnej Rady Harcerskiej, która wyłoniła z pośród siebie Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego w następującym składzie: przew. ZHP — woj. dr Michał Grażyński, wiceprzew. — ks. dr Mauersberger, gen. Zając oraz Wanda Opęchowska, sekr. gen. mgr Sosnowski, nacz. harcerek Kryńska, nacz. harcerzy inż. Trylski, skarbn. ZHP insp. Lohman, kier. kół przyjaciół harc. gen. Pasławski, czł. naczelnictwa dr. Lewandowska. Ponadto delegaci ministerstwa W. R. i O. P. insp. Wocalewska i insp. Wierzbiański oraz naczelny kapelan ZHP ks. kan. Luzar.

Nowe lotnisko pod Nowym Sączem. W Nowym Sączu bawiła komisja z ramienia Min. Kom., która zbadała terenowe możliwości założenia pod Nowym Sączem lotniska komunikacyjnego dla Krynicy, Szczawnicy i Rożnowa. Wstępne prace związane z niwelacją terenu pod lotnisko powierzono miejscowemu obwodowi LOPP.

Duże braki w dziedzinie szpitalnictwa. W Polsce odczuwa się dotkliwy brak szpitali. Nawet w Warszawie, która po tym względem, w porównaniu z innymi miastami w kraju, znajduje się w szczęśliwym położeniu, zdarzają się także wypadki, że chory, skierowany do szpitala, musi dłuższy czas wyczekiwać w domu, zanim znajdzie się wolne łóżko w szpitalu. Ten stan rzeczy nie może trwać na dłuższa metę. Koła lekarskie podkreślają konieczność zwrócenia w obecnym, pełnym prac inwestycyjnych okresie, większe uwagi zagadnieniu budowy szpitali w Polsce.

Lokale harcerzy wolne od podatku. Izbom skarbowym rozesłany został okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie ulg podatkowych dla instytucyj harcerskich. Pomieszczenia zajmowane przez Związek Harcerstwa Polskiego i jego oddziały, jako instytucyj wyższej użyteczności publicznej zostały zwolnione od państwowego podatku lokalowego.

Zwiedzajcie XI Targi Katowickie.

XI Targi Katowickie w myśl programu zostały owarte w dniu 21 maja br. i będą trwać do 4 czerwca 1939 r. Zgromadziły one ok. 300 wystawców i jakościowo, oraz pod względem wyglądu, estetyki, rozmieszczenia na pięknych stoiskach eksponatów i firm — przewyższają poprzednie.

Przyznane na XI Targi Katowickie znaczne zniżki kolejowe winny udostępnić szerokim rzeszom publiczności obejrzenie ich, jako też przy tej okazji zwiedzenie ziem śląskich i odzyskanego Zaolzia.

Karty uczestnictwa Ligi Popierania Turystyki, które w drodze powrotnej z Katowic uprawniają do 75 proc. zniżki kolejowej — należy nabywać przed wyjazdem do Katowic we wszystkich biurach podróży, oraz delegaturach Ligi Popierania Turystyki na większych stacjach kolejowych.

Osoby przyjeżdżające na Targi Katowickie i posiadające karty uczestnictwa otrzymują zniżki w teatrze, kinach, hotelach, restauracjach, kawiarniach, lokalach rozrywkowych itp.

Aktualna przestroga.

W mackach szpiegowskich

stracił dobre imię i majątek.

W pewnej miejscowości, leżącej na zachodnim pograniczu województwa pomorskiego, powszechne zdziwienie wywołał fakt, iż **został aresztowany Leon P., znany w okolicy właściciel restauracji i zajazdu.** Leon P. uchodził powszechnie za dobrego szanownego obywatela, był nawet w zarządzie jednej z miejscowych organizacyj społecznych.

I taki człowiek został aresztowany. Nawet sam komendant posterunku, który przyszedł po Leona P. miał nietęgą, zakłopotaną minę.

Dopiero po powrocie komendanta z powiatowego miasta cała sprawa się wyjaśniła.

Otóż w restauracji Leona P. **bywał dość często przejazdem nieznajomy osobnik, niby pół-Polak, niby pół-Niemiec.** Bardzo chętnie z ludźmi rozmawiał, rozpytywał o pobliską granicę, o wojskowe garnizony, o Strzelca, o Sokoła itp. Chętnie stawiał kufle piwa, czasem nawet butelkę wódki.

Leon P. bardzo go uważał jako dobrego gościa, który chętnie płacił za siebie i za drugich. Wreszcie około Wielkanocy ów nieznajomy znikł i więcej się nie pokazał. Szły szepty wśród ludzi, **że to był szpieg, przyłapany przez nasze władze.**

Ale co z tym ma Leon P.?

Bardzo niewiele, a jednocześnie bardzo, ogromnie dużo. Otóż ów nieznajomy któregoś dnia podpiwszy sobie począł namawiać Leona P., aby mu nieco pomógł, a on nie będzie żałować grosza. Tu wyznał pod słowem, że **zbiera różne informacje dla wywiadu obcego, za co mu płacą i że to jest bardzo intratny interes.**

Leon P. oczywiście słuchać o tym nie chciał. W pierwszej chwili coś go szarpnęło koło serca, aby nie zwlekając zakomunikować o tym komendantowi policji, boć jasne, że ów nieznajomy to szpieg.

Ale żal mu się zrobiło zarobku, ponieważ gość nieźle płacił.

Tymczasem **badany szpieg zeznał m. in., że Leon P. wiedział o jego szpiegowskiej robocie.**

To wystarczyło.

Kto bowiem wie o szpiegostwie, a o tym nie zamelduje władzy, ten jest winien współudziału w szpiegostwie.

Leon P. został skazany na 3 lata więzienia. **Drzwi i okna jego restauracji już od paru miesięcy są zabite na głucho deskami.**

O co pytają zwiedzający Pawilon Polski w Nowym Jorku.

Pawilon Polski stał się ośrodkiem zainteresowania publiczności zwiedzającej dział międzynarodowy na Wystawie Światowej w Nowym Jorku. W ciągu pierwszego tygodnia Pawilon zwiedziło około 200 tys. ludzi, w przeważnej części rdzennych Amerykanów, gdyż wycieczki z głównych skupowisk polskich w Ameryce będą organizowane w późniejszych terminach.

Reakcja zwiedzających dowodzi niesłychanie doniosłej roli jaką wypełnia Pawilon Polski, a zadawane pytania świadczą jak potrzebne było naoczne i przekonywujące stwierdzenie roli Polski w świecie, jej rozwoju państwowego, oraz dorobku gospodarczego. Informatorzy w Pawilonie Polskim słyszą na przykład takie pytanie: „Do kogo Polska należy?" „Kto jest obecnie królem Polski," itp. Obejrzenie i bliższe zaznajomienie się z imponującym Polskim Pawilonem wywołuje przewrót wśród zwiedzających w ich wiadomościach i zjednowuje Polsce rzeszę nowych przyjaciół. Wzruszająca jest reakcja Polaków zamieszkałych w Ameryce, którzy płaczą często z przejęcia i radości znalazłszy się po raz pierwszy w życiu w atmosferze polskiej kultury i polskiej sztuki i wytwórczości przemysłowej i rzemieślniczej. Komisariat Generalny Wystawy Polskiej prowadzi obecnie badania statystyczne, które pozwolą na zobrazowanie reakcji i zainteresowań osób zwiedzających Polski Pawilon.

Ze Świata

Kto prowokuje? Nad niemiecko-francuską granicą, w okolicy Strasburga zainstalowali Niemcy megafony, przez które podawali przemówienie „gauleitera" Buerkla wygłoszone w Neustadt. Niektóre urywki z mowy odnoszące się do Alzacji i Lotaryngii powtarzano kilkakrotnie.

— Klęska głodu na Ukrainie. Przednówek w Sowietach jest wyjątkowo ciężki. Nawet najżyźniejsze prowincje Z. S. R. R. jak np. Ukraina, objęte są klęską głodu. W niektórych ośrodkach w obawie przed rozruchami, władze zmuszone były naruszyć rezerwy zbożowe przeznaczone dla wojska.

— W Rumunii zapowiadają się dobre zbiory. Według wiad. nadchodzących z ministerstwa rolnictwa, tegoroczne zbiory w Rumunii zapowiadają się bardzo dobrze. Nadwyżka nad wewnętrzną konsumcją przewyższa stan ostatnich lat.

— Patriotyzm uchodźców reńskich. Uchodźcy reńscy zebrani w lidze francusko-reńskiej odbyli w Metzu posiedzenie, na którym uchwalili zaciągnąć się do francuskiego wojska w wypadku zbrojnego zatargu.

— Drugą ojczyzną Belgów jest Francja. Komitet unii Belgów w Strasburgu wydał odezwę w której nawołuje belgijskich obywateli zamieszkałych w Alzacji i Lotaryngii do składania ofiar na ufundowanie eskadry samolotów dla obrony ich drugiej ojczyzny — Francji.

— Biada zwyciężonym! Władze protektoratu przyśpieszają przymusowe przesiedlanie robotników czeskich do odległych prowincji Rzeszy. W dniu 24 kwietnia przesiedlono 7.812 robotników czeskich, w dniu 30 kwietnia cyfra ta wzrosła do 14.500, a w dniu 6 maja do 32.000.

— Ludzie — zegary. W Waszyngtonie (U. S. A.) powstał klub, którego członkami mogą być jedynie ludzie, mający tak dokładne wyczucie czasu, że mogą każdej chwili odgadnąć godzinę z dokładnością co do sekundy. Członkowie klubu, których jest czterdziestu, doskonale obywają się bez zegarka.

— Szwedzi przygotowują się do obrony przeciwlotniczej. Szwedzka organizacja przeciwlotnicza i przeciwgazowa liczyła pod koniec roku 1938 24 organizacje krajowe z 300 kołami lokalnymi, liczącymi łącznie 75.000 członków. W ciągu ubiegłego roku rozdano 200.000 broszur propagandowych i zorganizowano szereg ćwiczeń. W r. b. na cele obrony przeciwlotniczej przewidziano 2 miliony koron.

— Czechom w ich własnej ojczyźnie nie wolno śpiewać pieśni czeskich. Jak donoszą z Pragi, starosta czysto czeskiego powiatu Beraun, na południe od Pragi, wydał rozporządzenie zabraniające ludności czeskiej śpiewanie piosenek w miejscach publicznych i lokalach rozrywkowych. Zakaz ten umotywowany jest zajściami, jakie ostatnio powstawały na tym tle między ludnością czeską i niemiecką. Dodać należy, że ludność niemiecka w tym okręgu stanowi zdecydowaną mniejszość, wynoszącą niecałe 18 proc. ogółu mieszkańców.

MARY RICHMOND.

Miłość i Podejrzenie

Przekład autoryzowany z angielskiego W. M.

41)

(Ciąg dalszy)

Zastanawiał się właśnie, czy warto zaryzykować wdrapanie się na dach? Już zdecydował, że nie należy zbytnim pośpiechem narażać się na niepowodzenie, gdy z laboratorium doleciał przeraźliwy krzyk. Krzyk — rozpaczy! Trwało to zaledwie trzy sekundy, i krzyk zamarł. Znów zapanowała niezmącona cisza.

Krople potu wystąpiły na czoło Hardinge'a. Czuł niezwykłą suchość w ustach. „Boże mój — szepnął do siebie — czy tam mordują kogoś?" Stał, niezdecydowany, niepewny, co ma robić. Zdawało mu się, że jakieś złe siły ciążą nad nim, zagrażają jego osobie...

W tej chwili nowy krzyk przeszył powietrze, i jak poprzedni, zamarł nagle.

Hardinge nie czekał dłużej, nie rozmyślał nad tym, jak nierozsądny jest jego krok. Zaczął bębnić rękami w drzwi i krzyczeć:

— Doktorze Miller! Doktorze, niech pan mnie wpuści! Niech pan otworzy drzwi!

Nie było odpowiedzi.

Hardinge dobijał się coraz głośniej. Nagle usłyszał coś, co zmroziło mu krew w żyłach: psy szczekały tuż koło niego! Wielkie, złe owczarki! Odwrócił się w chwili, gdy wyskoczyły z pobliskich krzewów. Jeden wyprzedził nieco drugiego — duże psisko, o przekrwionych ślepiach i pysku, ociekającym pianą. Hardinge zebrał się w sobie do obrony, gdy pies skoczył ku niemu. Palce człowieka wpiły się głęboko w miękką, długą sierść i zacisnęły się na gardle. Czuł jednocześnie pazury na ramionach i kły tuż przy twarzy. Hardinge był swego czasu znanym zapaśnikiem i dotychczas utrzymał się w dobrej formie, a w tej chwili przydała mu się siła. Odpychał rozwścieczone zwierzę od siebie dalej i dalej. Ale zaraz dopadł do niego drugi pies. W rozpaczy detektyw kopnął go w brzuch. Pies odskoczył, wyjąc i skomląc przeraźliwie, ale Hardinge wiedział, że to tylko chwilowe zwycięstwo. Czuł coraz większe osłabienie, mgła zasnuwała mu oczy, a przez nią widział potworne wilcze kły psa, którego na próżno usiłował udusić. Wiedział, że jeśli ulegnie osłabieniu, będzie to koniec... W stanie takiego podniecenia bestie rozszarpałyby go na kawałki. Nie miał więc odwagi puścić psa, aby wyjąć rewolwer, a myśl, że tym jednym ruchem mógł się uratować, doprowadzała go do szaleństwa. Jakimże był głupcem, że słysząc szczekanie, nie przygotował rewolweru, ale stało się to tak nieoczekiwanie. Drugi pies, który przez parę sekund trzymał się na uboczu skomląc, znów rzucił się do ataku. Tym razem noga Hardinge'a nie tak sprawnie wywiązała się z zadania i napastnik zatopił kły w jego ramieniu. Gruby materiał wełnianego ubrania nieco osłabił siłę ukąszenia, ale rwący ból był nie do zniesienia. Resztką sił Hardinge kopnął go znowu, odrzucając na parę kroków, przy czym ujrzał pysk psa, zbroczony własną krwią. Pies, którego dusił, zaczął słabnąć, ale zbierał ostatnie siły, by ponowić konwulsyjną walkę. Boże! Hardinge nie mógł utrzymać go dłużej: lewa ręka była bezsilna. Wściekłe zwierzę dorwie mu się do gardła... Cóż za potworna śmierć: być rozszarpanym przez psy! Palce odmówiły mu posłuszeństwa. Oparł się całym ciałem o drewnianą ścianę, którą poczuł za sobą. Właściwie były to drzwi o laboratorium. W tym tak upragniony odgłos kroków doleciał do jego uszu. Jakiś człowiek ukazał się na ścieżce: biegł, dysząc ciężko. Jakiś głos wołał:

— Pluto! Szatan! Do nogi! Do nogi! Niech pan stoi spokojnie!

Oczom Hardinge'a ukazał się mężczyzna krępy, mocno zbudowany, o rudych włosach i szczeciniastej brodzie. Ubrany był w spodnie z grubej wełny i rozchełstaną koszulę. W ręku miał bat, którym zaczął bić owczarki z dziką pasją. Ten, którego Hardinge kopał, teraz wił się u nóg człowieka, skomląc, na pysku bielała mu piana. Drugi poszedł za jego przykładem i pełzał u nóg rozgniewanego pana. Ten zaś nachylił się i wziął je na smycze.

— Mam was! — sapnął. — Teraz chciałbym wiedzieć, co pan tu robi po nocy? — zapytał Hardinge'a, który usiłował chustką zatamować krew, płynącą z rany.

— Ja... zgubiłem bardzo cenną papierośnicę, kiedy tu byłem po południu. Przyszedłem jej poszukać. — Nie był to naturalnie szczęśliwie wymyślony pretekst, ale najlepszy z tych, jakie w tej chwili przyszły mu do głowy.

Mężczyzna spojrzał na niego z niedowierzaniem.

— Pan nie mógł jej zgubić tutaj.

— Może i nie, ale rzecz w tym, że zabłądziłem, park jest tak zarośnięty, że trudno znaleźć drogę. I nagle napadły na mnie psy. Dlaczego trzymacie takie dzikie zwierzęta? One są naprawdę niebezpieczne dla obcych.

— Wcale nam nie chodzi o to, żeby obcy tu się wałęsali! Jeżeli przychodzą i narażają się na pokąsanie, to sami są sobie winni!

— Nie mówiłbym o tym tak spokojnie na waszym miejscu! — odpowiedział szybko Hardinge. — To może się dla was źle skończyć. Doktor Miller ma prawo bronić się od natrętów, ale jeżeli policja posłyszy o tych psach...

— Policja! — przerwał mu tamten. — Policja nie ma tu nic do roboty, panie, i niech pan o tym nie zapomina! A teraz może lepiej byłoby, żeby pan poszedł do domu i opatrzył sobie tę ranę?

— Naturalnie, pójdę do doktora, niech mi ranę wypali. Ale on na pewno zainteresuje się, jak to się stało?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Notatki polityczne.

WOLNOŚĆ PRASY I GODNOŚĆ DZIENNIKARSTWA.

Walny zjazd Związku Dziennikarzy R. P. jednomyślnie zatwierdził w dniu 19 bm. następującą rezolucję Zarządu Głównego Związku:

„Zarząd Główny Związku Dziennikarzy R. P. stwierdza, że komunikat z dnia 5 kwietnia o konferencji delegacji Wydziału Wykonawczego Związku Dziennikarzy R. P. u prezesa Rady Ministrów, donoszący o tym, iż „delegacja wyraziła przekonanie, że bez wątpienia nie zajdzie w przyszłości konieczność zastosowania do żadnego z dziennikarzy tak ostrego środka zapobiegawczego, jaki został niedawno użyty w stosunku do redaktora Mackiewicza", nie jest zgodny ze stanem faktycznym, jak wynika z przedstawionego przez Wydział Wykonawczy przebiegu rozmowy z p. premierem Składkowskim, odbytej w dniu 14 kwietnia.

Zarząd Główny stwierdza również, że komunikat wspomniany wymagał natychmiastowego sprostowania ze strony wydziału Wykonawczego.

Zarząd Główny, wysłuchawszy wyjaśnień szczegółowych Wydziału Wykonawczego, poleca opublikowanie odnośnych dokumentów w najbliższym biuletynie Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich i postanawia uchwałę ogłosić w prasie".

Jednomyślna ta rezolucja zrzeszonego dziennikarstwa polskiego jest **wymowną manifestacją na rzecz wolności prasy i wyrazem woli obrony moralnych interesów dziennikarstwa, które są interesem całego społeczeństwa.**

„FALANGA" SIĘ ROZLATUJE?

Jak donosi agencja „Echo", w warszawskich kołach politycznych kursują **pogłoski o silnym kryzysie, jaki przechodzi ugrupowanie „Falangi".** Kryzys ten objawia się nie tylko w postaci olbrzymich trudności finansowych, ale również przez przechodzenie szeregu działaczy „Falangi" do innych ugrupowań politycznych. Dotychczasowe wysiłki poszczególnych czołowych jednostek z „Falangi", aby zahamować po prostu rozpad organizacji, jak dotychczas, nie dają żadnych wyników.

POWSZECHNY CHARAKTER „ŚWIĘTA LUDOWEGO".

W związku z wydanymi zarządzeniami przez władze administracyjne, **święto ludowe obchodzone rokrocznie przez Stronnictwo Ludowe, nie będzie miało w tym roku charakteru masówek pod gołym niebem.** Niemniej jednak odbędzie się wszędzie zarówno po miastach w lokalach zamkniętych, jak i po wsiach, a to celem zamanifestowania powszechności. Rozłożenie uroczystości na więcej miejscowości wywołuje tym większe zainteresowanie i zapowiada się bardzo licznie.

Wszędzie jest kolportowana odezwa, wydana przez N. K. W., wzywająca do udziału wszystkich ludowców w święcie.

MUZEUM IM. PŁK. SŁAWKA.

W Racławicach ma powstać z inicjatywy Komitetu uczczenia pamięci płk. Sławka muzeum jego imienia. Muzeum to będzie się mieścić w zagrodzie płk. Sławka. **Muzeum to będzie poświęcone zdarzeniom historycznym i ludziom związanym z Racławicami.**

Uczczenie pamięci ks. Ignacego Skorupki.

W dniu 4 czerwca odsłonięty zostanie w Ossowie pod Warszawą pomnik, wzniesiony ku czci bohaterskiego kapłana i patrioty ks. Ignacego Skorupki, poległego 14-go sierpnia 1920 r. w walkach z wojskami bolszewickimi. Tego samego dnia nastąpi uroczyste położenie kamienia węgielnego pod budynek szkoły im. ks. Skorupki. Obelisk ku czci bohaterskiego kapelana zostanie wzniesiony w miejscu jego zgonu. Na zdjęciu portret ks. Skorupki.

Odwołanie koncertów Paderewskiego

po lekkim ataku serca.

Nowy Jork, 26. 5. (PAT) Agencja Havasa donosi, że Paderewski zachorował na serce. **Atak był stosunkowo lekki, ale lekarze sprzeciwili się występowi Paderewskiego w zapowiedzianym koncercie, który wobec tego został odwołany.** Lekarze czuwający nad zdrowiem chorego oświadczają, że stan jego zdrowia **nie budzi jednak obaw.**

Nowy Jork, 26. 5. (PAT) Korespondent PAT donosi: Koncert Inacego Paderewskiego został odwołany dosłownie w ostatniej chwili, **gdy na sali znajdowało się 16.000 osób.** Jako przyczynę odwołania koncertu podano przez megafon lekki atak serca, jakiemu uległ mistrz Paderewski. Jak słychać, Paderewski miał odwołać wszystkie dalsze zapowiedziane koncerty.

Królowa Mary ma się lepiej

Londyn, 26. 5. (PAT). Według oficjalnego komunikatu królowa Mary spędziła ubiegłą noc spokojnie w Marlborough-House.

Stan zdrowia królowej ulega stałej poprawie, bóle oka są coraz mniejsze.

Praca przy domu nie wpływa korzystnie na cerę. Za pomocą kremu NIVEA może jednak każda pracowita pani domu zachować delikatną cerę i świeży wygląd. Wystarczy regularnie pielęgnować twarz i ręce kremem NIVEA zwłaszcza wieczorem po ukończeniu pracy. To wzmacnia skórę i czyni ją odporną. Ale pamiętajmy: jedynie NIVEA zawiera EUCERYT, środek wzmacniający skórę!

Krem NIVEA znajduje się w handlu tylko w znanych niebieskich pudełkach z białymi napisami w okrągłym obramowaniu po cenie zł 0,40, 0,75, 1,40 i 2,60. Przestrzegamy zatem przed nabywaniem kremu, sprzedawanego na wagę pod nazwą NIVEA.

164

Wody opadają,

ale — gdyby deszcze miały padać — groźba powodzi znów wzrośnie.

Warszawa, 26. 5. (PAT). Wskutek padających wciąż deszczów w dorzeczu Wisły, **rzeka przybrała.** Jednakże wody powodziowe kieleckiego już przeszły przez Warszawę swoją kulminacyjną falę i **obecnie Wisła w Warszawie opadła do 1,84 m.** Równocześnie wezbrała Wisła w górnym dorzeczu i **gdyby deszcze nadal powodowały przybór — mogłoby dojść do ponownego znacznego przyboru.**

Obecnie przybiera San i wody w górnej Wiśle. Mogą one dać wspólną kulminację w Warszawie w nadchodzący poniedziałek przy poziomie plus 4 m, we wtorek możliwie plus 4,90 m, a przy niesprzyjających warunkach nawet powyżej 5 metrów.

Wr. 1934 poziom wody w Wiśle osiągnął 5 i pół metra.

W krakowskim i kieleckim sytuacja się poprawia.

Warszawa, 26. 5. (PAT). Według wiadomości nadchodzących z poszczególnych miejscowości województw krakowskiego i kieleckiego, **poziom wód na terenie województwa krakowskiego wszędzie opada i niebezpieczeństwo powodzi minęło.** W województwie kieleckim wzrost poziomu wód osiągnął w czwartek wieczorem punkt kulminacyjny, wznosząc się dość znacznie ponad stan normalny. **Wisła i dopływy w szeregu wypadków wylały dość szeroko, zalewając przybrzeżne łąki i pastwiska, jednak wylew nie zagraża żadnym osiedlom w sposób poważniejszy.** Wszędzie podjęto niezbędne środki zabezpieczające przede wszystkim wały ochronne.

Na Sole i Skawie wody opadają, obniża się również poziom Raby.

Również **Dunajec w górnym biegu opada w dalszym ciągu. Deszcz przestał padać.** Fala kulminacyjna minęła Nowy Sącz i zbliża się obecnie do Melsztyna.

Wody Wisłoki w górnym biegu opadają.

Poziom Wisły w Krakowie w czwartek, 25. 5. o godz. 12 wynosił plus 252 cm tj. 492 ponad stan normalny.

Stan wody na Wiśle w województwie kieleckim podniósł się na terenie pow. miechowskiego, pinczowskiego i stopnickiego.

Na Śląsku — tylko Odra groźna!

Cieszyn, 26. 5. (PAT). **Wody na rzekach i potokach w pow. cieszyńskim opadły i nie zagrażają już niebezpieczeństwem.**

Bogumin, 26. 5. (PAT). Z pośród rzek na Zaolziu **jedynie Odra poczęła ponownie wzbierać.** Wezbrane wody Odry **przerwały wał ochronny pod Boguminem** na odcinku Kopystów—Uzonychel.

Władze niemieckie donoszą o dalszym wzbieraniu wód w górnym biegu rzeki Odry.

Rybnik, 26. 5. (PAT). Rzeka Olza wylała tak, że **obecnie znajduje się pod wodą około 100 ha pastwisk i pól.** W Bukowie wystąpiła z brzegów woda starego koryta rzeki Odry i zalała łąki na przestrzeni 5 km.

W Ligocie Tworkowskiej woda zalała okoliczne pola.

Domy, znajdujące się obok rzek, są przygotowane do ewakuacji.

Warta poskromiona — Poznań bezpieczny.

Poznań, 26. 5. (PAT). Ponieważ Warta jest jedną z najlepiej uregulowanych rzek polskich, **groźba powodzi wielkich rozmiarów w Wielkopolsce jest mało prawdopodobna, mimo gwałtownego przyboru dopływów, zwłaszcza lewobrzeżnych Warty.**

Domy zbudowane na terenach zalewowych w Śremie są zagrożone.

W Poznaniu woda przelewa się przez tamę berdychowską do koryta powodziowego, **pływalnia miejska koło elektrowni znajduje się pod wodą.** Wraz z podniesieniem się wody w Warcie, wezbrały jej dawniejsze koryta w Poznaniu i okolicy, oraz koryta dawnych dopływów Warty. Niżej położone tereny, jak np. okolica ogródków działkowych na Bielnikach w pobliżu stadionu miejskiego, już od kilku dni są pokryte wysoko na kilkadziesiąt cm warstwą wody.

Niszczycielska burza gradowa.

Kielce, 26. 5. (PAT). Burza gradowa, która przeszła w nocy 23 bm. nad częścią powiatu jędrzejowskiego, **zniszczyła zasiewy na przestrzeni 6.000 ha w wysokości 20 do 90 proc.** Suma strat nie została dotychczas obliczona. Od pożarów wznieconych uderzeniami pioruna, **spłonęły dwa gospodarstwa.** Ponadto przerwane zostały przewody telegraficzne i elektryczne na kilku odcinkach.

Akcja ratunkowa załogi „Squalusa"

została zakończona.

Nadludzka siła marynarza uratowała część załogi.

Waszyngton, 26. 5. (PAT) Admirał Cole, który kierował akcją ratunkową załogi łodzi podwodnej „Squalusa", wczoraj po północy nadesłał raport, iż wydobyto na powierzchnię 25 marynarzy. Po raz czwarty dzwon ratowniczy zagłębił się w morze o godz. 21,30 według czasu lokalnego.

Dzwon ratowniczy zagłębił się 4 razy. Po raz ostatni wydobył na powierzchnię 8 marynarzy, którzy spędzili 4 godziny w przyrządzie ratowniczym z powodu uszkodzenia kabla. Dzwon zawisł nieruchomo na głębokości 150 stóp. Dopiero **po 4 godzinach nadludzkich wysiłków ze strony nurków udało się kabel naprawić i wyciągnąć dzwon na powierzchnię.**

Portsmouth, 26. 5. (PAT) Komendant łodzi podwodnej „Squalus" por. Nagnin, który ostatni zajął miejsce w dzwonie ratowniczym, odtransportowany został wraz z 6 członkami załogi do szpitala w Portsmouth.

Nurkowie przystąpili dziś od rana do prac nad wydobyciem zwłok **26 marynarzy, znajdujących się dotąd w łodzi podwodnej.**

Londyn, 26. 5. (PAT) Wszyscy uratowani członkowie załogi amerykańskiej łodzi podwodnej „Squalus" znajdują się obecnie w szpitalu. Stan ich nie budzi żadnych obaw. Według ich opowiadań, **zawdzięczają oni życie szalonej sile jednego ze swych towarzyszy, który w najgroźniejszej chwili, gdy woda poczęła się wdzierać do wnętrza łodzi, zdołał przezwyciężyć jej napór i zatrzasnąć drzwi głównej komory, odcinając ją tym samym od reszty komór, które zostały zalane.**

W ciągu przeszło 24 godzin, spędzonych na dnie morza, załoga wykazała wspaniałą dyscyplinę. Mimo pogaśnięcia świateł, powiększającego się zimna i coraz dokuczliwszego braku powietrza nie było śladu paniki ani podniecenia. Wszystkie rozkazy dowódcy były ściśle wykonywane. Wobec przerwania komunikacji telefonicznej, przez cały czas dwaj ludzie bili młotami w ścianę łodzi, porozumiewając się w ten sposób z pracującymi na zewnątrz nurkami. W pogotowiu **trzymano maski gazowe,** a to z powodu wydobywania się z komory amunicyjnej chloru. W ostatnich godzinach powietrze było już do takiego stopnia zepsute, że poczęto używać go oszczędnie, aby starczyło na jak najdłużej.

Mimo tych wszystkich warunków załoga przez cały czas nie traciła nadziei na ratunek, którego się wreszcie doczekała. W ciągu dnia dzisiejszego będą czynione starania nad **wydobyciem choćby zwłok reszty załogi,** po czym przystąpi się do próby wydobycia łodzi za pomocą wpompowania do niej powietrza.

Zaznaczyć należy, że dzwon ratowniczy, którym wyratowano załogę, przeszedł w tym wypadku swą próbę ogniową i zdał ją celująco.

Nie ma nadziei na uratowanie 26 marynarzy.

Nowy Jork, 26. 5. (PAT). Stracono wszelką nadzieję na uratowanie 26 marynarzy, znajdujących się jeszcze w łodzi podwodnej „Squalus". Nurkowie z całą stanowczością twierdzą, że **ofiary katastrofy znajdują się w części łodzi całkowicie zalanej.** Akcja ratunkowa ma obecnie na celu **przeciągnięcie zatopionej łodzi na płytsze miejsce a następnie wyciągnięcie na powierzchnię.**

Śp. prof. Aleksander Brückner.

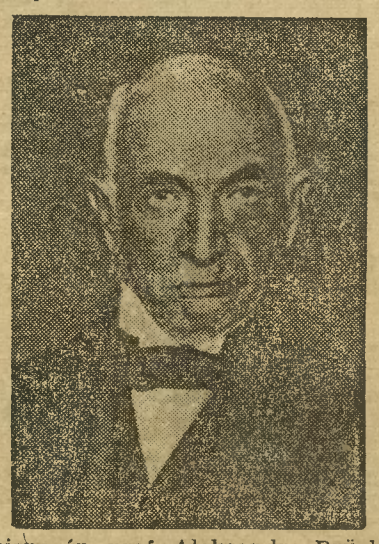

Podobizna śp. prof. Aleksandra Brücknera, jednego z najznakomitszych historyków literatury oraz kultury polskiej i słowiańskiej, byłego profesora filologii słowiańskiej na uniwersytecie berlińskim, który zmarł w Berlinie w dniu 24 maja 1939 r.

Tabela wygranych

15 dzień ciągnienia 44 Loterii Klasowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

10.000 zł. na n-ry: 18213 36878 66655 90956.

5.000 zł. na n-ry: 23266 57457 157887.

2.500 zł. na n-ry: 28131 36531 38674 40044 49230 53947 61817 74800 77526 80510 84253 101127 106539 107210 124792 133739 138654 161782

2.000 zł. na n-ry: 7537 19258 31556 33531 39079 47904 61834 67261 68795 92245 93753 104098 117741 130526 130904 141819 151041 153462 160331.

1.000 zł. na n-ry: 2494 5739 9925 12499 12667 13509 14490 29036 29289 48772 50683 52144 60489 74753 78046 85459 85683 87376 102559 105814 111151 114260 118588 120905 122576 123243 125030 133881 141913 144714 145595 146760 148587 1488850 149356 151096 152301 153345 162790 158972

PO 250 ZŁOTYCH.

56 81 330 421 36 56 509 615 94 766 870 969 1040 210 30 323 26 511 12 54 65 78 85 632 93 951 2083 160 98 232 59 85 306 68 428 523 30 70 90 603 24 95 736 70 3068 159 403 7 652 722 40 51 58 832 922 4218 33 81 31 478 581 601 750 884 969 5073 100 309 453 89 506 625 48 848 6088 158 88 291 460 64 549 908 7022 81 294 310 18 21 441 79 534 606 790 912 36 8065 147 282 310 429 625 28 34 57 906 9008 64 109 334 438 58 70 579 648 703 35 802 37 84 88 10300 66 80 478 523 55 62 771 98 829 67 79 82 912 11270 601 30 59 924 12077 78 344 52 458 76 83 555 731 846 49 58 86 99 905 18 26 29 46 13108 30 221 31 92 395 469 651 52 714 66 14143 351 75 96 485 501 41 45 56 625 93 713 68 78 882 87 15261 345 441 91 500 53 74 76 789 95 878 16127 220 462 521 782 17029 354 414 74 553 761 812 960 18117 235 480 19068 241 432 40 794 96 922 54 20014 86 244 301 27 31 60 477 534 54 75 829 980 21167 222 160 198 302 402 509 600 43 47 93 928 22092 98 292 450 99 517 27 69 608 23070 99 219 50 66 406 74 722 825 65 24188 223 95 435 96 570 625 43 746 967 94 25045 78 89 224 315 84 415 92 97 514 663 80 707 848 73 26168 202 430 43 515 48 51 754 27059 69 76 265 91 445 576 78 616 758 896 937 51 28003 81 199 236 70 481 506 8 81 643 99 721 854 76 29077 93 652 75 722 80 962 30007 259 330 408 58 78 826 52 31022 60 117 51 259 93 17 40 466 84 505 600 80 779 89 3100 393 886 916 33203 25 31 396 156 946 34131 204 95 378 438 556 779 846 917 67 35033 125 224 382 407 31 97 544 679 873 36115 352 81 430 568 96 778 916 36 91 37081 88 165 436 583 655 873 999 38066 134 243 85 467 545 607 30 52 814 38 97 39012 62 72 89 176 266 345 419 553 75 613 38 841 905 40174 216 98 478 532 33 52 706 838 41064 288 336 44 522 684 993 42168 490 550 694 43024 158 44015 169 72 325 42 630 84 706 11 816 914 45005 162 304 69 787 865 66 46113 43 68 73 98 251 320 87 419 66 500 671 90 705 31 838 68 82932 66 47097 100 258 348 457 65 76 79 551 59 61 604 956 48040 182 291 497 977 49379 696 704 802 97 942 54 50132 221 25 83 607 25 81 874 80 87 51042 184 460 530 601 95 780 806 91 52240 303 10 400 34 81 99 512 35 691 76 9 53030 39 180 201 40 401 999 54337 469 538 654 61 799 821 910 55011 23 81 177 88 243 325 37 486 529 43 744 876 936 56037 249 709 920 57025 167 233 322 32 544 75 770 58075 273 411 541 62 72 94 735 59024 110 30 40 287 320 67 68 510 52 60094 102 396 464 504 647 79 91 770 871 61135 237 66 382 567 81 84 611 704 99 811 68 62039 103 78 380 481 524 29 87 671 741 819 32 911 63091 277 322 85 477 714 64058 136 58 284 443 548 799 832 995 65076 273 74 85 335 54 428 681 87 723 58 836 85 66005 88 284 322 45 500 785 838 67168 228 308 42 412 897 932 493 68188 212 13 65 439 526 75 605 31 742 869 946 69126 39 273 99 317 425 50 95 533 970 70077 172 249 390 607 715 19 71087 90 316 584 626 700 82 954 72243 573 668 755 835 955 73165 94 217 22 80 90 327 85 441 669 97 779 98 817 92 933 72 74073 82 91 126 246 370 538 695 814 936 75197 201 30 338 56 415 743 810 906 76065 145 581 868 77131 54 297 412 589 643 70 798 886 78008 72 111 61 275 311 414 738 94 804 12 83 915 63 79072 344 706 18 850 943 80012 66 83 211 97 311 56 78 81 579 607 893 851 70 996 81079 114 92 289 531 601 873 945 82044 177 234 340 69 82 546 716 83286 533 648 754 946 84237 81 425 636 50 920 58 85081 223 318 26 59 560 779 870 86220 57 479 502 953 56 87038 51 388 461 516 798 983 88219 540 67 78 674 752 74 95 945 47 89057 97 281 383 415 533 625 707 82 858 949 90230 96 497 98 536 633 54 76 778 91136 57 89 235 425 795 872 92023 80 94 224 342 472 610 47 93267 461 73 624 26 826 99 921 76 94153 300 518 82 733 822 67 84 920 95062 75 118 300 441 566 647 970 96018 187 238 413 99 580 632 39 834 97005 36 60 183 96 459 74 830 70 931 81 98017 83 209 31 83 420 64 541 76 647 723 825 902 77 99106 312 41 571 604 55 772 867 89.

100099 230 42 95 365 67 428 555 727 803 11 101113 63 84 20 917 334 542 625 37 884 983 102183 226 60 397 504 8 60 697 785 942 103029 106 18 298 449 527 58 820 62 78 99 897 949 104046 244 600 99 998 105149 89 321 442 43 608 52 70 705 992 106315 497 515 787 835 43 97 107076 93 284 86 300 73 479 849 108096 134 275 433 507 15 652 727 833 109170 219 95 321 82 442 532 56 753 811 52 60 110071 148 68 233 51 437 57 632 48 68 727 79 803 53 60 65 111142 87 720 95 873 112232 370 87 515 612 51 944 84 113095 101 60 287 334 459 77 515 728 988 98 114075 218 382 84 481 507 49 835 45 115011 15 53 81 214 37 85 359 404 50 597 695 712 805 955 116195 254 71 458 94 573 681 771 958 117104 14 245 316 62 421 526 74 721 88 801 49 963 83 118203 4 424 592 621 64 88 747 871 91 970 119004 171 93 298 72 88 345 483 520 48 50 753 828 83 120040 434 523 81 634 42 787 805 121070 246 345 534 636 780 886 994 122006 17 247 92 336 560 644 804 962 123009 45 79 119 227 36 469 535 744 73 844 88 124039 90 102 214 76 376 416 78 762 836 973 125037 84 136 47 62 76 209 302 55 615 21 36 93 731 897 961 126065 122 340 46 90 404 705 830 956 127072 84 186 340 44 72 75 812 128004 149 71 249 361 459 81 549 77 831 53 81054 194 276 515 65 661 769 83 949 59 129194 267 95 380 411 552 60 71 643 50 97 798 846 54 130034 80 200 33 333 38 472 710 131052 116 221 28 66 418 53 570 821 913 47 132095 98 319 571 699 700 815 80 92 943 70 133682 766 801 134015 31 121 246 77 305 6 59 506 15 904 89 135100 63 458 527 673 885 932 63 136046 270 91 324 60 501 664 72 766 835 961 137040 146 65 395 762 138014 102 64 275 489 579 723 94 948 139101 56 70 239 446 631 782 842 58 140519 713 88 927 49 141028 163 339 400 50 603 93 894 925 57 142250 342 508 601 7 59 68 789 143106 89 215 547 744 71 817 926 144051 86 165 212 340 470 656 75 748 902 145245 376 468 622 35 807 968 146038 50 151 585 88 681 828 76 147143 269 98 365 68 570 95 604 799 840 960 148057 104 367 406 749 81 849 918 149133 49 224 36 428 567 670 754 931 150127 204 18 320 58 85 415 626 151125 222 93 411 616 49 749 79 86 844 152013 58 192 210 393 650 72 89 749 153134 91 219 68 79 385 500 30 59 687 702 865 902 154015 37 48 367 431 759 876 155029 206 48 364 78 464 567 604 805 157126 374 84 494 513 35 656 758 73 956 158090 357 457 57 730 817 954 159072 86 98 318 80 414 538 710 21 78 900 160127 74 273 506 606 822 161028 287 337 472 594 697 759 955 162204 57 482 513 655 58 71 731 35 837 97 959 163041 151 392 406 26 678 705 31 71 823 959 164033 69 88 124 635 785 806 9 12 97 959.

III ciągnienie

PO 250 ZŁOTYCH.

212 403 542 49 787 1135 300 89 556 610 31 752 911 2300 42 80 733 3889 939 4738 704 96 5156 353 442 575 706 874 936 6123 61 973 7090 165 217 323 402 919 8075 217 504 635 51 719 37 9108 23 552 605 896 912 46 10113 657 950 11010 390 631 713 947 12134 316 708 13253 909 14089 580 15451 762 813 99 915 16409 543 608 753 90 17025 147 409 663 825 18060 88 283 711 993 19042 704 39 80 20139 208 976 21214 743 812 97 22001 18 88 108 45 200 907 55 23087 461 509 24298 376 690 943 25178 617 34 809 942 26046 206 58 409 524 666 753 91 27025 84 117 509 843 926 28010 400 689 781 816 44 968 29095 322 36 39 418 589 793 30787 31176 373 504 659 32656 710 923 74 33317 420 714 849 34150 263 401 55 79 555 661 767 916 35350 546 617 763 912 36485 524 668 92 96 886 37216 387 613 855 78 38027 204 629 825 90 907 39228 300 792 844 74 931 40032 58 154 830 41618 718 916 42233 327 432 518 945 43366 44028 36 43 398 584 898 953 45449 603 777 46 306 644 47372 530 957 48041 225 408 609 864 49258 650 88 739 943 88 50117 24 308 937 51167 322 569 617 853 52055 327 67 843 53523 844 99 911 54198 229 77 563 657 55016 24 127 253 635 715 70 56399 683 948 57229 674 77 507 771 58024 442 53 641 775 849 922 59078 146 265 397 500 78 648 93 60241 363 95 410 61784 845 62061 210 53 77 894 63190 275 332 54 440 640 835 996 64199 211 17 423 78 691 999 65065 185 253 362 755 71 873 66001 413 635 993 95 67336 684 68285 855 69382 437 713 826 70218 20 439 47 884 71256 336 72028 75 299 329 73058 192 398 74026 39 106 222 34 67 667 709 822 972.

75130 662 76248 875 941 77176 244 78133 612 709 79035 252 95 365 743 885 913 25 27 80015 40 137 40 612 77 831 53 81054 194 276 515 65 812 82038 53 718 29 871 83048 236 344 73649 947 48 80041 131 294 402 534 67 834 997 86268 532 704 23 69 87163 88017 308 521 38 63 778 943 89421 620 954 61 90022 353 402 55 92 693 925 91061 555 92050 129 388 572 93558 886 900 94197 945 86 95069 144 525 86 896 96129 966 97301 91 641 824 25 98072 140 391 589 99006 219 43 650 100397 547 101165 279 862 990 102107 281 541 103069 220 88 730 951 104314 483 723 805 914 105049 684 106040 86 441 684 765 107025 86 92 829 974 108286 366 91 448 92 109216 110433 506 938 111829 59 928 112009 157 237 791 943 113175 362 423 994 114176 465 544 719 65 849 115119 302 803 43 95 116049 262 425 117260 648 71 839 926 118085 87 119010 229 311 75 416 120017 43 144 55 362 498 121013 88 427 53 649 53 916 122209 550 74 123075 104 42 248 70 904 20 124070 215 577 125160 605 6 827 126045 82 145 230 348 991 127695 838 84 128175 129148 258 385 828 944 130024 572 601 131313 536 44 686 132026 626 730 885 906 21 133070 109 88 248 516 41 841 134388 437 554 821 135054 515 657 987 136010 85 574 641 727 137099 130 659 138026 146 589 667 780 809 11 139419 29 511 59 140024 507 141004 40 457 627 709 69 843 974 142192 341 437 669 143166 220 50 345 628 97 984 93 144284 610 783 880 145135 202 8 352 488 614 957 92 146125 305 147099 518 96 857 946 148053 171 737 826 149583 628 736 927 41 150319 701 34 895 944 151374 725 152361 559 656 154340 64 712 90 858 155159 78 230 591 837 156288 563 952 157117 250 699 826 153091 275 747 941 159021 262 406 79 587 660 743 160112 91 259 467 85 743 987 161072 254 377 400 22 64 83 649 749 162443 771 975 163030 171 304 521 94 777 164054 337 765.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

75.000 na nr. 95292.

20.000 zł. na nr. 130837.

10.000 zł. na n-ry: 17990 79257 163437.

5.000 zł. na n-ry: 6467 89233 98291 142858 164421.

2.500 zł. na n-ry: 13197 20675 36059 55224 56043 82992 106455 116945 132037 135082 148538 158963 160591.

2.000 zł. na n-ry: 8490 19779 20458 30726 30908 33689 35138 37047 40266 41980 60989 65866 74944 75716 79185 81469 90126 101966 108475 130918 137032 159057.

1.000 zł. na n-ry: 2366 7705 9240 10232 15890 23528 24772 26388 30951 32854 39871 41446 45004 52637 53560 58689 74636 74828 77102 79086 80059 86032 89095 89886 102318 10880 109395 112384 118734 121389 121451 131356 132308 135325 148911 156023 156462 159787 161762.

PO 250 ZŁOTYCH.

153 283 529 72 972 98 1148 361 504 671 847 909 25 2022 3129 83 415 514 868 4289 326 27 411 79 97 721 829 5040 263 634 825 6155 7086 548 777 83 835 942 8118 384 515 618 72 789 90 9046 110 82 251 68 445 98 677 750 829 61 63 10089 543 53 682 713 11091 257 396 528 41 872 95 12246 516 742 59 76 913 13113 435 95 838 951 57 14108 95 238 361 537 694 723 939 72 15047 305 421 529 622 16146 249 419 844 911 14 55 17084 277 346 441 882 910 95 18382 786 19047 564 623 718 991 20109 334 535 656 66 328 417 668 941 164134 55 312 598. 21095 250 359 92 548 672 885 22085 258 99 345 23069 384 416 28 42 24118 42 351 533 68 81 767 828 25215 554 616 30 767 801 26027 58 186 332 473 500 659 27281 908 939 28032 49 135 324 571 784 29179 84 227 458 581 733 873 30034 78 106 67 216 395 548 667 83 986 92 31247 449 540 70 719 52 840 32114 218 420 59 634 781 920 36 45 33094 402 34 627 716 884 34543 683 853 35015 20 59 354 68 435 55 536 76 82 669 83 887 36012 79 124 540 46 76 610 18 801 37249 415 478 683 774 78 38320 450 512 763 810 34 46 76 79 39256 387 645 55 860 901 53 40045 69 387 481 585 791 925 91 41411 598 855 944 42029 249 847 43287 459 62 511 733 44031 153 91 580 723 72 883 45064 375 406 834 46130 399 707 99 941 47042 308 661 700 48043 63 153 59 87 353 67 407 656 99 49159 249 346 99 582 716 995 50154 218 35 462 509 12 608 17 964 51318 632 52091 508 53009 62 101 791 54179 395 402 814 933 55499 56025 155 464 602 98 57096 224 736 61 867 977 58008 133 218 47 302 426 31 864 74 59001 175 817 60063 515 98 967 61295 353 58 61 558 976 62096 125 44 205 319 77 760 870 98 922 40 63246 358 491 64150 316 451 583 955 81 65238 383 659 66119 252 64 96 382 94 825 67072 424 663 999 68008 140 79 563 669 69130 293 761 852 70073 279 317 537 653 759 806 67 71219 77 574 628 74 75 777 944 72152 350 472 81 565 81 757 73022 97 137 63 81 394 572 642 864 74090 135 232 314 46 759 75 75291 384 776 826 76256 449 808 77051 233 441 541 56 634 716 40 918 78646 49 79130 560 851 80482 984 81022 50 562 82403 737 83823 923 84463 72 52385 248 470 586 621 86155 309 530 834 87165 88195 361 66 83 521 881 89296 613 43 90135 728 91454 78 534 715 92131 321 93382 760 849 59 94933 95058 282 487 646 706 871 96503 830 97412 590 813 98585 99145 827.

100060 183 418 64 85 563 815 982 101050 536 669 887 938 89 102297 394 423 75 519 74 701 4 21 847 103108 50 230 780 932 74 104607 105238 57 59 478 520 783 803 106126 422 621 107389 444 655 841 919 108863 109378 503 746 864 110331 408 750 862 11324 624 68 97 809 95 966 112053 80 125 85 218 31 750 887 970 113114 732 98 992 114519 660 712 876 989 115155 256 601 884 993 116107 464 556 64 605 117107 212 384 437 532 118212 42 66 332 864 119275 708 120216 336 410 31 96 534 613 824 121101 19 392 661 705 74 982 122022 260 505 829 123076 772 87 849 124282 448 688 950 80 125085 343 748 803 84 126478 730 982 127370 602 750 936 49 128025 60 444 73 90 636 719 849 940 51 129057 138 271 470 807 95 130469 713 43 829 985 131169 761 132493 133239 464 134135 200 421 991 135023 246 796 816 32 136150 333 483 738 822 138010 446 558 622 58 139016 101 15 20 99 208 45 362 90 484 528 790 140034 218 94 736 141085 494 662 737 142257 382 895 143535 144067 363 549 831 145219 39 369 631 30 98 741 46 919 146003 60 112 296 535 654 88 890 966 147015 533 148138 443 149028 268 400 41 893 150162 260 69 151582 617 53 152139 74 76 219 411 907 61 153179 257 462 79 62 787 920 67 154033 139 99 235 155173 590 690 846 998 156199 286 307 500 696 812 157587 610 889 158164 316 433 649 998 159023 105 259 456 93 613 36 960 69 160031 272 309 720 73 808 161079 77 242 66 737 974 162049 604 701 812 932 163061 328 417 668 941 164134 55 312 598.

Dobry start — milion wart
Już padła wygrana
75.000 zł
na los z „Groszem Szczęścia" nr 29514
w chrześcijańskiej kolekturze (n-3411
K. RZANNY
Gdańska 25 Bydgoszcz Pl. Teatralny 2 (przy moście

Nakazy remontowe

najbardziej bolą właścicieli nieruchomości.

Warszawa, 26. 5. (Wiad. wł.). W Warszawie odbyło się doroczne walne zebranie rady naczelnej Zw. zrzeszeń własności nieruchomej miejskiej.

Ze wszystkich zagadnień, poruszonych na zjeździe największe zainteresowanie wywołała **sprawa nakazów remontowych.** Jednogłośnie stwierdzano, że władze administracyjne nie liczą się wcale z możliwościami finansowymi właścicieli starych domów.

W tym też duchu powzięto uchwałę. W drugiej rezolucji wzywa się radę naczelną, by kontynuowała zabiegi **o zdobycie kredytów na remont domów, o uproszczenie formalności kredytowych i obniżenie kosztów przy uzyskiwaniu pożyczek na ten cel oraz rozszerzanie akcji kredytowej i obniżanie oprocentowania udzielanych na remonty pożyczek.**

Raz jeszcze poruszano sprawę bardzo przykrą, przede wszystkim dla właścicieli domów o małych mieszkaniach. Otóż rada naczelna raz jeszcze wzywa związek, by został opracowany i uchwalony projekt ustawy o **obowiązku opłacenia przez związki samorządowe komornego za bezrobotnych, korzystających z moratorium mieszkaniowego.** W końcowej rezolucji rada wypowiedziała się za całkowitym zniesieniem podatku od lokali, który stanowi czynnik, wydatnie podrażający czynsze najmu.

Prezesem wybrano prof. Ponikowskiego. Członkiem rady naczelnej został m. in. J. Małkiewicz z Poznania. (r)

—::—

Pan Devey o Polsce.

Nowy Jork, 26. 5. (PAT). Charles Dewey, były doradca finansowy Banku Polskiego powrócił tutaj z podróży do Polski. W wywiadzie udzielonym prasie oświadczył on: **Polska dała wyraźnie światu do zrozumienia, że całą swą potęgą oprze się każdej napaści. Armia polska jest znakomita. P. Dewey zaznaczył również, że stosunki gospodarcze w Polsce są doskonałe.**

Prof. Burchardt przyjeżdża do Warszawy.

Warszawa, 26. 5. (Wiad. wł.). Za zgodą rządu polskiego Komisarz Ligi Narodów w Gdańsku **prof. Burchardt przybędzie do Warszawy dla wznowienia kontaktu z rządem polskim.** (r)

Nominacja nowych dyrektorów na PKP.

Warszawa, 26 5. (Wiad. wł.). Minister Komunikacji podpisał listę nominacyj nowych dyrektorów w okręgowych dyrekcjach Polskich Kolei Państwowych. **Dyrektorem PKP w Radomiu mianowany został inż. Ad. Kmita, w Krakowie inż. St. Tarwid i w Poznaniu inż. Czerniewski.** (r)

„Deutsche Nachrichten" i „Posener Tageblatt"

drukuje się na jednej maszynie rotacyjnej.

Poznań, 26. 5. „Deutsche Nachrichten" (organ Jungdeutsche Partei), który dotychczas drukował się w drukarni „Kupca", przeniósł się do drukarni, w której drukuje się już „Posener Tageblatt". Wskutek tego obecnie w zgodnej harmonii drukować się będą na tych samych maszynach organa dotąd skłóconych między sobą partyj Młodych Niemców i „Deutsche Vereinigung".

Święto poznańskiego pułku artylerii lekkiej.

Poznań, 26. 5. Wczoraj obchodził swoje święto pułkowe, a zarazem 20-letnią rocznicę swego istnienia poznański pułk artylerii lekkiej, który powstał w dobie powstania wielkopolskiego w ramach organizacyjnych bohaterskiej grupy gen. Konarzewskiego, pod dowództwem śp. ppłk. Łucjana Kędzierskiego, poległego w bojach z **bolszewikami o Mińsk.**

Wojewoda Bociański przybył do Poznania.

Poznań, 26. 5. Wczoraj o godz. 17,13 przybył z Wilna do Poznania nowo mianowany wojewoda poznański, p. płk. Ludwik Bociański, którego powitali na dworcu przedstawiciele władz miejscowych.

Niemcy, a nowy wojewoda poznański.

Poznań, 26. 5. (kb) Wiadomość o nominacji płk. Bociańskiego na stanowisko wojewody poznańskiego, jak zdołaliśmy zaobserwować, tutejsza mniejszość niemiecka przyjęła bez entuzjazmu. Pamiętają widocznie nasi Niemcy nowego włodarza ziemi wielkopolskiej z czasów gdy był dowódcą kompanii pleszewskiej. Rzeczywiście w takim wypadku brak entuzjazmu jest uzasadniony.

Kto zdobył mandaty w Barcinie?

Doniesiono nam, że w Barcinie lista PPS uzyskała aż 6 mandatów(!). Czołowy kandydat listy nr 1 p. dr Stefan Giebocki wobec tego stwierdza, że lista nr 1 nic wspólnego nie miała ani nie ma z Polską Partią Socjalistyczną! Żaden z kandydatów umieszczonych na tej liście nie jest członkiem PPS. Natomiast kilku są członkami Obozu Zjednoczenia Narodowego. Lista miała charakter wyłącznie gospodarczy i najzupełniej apolityczny. Celem listy było jedynie uzdrowienie stosunków miejscowych, natomiast **mowy być nie może o jakimkolwiek zabarwieniu partyjnym.**

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

INOWROCŁAW

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Inowrocławiu mieści się przy **ul. Król. Jadwigi 22/23 I piętro, prawo** (naprzeciw magistratu).

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych, mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17 do 19.

Biblioteka Kolejowego Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska" przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

Nocny dyżur pełni apteka „Pod Orłem"

REPERTUAR KIN:

As: „Wesoło żyjemy"
Słońce: „Włóczęgi"
Stylowe: „Cyganka"
Świt: „Znachor".

— **Podczas ostatniej burzy** w Inowrocławiu zalana została część parku zdrojowego od strony stawu. Na drugi dzień po burzy na polach w wielu miejscowościach pow. inowrocławskiego potworzyły się stawy i jeziorka. Woda nie opadła jeszcze we wszystkich miejscach. Największe szkody wyrządziła burza gradowa w okolicy wsi: Przybysław. Konary i Dąbrowy Biskupiej. Wielkie spustoszenia ostatnia nawałnica wyrządziła rolnictwu w okolicach Gniewkowa. W Lipiu zostało zalanych kilka osad niżej położonych.

— **Wielki zlot harcerzy kujawskich.** Harcerstwo kujawskie urządza w Janikowie wielki zlot jubileuszowy od 27—29 bm. Każda drużyna na terenie zlotu tworzy swój obóz. Drużyny, nieposiadające namiotów, zakwaterują się w budynkach. Teren zlotu wolno opuścić za zezwoleniem oboźnego W. Tokarskiego. Kąpiel indywidualna wzbroniona. Komendantem zlotu jest hm. Jan Stróżyński, zast. hm. Marcin Strachanowski, kwatermistrzami phm. Józef Gałęzewski i dh Bol. Korzeniewski.

— **15-lecie Sodalicji Mariańskiej.** Sodalicja Mariańska przy Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeńskim im. Konopnickiej urządziła z okazji 15-lecia piękną akademię. Po słowie wstępnym ks. prof. Gólczewskiego odczytała prezydentka sprawozdanie z 15-letniej działalności organizacji. W im. gości i miejscowych sodalicyj składali jubilatce życzenia: dziek. ks. kan. Kubski, ks. kan. Jaśkowski, ks. prof. Demski, przełożona gimnazjum Kalethówna, p. E. Dziochówna, dr Konieczka, delegaci sodalicji uczniów przy gimnazjum męskim im. Kasprowicza i uczennice liceum pedagogicznego, po czym odczytano telegramy gratulacyjne. Resztę programu wypełniły: doskonale ujęty referat mgr. Szymańskiej, śpiew solowy, deklamacje wykonane przez sodaliski.

—::—

KORONOWO. (l) Wyrokiem tut. sądu gr. skazani zostali: Niemiec Lück ze Stopki na 3 miesiące aresztu za rozsiewanie niepokojących wiadomości, Kuske Bolesław z Bożenkowa za nakłanianie świadków do fałszywych zeznań na 7 miesięcy więzienia; Kwiatkowski Stanisław z Koronowa w terminie apelacyjnym za pomawianie urzędników policji państw. na miesiąc aresztu.

MOGILNO. (mk) Na linii kolejowej Mogilno—Kołodziejewo w czasie kradzieży węgla z pociągu towarowego postrzelony został 21 bm. 21-letni robotnik J. Kobierski z Twierdzynia, tut. powiatu. Kobierski otrzymał strzał z karabinu w prawą nogę i ma przestrzeloną łydkę. Rannego zabrała rodzina i przewiozła do szpitala w Strzelnie.

— Kino Bałtyk: „Dwie Joasie" i „Wacus".

— W strzelaniu majowym Bractwa Kurkowego godność króla zdobył p. Wojdyłła Jan; I rycerzem został p. Piotrowicz, II p. Jerzy Janiczek.

— Srebrne gody małżeńskie obchodził p. Stan. Kierzkowski z małżonką Julią z Wiśniewskich. Jubilatom, długoletnim abonentom pisma naszego „Szczęść Boże!".

GĘBICE. (mk) Do mieszkania kier. szkoły p. Siejka w Bielsku włamali się nieznani sprawcy, którzy skradli rower męski oraz obuwie. Prawdopodobnie ci sami złodzieje włamali się w tej samej wiosce do roln. Hartfiela, któremu skradziono również rower męski, obuwie i artykuły żywnościowe.

SZUBIN. (n) 18 bm. odbyło się uroczyste zamknięcie kursów dla przedpoborowych gm. Łankowice pow. szubińskiego, którego dokonał instr. gm. p. Wieruszewski w obecności przedstawicieli władz cywilnych, duchownych i zaproszonych gości. Po przemówieniu przedstawicieli władz nastąpiły produkcje przedpoborowych i rozdanie świadectw ukończenia kursu.

RADZIEJÓW KUJ. (u) 56-letni Juzalak Wojciech ze wsi Błota Przysieckie, bez żadnego powodu został znienacka napadnięty i bestialsko pobity przez Wrocławiaka, który znęcając się nad starym człowiekiem, pobił i zakrwawił mu całą twarz i oczy, zadając jeszcze ciężkie urazy butami leżącemu bez przytomności.

TRZEMESZNO. (mk) Pod przewodnictwem p. Mizgalskiego odbyło się zebranie Zrzesz. Kupców Chrz. Uchwalono wprowadzić stałe ceny i jednogłośnie bojkot wyrobów firmy „Persil".

STRZELNO. (w) 21 bm. z okazji „dnia robotnika" po ulicach miasta odbyła się kwesta na cele Tow. Rob. Kat. Po nabożeństwie na salce paraf. odbyło się zebranie z referatem ks. dyr. Matuszczaka. Wieczorem odbyła się akademia, na całość której złożyły się: zagajenie (ks. prał. Czechowski), deklamacje i referat prezesa okr. Świtka.

MROCZA. Dzięki obywatelskiemu stanowisku członków zarządu Banku Ludowego pp. Stojaczykowi i Kordeckiemu nowe koło TCL otrzymało bezpłatny lokal, a pp. Kapsa i Grot ofiarowali bezpłatnie drzewo na szafy i półki dla biblioteki.

NAKŁO n. N. Koło tut. TCL składa staropolskie „Bóg zapłać" tym osobom, które przyczyniły się do zebrania 850,44 zł na dar narodowy 3 Maja. Zwraca się również do społeczeństwa z prośbą o składanie książek do biblioteki TCL w Nakle, ul. Gimnazjalna w godz. 16—18 codziennie, telefon 15.

WRZEŚNIA. (r) 21 bm. obchodził cech fryzjerów i perukarzy 10-lecie istnienia. Na zebraniu odczytano protokół pierwszego zebrania cechu tzw. „protokół założycielski", po czym zarząd zdał sprawę ze swej rocznej pracy, po czym nastąpiła wspólna fotografia. Zebraniu przewodniczył p. R. Michalski.

OSTROWO p. Mogilno. Powstał tu pożar w zabudowaniach J. Ziółkowskiego. Pastwą płomieni padł dom mieszkalny, chlew, stodoła, a na szkodę Fr. Nadolnego spalił się chlew. Wspólne straty wynoszą 10.000 zł.

OLEJEK OLIWKOWY dla utrzymania czaru młodości

Podobnie jak sporty i świeże powietrze są zdrowe dla ciała, tak olejek oliwkowy działa zbawiennie na skórę. Do wyrobu mydła Palmolive użyte są obfite ilości tego odmładzającego, ożywiającego olejku oliwkowego — naturalnego środka piękności.

Jak miłe są maleńkie siostry Dionne z Kanady, które wkrótce obchodzić będą piątą rocznicę urodzin. Ich różowa, brzoskwiniowa cera jest nagrodą za starania Dra Dafoe, ich niestrudzonego opiekuna. Z początku odważył się kąpać ich delikatne ciałka tylko w olejku oliwkowym, później wybrał z mydeł całego świata — Palmolive, jako mydło najdelikatniejsze i najłagodniejsze, gdyż jest ono wyrabiane na olejku oliwkowym.

Tajemnica jej uroku? To aksamitna gładkość jej skóry, którą osiągnęła przez codzienny zabieg olejkiem oliwkowym mydła Palmolive.

Uzupełnisz zabieg kosmetyczny mydłem Palmolive, używając kremu „Przyjaciel Skóry" na olejku oliwkowym i lecitherinie.

OSTRÓW WLKP. (lj) Za łżenie państwa polskiego skazał tut. sąd okr. Wojciecha Wawrockiego z Perzowa (pow. Kępno) na 7 miesięcy bezwzględnego więzienia.

— Za przestępstwo dewizowe i usiłowane przekroczenie granicy polsko-niemieckiej pod Pawłowem (pow. Ostrów) skazani zostali mieszkańcy pow. wieluńskiego nar. niemieckiej: Irma Dekert, Reinhold Heppner, P. Borsta i Ewald Brueckel każdy na 2 miesiące aresztu.

ODOLANÓW. (lj) Na drodze z Kuźnicy Kąckiej do Chojnika znalazł p. K. Balcerzak zawiniątko, w którym znajdowała się książeczka oszczędnościowa PKO oraz 800 zł gotówki. Jak się okazało, cenne to zawiniątko zgubił miejscowy szewc Słupianek. Pieniądze te stanowiły cały jego majątek i uskładane były ciężką, długoletnią pracą.

GNIEZNO. (fb) Odbył się zjazd Zw. Rez. tut. powiatu. Po wysłuchaniu mszy św. rozpoczęły się obrady, które zagaił prezes dr Kubik, oddając dalsze przewodnictwo w ręce p. Kluczyńskiego. Z kolei uczczono pamięć zmarłego śp. bisk. Laubitza, po czym nastąpiły sprawozdania zarządu i udzielenie absolutorium. Do nowego zarządu wybrano pp.: inż. Ciecholewski prezes, prof. Dąbrowski i dyr Kubik wiceprezesi, Bernaciak sekretarz, Miśkiewicz skarbnik.

BARCIN. (n) 21 bm. odbyły się tu wybory do rady miejskiej. Głosowano na dwie listy. Każda z nich otrzymała równą ilość głosów, tj. po 6 mandatów. W wyniku wyborów zostali wybrani: T. Błażejewski, J. Basiński, J. Bartecki, J. Czajkowski, M. Cyganek, dr Giebocki, Fr. Komorowski, Fr. Nyka, A. Popielski, A. Tomczak, St. Wesołowski i St. Zülsdoff.

MARGONIN. (b) 21 bm. odbyło się na stadionie miejskim doroczne święto sportowe. Zwycięzcy poszczególnych konkurencyj otrzymali z rąk przewodniczącego m. kom. pw i wf p. burm. Romińskiego piękne i ozdobne dyplomy.

PRUSZCZ. W lokalu p. Seidla odbyło się plenarne zebranie miejsc. plac. Tow. Powst. i Woj., które zagaił prezes Cichowski, kier. szk. z Pruszcza. Po odczytaniu przez sekr. Szedlera protokołu, wysłuchano sprawozdanie p. Kneblowskiego z odprawy w Świeciu, gdzie wszystkie placówki w powiecie wypowiedziały się przeciw przyłączeniu ich do Zw. Niepodległościowców Pomorskich. Kom. Borenc zdał sprawozdanie z odprawy komendantów w Łaskowicach. Następnie przyjmowano zgłoszenia od starszych członków na ochotników do armii na wypadek wojny. Zgłosili się pp. J. Kneblowski z Mirowic (lat 64), St. Stachowicz z Łowina (49), L. Smeja z Pruszcza (51), A. Szedler z Pruszcza (50), B. Domek z Łowina (50) i B. Borenc z Pruszcza (41). W wolnych głosach omówiono szereg spraw organizacyjnych, przy czym uchwalono urządzić na początku lipca ostre strzelanie.

BRODNICA. (jl) 21 bm. brodnicki pułk piechoty obchodził doroczne święto pułkowe. W przeddzień uroczystości odprawiono żałobne nabożeństwo za poległych żołnierzy, złożenie wieńców pod pomnikiem poległych i wieczorem apel poległych. Wszystkie domy przybrano chorągwiami. Przybyli przedstawiciele powiatów i miast z Rypina i Nowegomiasta. Na stadionie wojsk. po odebraniu raportu przez dcę pułku i gen. Bołtucia nastąpiły przemówienia powitalne. Po mszy św. polowej nastąpiło wręczenie broni ufundowanej przez nauczycielstwo szkół, dziatwę i ziemian powiatu. Gen. Bołtuć w serdecznych słowach dziękuje ofiarodawcom. Burm. Blokus im. zarządu miejskiego, rady miejskiej i społeczeństwa odczytuje akt nadania obywatelstwa honorowego dla pułku. Następnie odbyła się defilada wojsk i organizacji, która trwała przeszło godzinę. Wspólny obiad żołnierski odbył się na dziedzińcu szkoły powszechnej. Po południu na stadionie wojskowym odbywało się widowisko zespołów z Brodnicy i powiatu.

CHOJNICE. (s) Przed sądem grodzkim toczyła się rozprawa karna przeciwko Leonowi Karbowskiemu z Chodzieży, bez stałego miejsca zamieszkania, 12 razy karanemu. 22 lutego br. Karbowski w spowiedzi u ks. Riebandy obciążał się takimi czynami, że ks. Rieband poprosił go do swego mieszkania, gdzie po porozumieniu się dostał list polecający do oo. redemptorystów w Krakowie, którzyby mogli go rozgrzeszyć. Wszelkie pokrycia na koszty w sumie 80 zł, otrzymał bezczelny oszust od ks. Riebanda. Karbowski zażądał z dworca jeszcze 45 zł, a po raz trzeci zasłaniając się tajemnicą spowiedzi zażądał jeszcze 80 zł. Oszust po uzyskaniu sumy udał się do restauracji, gdzie wszystkie pieniądze przehulał. Około północy zatelefonował do ks. Riebanda i tu dopiero zorientował się litościwy kapłan, że padł ofiarą bezczelnego oszustwa. W czasie dochodzeń oskarżony przyznał się, że podobnych czynów dopuszczał się już kilkakrotnie, szantażując księży na Pomorzu i w Poznańskim. Sąd po rozpatrzeniu sprawy skazał Karbowskiego na 6 lat bezwzględnego więzienia, nie zaliczając aresztu śledczego.

—::—

Nowi ludzie w radach gminnych.

Świecie. (t) W 14 gminach wiejskich pow. świeckiego wybrano 204 radnych, z tego tylko 3 Niemców. W poprzednim składzie rad gminnych znajdowało się 6 Niemców. W 17 okręgach zostali radni gminni wybrani bez głosowania, w pozostałych 13 odbyły się wybory. W gminach Serock i Gruczno zakończyły się wybory 21 bm. Skład osobowy rad gminnych w powiecie uległ kompletnemu przeobrażeniu, bo weszło do nich **około 70% nowych ludzi.** Absolutną większość wśród radnych stanowią rolnicy.

GRUDZIĄDZ

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się przy ul. Toruńskiej 22, tel. 1294. Biuro czynne od godz. 8—18.

T. C. L. Biblioteka i Czytelnia (ul. Legionów 28) otwarta od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełni Apteka pod Łabędziem, Rynek, tel. 1242.

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Ostatni akt zemsty" i „Klub kobiet"
Gryf: „Złotowłosa"
Orzeł: „Droga w nieznane"

— **Huragan nad Grudziądzem.** 22 bm. w godzinach wieczornych przeszedł nad Grudziądzem straszliwy huragan połączony z burzą piorunową i ulewą. Przy ul. Wiślanej wywrócił szalejący huragan 4 drzewa. Straty powstałe w okolicy są dotąd nieznane.

— **Recydywista na ławie oskarżonych.** Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Kaz. Łyżki, pochodzącego ze Śliwic (pow. tucholski) oskarożnego o dokonanie kradzieży w listopadzie ubr. na szkodę M. Neumann, zam. w Grudziądzu (Osiedle II). Sąd skazał niepoprawnego przestępcę na 9 miesięcy więzienia.

— **Praca na FON.** Sierż. St. Dziurla, widząc 1½ morgi nieużytków wydzierżawił je, uprawił i zasiał jęczmieniem, ofiarując tegoroczny zbiór na FON.

— **40 lat w służbie bociana.** Długoletnia mieszkanka Grudziądza p. A. Pyrzewska (Laskowicka 10) jest najstarszą w miejscu akuszerką, pozostającą nieprzerwanie od 40 lat w służbie bociana. Na intencję jubilatki odprawiona została w ub. czwartek w kościele św. Krzyża solenna msza św.

— **Cukierki z kartoflanej mąki.** Tut. sąd grodzki skazał Niemca Konrada Plitta na 100 zł grzywny z zamianą na 10 dni aresztu i koszty postępowania. Plittowi udowodniono, że fabrykuje cukierki z... kartoflanej mąki, które sprzedawano na targu.

— **Zlot harcerzy grudziądzkich.** Na zakończenie „Trzyletniego Wyścigu Pracy" przeprowadzonego w harcerstwie męskim, komenda hufca postanowiła urządzić zlot harcerzy z miasta i powiatu grudziądzkiego. Już 27 bm. plac ćwiczeń wojsk. przy końcu ul. Legionów zapełni się gwarem i życiem obozowym braci harcerskiej. W pierwsze święto 28 bm. nastąpi uroczyste otwarcie zlotu i wystawy po nabożeństwie, po południu biegi, popisy drużyn i ognisko. W trzecim dniu 29 bm. dalsza część biegów, popisów i wieczorem zakończenie oraz rozdanie nagród. Harcerze uprzejmie zapraszają wszystkich swoich sympatyków, rodziców młodzieży, opiekunów i mieszkańców miasta do wzięcia udziału w uroczystościach, jak zwiedzanie zlotu i wystawy.

Kronika GDYŃSKA

Gdynia, dnia 26 maja 1939 r.

Redakcja i administracja mieści się: Skwer Kościuszki 24, (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

Nocny dyżur pełnią apteki:

Dr. Jurkowskiego, Skwer Kościuszki — telefon 18-44.
Świętojańska, naprzeciw komisariatu.
Bałtycka, ul. Śląska 42.
Magistra Grodzkiego, Morska 155.
Nadmorska w Orłowie, ul. Orłowska.

—«:»—

REPERTUAR KIN:
Bajka: „Buziaczek“ z Shirley Temple.
Gwiazda: „U kresu drogi“.
Lido: „Zwycięzcy żywiołu“.
Lili-Chylonia: „Mocni ludzie“.
Morskie Oko: „Zew Północy“.
Miraż-Orłowo: „Halka“ (film polski).
Polonia: „Dr Murek“ (film polski).
Zorza-Grabówek: „Włóczęga“, film polski.

—«:»—

Opieka nad zdrowiem i życiem twej rodziny tylko PCK ci zapewni, zapisz się więc na członka.

—«:»—

— **Z połowów polskich rybaków** na wodach w pobliżu wyspy Bornholm, dowieziono w ciągu ubiegłego tygodnia łącznie około 1.200 centnarów dorszy. Na połowach tych w dalszym ciągu przebywa szereg kutrów z Gdyni, Władysława i Helu. Dowiezione transporty ryb zostały przeważnie zamrożone w gdyńskiej chłodni.

— **Nowy rocznik Rady Interesentów Portu.** Ukazał się w druku nowy rocznik Rady Interesentów Portu za 1938 rok, ilustrujący działalność portu za cały ubiegły rok. Wydawnictwo to obejmuje wyczerpująco szereg zestawień statystyczno-tabelarycznych oraz analizę poszczególnych działów pracy portu i polskiej marynarki handlowej w porównaniu z latami ubiegłymi.

— **Polska wycieczka na wystawę rybacką w Hamburgu.** We wtorek, dnia 23 bm. wyjechała na wystawę rybacką p. n. „Błogosławieństwo morza“ w Hamburgu grupa osób ze sfer handlu i przemysłu rybnego z Gdyni. W programie wycieczki przewidziane jest także m. in. zwiedzenie portów rybackich w Altonie, Cuxhaven i Wesermünde. Pobyt potrwa w Niemczech 5—6 dni. Na wystawie „Błogosławieństwo morza“, o której pisaliśmy już obszernie, urządzona została dla prasy niemieckiej wycieczka rybacka, której program obejmował zwiedzanie ośrodków handlu i przemysłu rybnego, jak i baz rybackich nad Bałtykiem oraz morzem Północnym, wyjazdy dziennikarzy na połowy, jak również szereg pogadanek fachowych. Wycieczce towarzyszyli stale przedstawiciele władz rybackich oraz specjaliści od połowów poszczególnych gatunków ryb. Może dobrze by było nie lekceważyć znaczenia prasy i gdzie indziej...

— **Obniżka cen mąki rybnej dla północnego Pomorza.** Jak się dowiadujemy, Morskie Zakłady Rybne w Gdyni postanowiły zastosować dla drobnego rolnictwa powiatów północnego Pomorza zniżkę przy zakupie mączki rybnej. W ten sposób drobni rolnicy powiatu morskiego, kartuskiego i kościerskiego będą korzystali z rabatu 20% z każdorazowo obowiązującej ceny mączki. Obniżka ta jest poważną ulgą dla rolnictwa powiatów kaszubskich, znajdującego się w gorszych warunkach klimatycznych, aniżeli w innych połaciach Pomorza. Należy przypuszczać, że potanienie cen paszy treściwej spowoduje zwiększenie zapotrzebowania na mączkę rybną.

— **Nowy transport ryżu.** Dnia 24. 5. br. po południu przyszedł bezpośrednio z Indyj Brytyjskich do Gdyni angielski statek „Langleebrook“ o pojemności 4.246 ton rej. brutto, przywożąc z Rangoonu 7.564 ton ryżu niełuszczonego dla gdyńskiej łuszczarni ryżu. Jest to drugi większy transport jaki nadszedł do portu w roku bieżącym.

— **290 statków** weszło i wyszło do portu gdyńskiego w ub. tygodniu m. in. przywieziono przeszło 5.000 ton nasion oleistych, około 10.000 ton złomu i prawie 2000 ton miedzi.

— **Szuka prawdy!** Do Gdyni przybył z Londynu w drodze z Kanady, statkiem „Baltrover“ profesor uniwersytetu w Kingston (Ontario), dr Gerald Sandford Graham, na specjalne zaproszenie Instytutu Bałtyckiego. Dr Graham przestudiował b. starannie materiały dostarczone mu przez Inst. Bałt. tyczące się Gdyni i Gdańska, po czym udał się do Gdańska, gdzie w Gen. Komisariacie R. P. radca Arlet udzielił mu szczegółowych informacyj w sprawie gdańskiej. Zetknął się również dr Graham w senacie Wolnego Miasta z referentem prasowym p. Buhlem. Zebrawszy wszechstronny materiał na tematy, pasjonujące obecnie opinię Zachodu, dr Graham przygotowuje szereg artykułów dla pism kanadyjskich, których jest współpracownikiem. W dalszej podróży swej po kraju naszym — zamierza odwiedzić m. in. Warszawę i Kraków.

—«:»—

Wstępujmy do ochotniczej służby w PCK. — PCK to ostoja bezpieczeństwa.

Im strzelać nie kazano!

Jak już donosiliśmy, do Gdyni przybyła przed paru dniami nowa grupa emigrantów z Czechosłowacji, udająca się morzem do Afryki.

Jeden z marynarzy opowiedział nam swe wrażenia z charakterystycznej rozmowy z tymi emigrantami. Są to lotnicy czescy przeważnie z Morawskiej Ostrawy. Uciekli w ostatnim momencie, gdy Niemcy już zajmowali miasto.

— Dlaczegoście to zrobili! — pytał ich z oburzeniem nasz wilk morski.

— Mieliśmy rozkaz, żeby nie strzelać! mówią z rozpaczą — **mieliśmy wszystko w pogotowiu,** słyszeliśmy grzechot karabinów maszynowych, a nie wolno nam było za cyngiel ruszyć! **Rozkaz!**

W ostatniej chwili widząc, że już źle, rzuciliśmy wszystko i **rozbiegliśmy się** w różne kierunki.

— Żeby choć psubraty przywieźli maszyny — rzuca marynarz ze złością — ale niech ich krew zaleje, samoloty oddali draniom tchórze ostatni, a teraz mówią **„niech nam Polska da bombowce“**

SAM tępi — pluskwy, mole i robactwo

Nasze ręce nie powinny pracować dla wrogów!

W obecnym rejsie do Nowego Jorku m. s. „Batory“ wyokrętuje w Cherbourgu dużą ilość pasażerów jadących dalej przez Francję. Warto z tej okazji przytoczyć o Cherbourgu poniższe piękne uwagi jednego z marynarzy, zamieszczone w gazetce okrętowej:

„Pewnego razu staliśmy w Cherbourgu, wysadzając na tender naszych emigrantów, jadących do Południowej Ameryki. **Myśmy odchodzili na naszym wspaniałym „Batorym“ przy muzyce,** a oni stali na pokładzie lub siedzieli na swych ubogich tłomokach, kobiety płacząc, mężczyźni ze łzami w oczach **żegnali statek, który był dla nich symbolem Polski.** Myśmy wiwatowali, a oni słowa nie mogli wykrztusić. Myśmy się pochowali do naszych pomieszczeń lub zakrytych warsztatów pracy, a oni **nawet nie mieli gdzie się ukryć na odkrytym tenderze.**

I poszli w obce kraje, pomiędzy obcych ludzi, obcą mowę i obce obyczaje, aby karczować dziewicze puszcze brazylijskie — ginąć w lianosach, aby **pampasy w rolę uprawną zamieniać.**

My, Polacy, **zasilamy wszystkich naszych przyjaciół i wrogów na całym świecie** w ich byt i potęgę. My kopiemy złoto, a **obcym dajemy do ręki, aby mieli z czego żyć. Nasze to ręce uprawiają pola niemieckie.** 125 tysięcy sezonowych robotników co roku wyjeżdża do Niemiec na roboty. **Polski robotnik orze i zbiera plony dla niemieckiego żołnierza,** mieszka w barakach i posila się lichą strawą. A gdy zanuci polską smętną piosenkę, rozlegnie się rozkaz: „Deutsch singen!“

...Teraz mamy największy skarb, jaki naród może posiadać — **wolność** i Najjaśniejszą Rzeczpospolitą Polską, stale rosnącą w potęgę i rozbudowującą się. Walczymy o byt z różnymi narodami, już jako równi z równymi. **Teraz muszą nam dać żyć nawet nasi najwięksi i odwieczni wrogowie. Teraz muszą nam dać kolonie, bo Polacy pracują na całym świecie i dla całego świata. Polska już nie jest krajem drugiej kategorii** — przeciwnie — **na Polsce spoczywa równowaga pokojowa Europy, a bodaj i świata.**

A gdy przyjdzie wróg i zbrojną dłonią uderzy w bramy nasze, usłyszy odpowiedź całego narodu — **cudzego nie chcemy, ale swego nie damy!“**

— **Hitlerolog.** Znalazał się w Chylonii wielbiciel Hitlerologii Fr. Dobke, który dawał entuzjastyczny wyraz swym poglądom. Sąd grodzki w Gdyni skazał go na 300 zł grzywny za rozsiewanie wiadomości fałszywych i mogących wzbudzić niepokój.

— **Urzędowanie poczty** w okresie Świąt Zesłania Ducha św. W pierwsze święto zewnętrzna służba dla publiczności, jak również służba doręczeń ustaje w zupełności. W tym dniu podlegają doręczeniu tylko przesyłki pospieszne i paczki żywnościowe. W drugie święto — służba pocztowa, jak w każdą niedzielę.

— **Z korporacji kupieckiej.** Dnia 24 bm. odbyło się doroczne walne zgromadzenie Korporacji Kupieckiej, podczas którego nastąpiło wręczenie wieloletniemu prezesowi dyr. Michałowi Królikowskiemu albumu pamiątkowego z okazji jego 25-letniej pracy zawodowej w dziedzinie bankowości. P. Czesław Nowacki wybrany został ponownie prezesem. Sprawozdanie zamieścimy osobno.

— **Milicja Niepokalanej.** Dnia 28 bm. odbędzie się w Gdyni na sali K. P. W. akademia dziewcząt z Milicji Niepokalanej, w której weźmie udział Chór Salezjański z Rumii.

— **Na czas wystawy filatelistycznej** w Gdyni w dniach 28 i 29 maja br., w szkole powszechnej nr 1 przy ul. 10 Lutego, Urząd Pocztowy Gdynia 1 uruchamia oddział nadawczy, który będzie czynny w godzinach od 10—18. Zakres czynności tego oddziału obejmować będzie przyjmowanie zwykłych i poleconych przesyłek listowych i sprzedaż znaczków. Nadane w tym czasie przesyłki listowe będą stemplowane specjalnym datownikiem okolicznościowym.

— **Pokłóty nożem.** Jan Maciejewski i Władysław Szczęsny w Wielkiej Wsi pobili się wracając przed 3 miesiącami z jakiejś libacji ze znajomym swym Eugeniuszem Lommerem, który tak został pokłóty nożem, że musiano go odwieźć do szpitala. Sąd okręgowy w Gdyni skazał Maciejewskiego na 8, a Szczęsnego na 6 miesięcy więzienia.

— **Wekslowe martwe dusze.** Krawiec Władysław Czetti w Gdyni puszczał w obieg weksle swych klientów, którymi płacił rachunki w sklepach i nawet zaczął dorabiać fikcyjne weksle fikcyjnych klientów dla „upłynnienia gotówki“. Weksle te trzeba obecnie wykupić w naturze: to znaczy w postaci kary więzienia przez rok oraz 300 zł grzywny.

...A wszystko to wykonała młodzież

szkół powszechnych i średnich.

Toruń, 26. 5. Codziennie bez przerwy od godz. 9 do 19 można zwiedzać w hali powystawowej na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu ciekawą wystawę pomorskich szkół młodzieżowych Ligi Morskiej i Kolonialnej, która znalazła pomieszczenie na parterze i piętrze w kilkunastu stoiskach. Znajduje się tam ponad 3000 eksponatów, w tym około 300 olbrzymich rozmiarów, wykonanych artystycznie i z wielką precyzją.

Na tę imponującą wystawę składają się modele statków wojennych, mapy plastyczne, albumy, sieci rybackie, latarnie morskie, osady kolonialne, ceramika kaszubska, barwne afisze i dekoracje, a wszystko to wykonane dokładnie, precyzyjnie i artystycznie rękoma młodzieży pomorskiej, która w ten sposób podkreśla swoje umiłowanie morza. Wśród eksponatów szkoły powszechnej nr 1 w Toruniu wyróżniają się modele: „Rysia“, „Żbika“, „Wichru“ i „Mazura“ oraz pływające lotniska „Saratoga“. Uczniowie gimnazjum kupieckiego zaprezentowali piękny album „Dzieje Daru Pomorza“, który został wyróżniony przez gen. Zaruskiego, dokonywującego otwarcia wystawy. Szkoła powszechna nr 7 w Toruniu wystawiła kilkadziesiąt modeli z „rodzynkiem“ w postaci „Stoczni Marynarki Wojennej“. Włocławskie gimnazjum im. Konopnickiej pyszni się modelami żaglowców o olbrzymich, bo dochodzących 2 metrów rozmiarach. Prywatne gimn. żeńskie w Toruniu wystawiło akwaria, hafty z wzorami kaszubskimi, mapy dróg wodnych i wiele innych ciekawych rzeczy. Dużych rozmiarów modele statków żaglowych i statków wojennych, dalej średniowieczną fregatę i model ratusza chełmińskiego wystawili wychowankowie gimn. OO. Paulinów w Chełmnie.

To wszystko jest piękne, cudowne — ale wierzyć się nie chce gdy widzi się stoiska Bydgoszczy, Pucka, Wejherowa i Władysławowa, które wykonane zostały tak precyzyjnie i tak efektownie, że aż dech zapiera.

—::—

— **„Ustroje totalistyczne“.** Staraniem wydziału porozumiewawczego Instytutu Bałtyckiego przy współudziale P. Z. Z. i Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, w czwartek 1. 6. o godz. 20 w auli Gimn. im. M. Kopernika prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego p. dr M. Starzewski wygłosi odczyt p. t. „Ustroje totalisytczne“. Ceny biletów na odczyt: 1 zł dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 50 gr. Czysty dochód przeznacza się na Fundusz Obrony Narodowej.

Kronika TORUŃSKA

Toruń, dnia 26 maja 1939 r.

Nocny dyżur pełnią apteki:
Pod Lwem — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście.
Pod Łabędziem — na Mokrem.
Nadwiślańska — Jakubskie Przedm.
Św. Barbary — Chełmińskie Przedm.

Dyżur lekarski Ubezpieczalni Społecznej piątek: dr Jasiński, ul. Grudziądza 37, tel. 26-60 (dyżur od godz. 20 do 8).

—«:»—

Pogotowie straży pożarnej tel. 12-44.

—«:»—

Pogotowie ratunkowe tel. 19-91.

—«:»—

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego“, ul. Mos`wa 17, tel. 14-46.

REPERTUAR KIN:
Aria: „Druga młodość“
As: „Orły morskie“
Mars: „Listy z pola bitwy“
Świt: „Ostrożnie profesorze“

— **Balet Parnella w Toruniu.** W ostatniej chwili przypominamy, iż 26 bm. wystąpi gościnnie w Teatrze Ziemi Pomorskiej polski balet Parnella w zupełnie nowym klasycznym repertuarze. Nieliczne bilety do nabycia w przedsprzedaży w drogerii Foto-Szady, Rynek Staromiejski 33, tel. 1025.

— **Pociąg popularny do Gniewkowa.** Na uroczystości w Gniewkowie uczestników przewiezie pociąg popularny, który ruszy z Torunia 28 bm. o godz. 5 z dworca Toruń Główny. Powrot z Gniewkowa o godzinie 11. Bilety w cenie 1 złoty w obie strony nabyć można u p. Siudy, Toruń, ul. Szeroka 41, skład zegarmistrzowski i jubilerski. Sądzimy, że mieszkańcy nie omieszkają wykorzystać okazję taniego przejazdu do Gniewkowa i wezmą gremialny udział w uroczystości odsłonięcia pomnika poległego bohatera śp. plut. Pająkowskiego. Bilety nabywać można tylko do soboty godz. 11.

— **Amatorzy cudzych jabłek przed sądem.** W nocy na 19 lutego br. Feliks Lewandowski i Jan Kwiatkowski z Torunia, ul. Pod Dębową Górą, skradli na szkodę p. Marty Lewandowskiej 60 kg jabłek. 44 kg jabłek sprzedał Kwiatkowski Nowakowskiej za 8,50 zł, która z kolei skradzione jabłka poleciła sprzedać swemu mężowi. W wyniku dochodzeń policja wykryła sprawców kradzieży jak i paserów. Ostatnio wszyscy odpowiadali przed toruńskim sądem grodzkim. Lewondowski i Kwiatkowski nie przyznali się do winy, natomiast Nowakowscy twierdzili z całą stanowczością, że nie wiedzieli o pochodzeniu jabłek. W wyniku rozprawy sąd skazał: Kwiatkowskiego na rok więzienia, Lewandowskiego na 9 miesięcy, Nowakowską na 8 miesięcy i 50 zł grzywny. Nowakowski natomiast skazany został na 6 miesięcy więzienia z warunkowym zawieszeniem na przeciąg 4 lat.

Przystań wioślarska młodzieży szkolnej w Toruniu.

Toruń, 26. 5. Dnia 28 bm. odbędzie się w Toruniu poświęcenie gimnazjalnej przystani wioślarskiej I. Państw. Lic. i Gimn. im Kopernika tuż przy Ośrodku Sportów Wodnych.

W związku z uroczystym poświęceniem i otwarciem, okręg pomorski Zw. Wychowawców Fiz. organizuje spływ młodzieży szkół średnich Pomorza na własnym taborze kajakowym, wioślarskim i żeglarskim. Młodzież przybywa w sobote po południu do Torunia z Bydgoszczy, Brodnicy, Grudziądza, Tczewa, Włocławka i innych miejscowości.

W pierwszej części spływu młodzież, przepływając na promach w strojach krakowskich, śląskich, mazurskich, łowickich, kujawskich, kaszubskich oraz na tratwie jako flisacy, przypomni nam krainy, przez które przepływa królowa rzek polskich.

W części sportowej spłyną kajaki, łodzie wioślarskie i żaglówki, na których młodzież uprawia najzdrowsze sporty. W części trzeciej oryginalnego widowiska zobaczymy na pontonach metalowych i gumowych uzbrojone junackie hufce szkolne.

Program uroczystości jest następujący: o godz. 8,30 zbiórka uczestników spływu miejscowej młodzieży na dziedzińcu gimn. im. Kopernika, o godz. 8,45 odmarsz do kościoła św. Jana, o godz. 9 nabożeństwo, o godz. 10 przemarsz przez miasto do przystani, gdzie w pół godziny po tym rozpoczną się uroczystości poświęcenia i otwarcia przystani i spływ.

Wydalił się z domu i nie wrócił.

Toruń. Dnia 19 bm. w godzinach popołudniowych wydalił się z domu i dotychczas nie powrócił 7-letni Kazimierz Gumowski, zam. w Biskupicach, pow. toruńskim. Chłopiec ubrany był w granatowy garnitur, bez obuwia i bez nagrycia na głowę. Podkreślić należy, iż zaginiony był dość słabo rozwinięty umysłowo, to też prawdopodobnym się wydaje, iż oddaliwszy się znacznie od domu, nie umiał odnaleźć powrotnej drogi. Powiadomiona policja przeprowadza poszukiwania.

KINO n-4723
KRISTAL
Początek o g. 5, 7 i 9-tej
W święta o 3, 5, 7 i 9-ej

Najweselszy program świąteczny
Dziś w piątek premiera
najnowszej, dowcipnej, wesołej kom. pełnej szalonych sytuacyj o niezwykłym napięciu komizmu, humoru, piosenki i pikantnej treści, zmuszającej widza do ciągłego śmiechu p. t.

Miodowy miesiąc
Humor. Śmiech. Dowcip. Komizm.

W rolach głównych: Ulubienica wszystkich rozk. „Csibi" i „Piotruś.
Franciszka Gaal
przystoj. amant
Bing Crosby
oraz świetny komik
Akim Tamirow

Nadprogram: Najn. Tyg. Pata Groteska rysun.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 26 maja 1939 r.

KALENDARZYK

Dziś: Filipa N.
Jutro: Bedy, Jana.
Wschód słońca o godzinie 3.50.
Zachód słońca o godzinie 20.04.

Stan pogody.

CIEPŁE POWIETRZE WYPIERA CHŁODNE.

Ciepłe powietrze, napływające ze Wschodu, ogarnęło Polskę środkową i północną. Masa chłodna utrzymuje się obecnie nad Śląskiem i ogarnia stopniowo Małopolskę. P. I. M. zapowiada na dziś pogodę chmurną z deszczami, przeważnie pochodzenia burzowego. Temperatura od 12 do 22 stopni. Umiarkowane wiatry.

Termometr wskazywał dziś rano

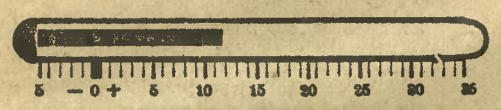

DYŻURY NOCNE APTEK od 22—28 maja br.:

1) Apteka pod Niedźwiedziem, ulica Niedźwiedzia.
2) Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa.

—«:»—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

—«:»—

— **MUZEUM MIEJSKIE** przy ul. Farnej otwarte codziennie od godz. 11—16. w niedziele i święta od godz. 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa grafiki, Tow. Artystów Grafików w Krakowie.

Muzeum Miejskie — Bielawki, ul. Pierackiego 8, otwarte codziennie od godz. 11—14. Stała wystawa darów: obrazy Leona Wyczółkowskiego i rzeźby Konstantego Laszczki

Biblioteka Nowości T.C.L. przy ul. Gdańskiej 30, I piętro wypożycza książki od godziny 11—13,30 i od 16—19.

—«:»—

— **Redakcja udziela** porad prawnych (bezpłatnych) codziennie w godzinach od 17—18. Zamiejscowym udzielamy porad również na drodze listownej.

—«:»—

Z TEATRU MIEJSKIEGO im. K. H. Rostworowskiego

Dziś w piątek tryskająca humorem komedia Hart'a **„CIESZMY SIĘ ŻYCIEM"** z udziałem pp. Bardy, Bystrzyńskiej, Dębicza, Domańskiej, Drewicza, Gajdeckiego, Kownackiej, Korowiczówny, Kowalczyka, Krzywickiej, Kuźmińskiego, Lochmana, Okońskiej, Skirgiełło-Jacewicza, Sobotkowskiej, Tatrzańskiego i Winczewskiego. Jutro w sobotę arcywesoła krotochwila Laufsa **„DOM WARIATÓW"** z Tatrzańskim w roli głównej.

Na okres świąt, którym zostanie zamknięty sezon przed urlopami dane będą następujące sztuki:

W niedzielę, dnia 28 bm. o godz. 16-tej po cenach o 50% zniżonych **„CIESZMY SIĘ ŻYCIEM"**, wieczorem **„DO WSZYSTKIEGO"**.

Poniedziałek, 29 bm. o godz. 16-tej po cenach o 50% zniżonych **„DOM WARIATÓW"**, wieczorem **„CIESZMY SIĘ ŻYCIEM"**.

—::—

— **Osobiste.** Pan Teobald Wnuk, syn kierownika szkoły z Bydgoszczy, uzyskał na Uniwersytecie Poznańskiem dyplom lekarski.

— **Film of English Life.** Staraniem Towarzystwa Angielsko-Polskiego wygłosił wczoraj p. mr. Sickes z Warszawy w sali Resursy Kupieckiej niezwykle ciekawy referat o warunkach życiowych w Londynie przy licznym udziale członków towarzystwa i miłośników języka angielskiego. **W dzisiejszy piątek** wygłosi p. Sickes o godz. 20 w Resursie Kupieckiej drugi wykład pod powyższym tytułem, obficie ilustrowany Wstęp bezpłatny.

— **Zlot katolickiej młodzieży żeńskiej** odbędzie się dnia 28 i 29 maja w Poznaniu z okazji 20-lecia istnienia stowarzyszenia. Młodych Polek zorganizowanych na terenie Wielkopolski mamy 30.000. Zlot zgromadzi około 10 tys. dziewcząt i będzie ważnym wydarzeniem.

Z Rady Miejskiej.

Jakie zmiany przeprowadzono

w budżecie miasta Bydgoszczy?

Ćwierć miliona zł pożyczki na budowę osiedla robotniczego.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej na porządku dziennym znajdowały się tylko dwie sprawy. Po zagajeniu zebrania przez prezydenta Barciszewskiego, p. radny Kurdelski przedstawił zmiany w budżecie na rok 1939/40, zalecone przez wojewodę pomorskiego. W budżecie **skreślono cały szereg pozycyj dotyczących zabrukowania niektórych ulic.** I tak skreślono sumę 110.000 zł, projektowaną na **zabrukowanie ulic i ułożenie chodników na Bielawkach,** dalej sumę 100.000 zł, projektowaną na połączenie ulic Unii Lubelskiej z ul. Żeglarską, sumę 45.000 zł projektowaną na zabrukowanie ul. ks. Misjonarzy (obecnie ul. Piusa XI), sumę 35.000 zł na dojazd do dworca Bydgoszcz-Wschód, obniżyć o sumę 40.000 zł na ułożenie chodników z płyt betonowych i skreślić sumę 17.500 zł na asfaltowanie reszty ulicy Wały Jagiellońskie. Tak samo uporządkowanie placu przed teatrem miejskim nie nastąpi w tym roku, albowiem skreślono projektowaną na ten cel sumę 38.000 złotych. Podwyższono natomiast o 56.000 zł sumę na pokrycie pekalitem trasy autobusowej na części ul. Zygmunta Augusta, Żółkiewskiego, Hetmańskiej i Gdańskiej od przejazdu kolejowego, dalej zalecono podwyższyć o 33.000 złotych sumę, przeznaczoną na roboty ziemne dla zatrudnienia bezrobotnych. Suma ogólna budżetu wynosi 20.206.631 złotych. Radni uchwalili przyjąć wszystkie wspomniane wyżej zmiany w budżecie, zalecone przez wojewodę.

Dalszym punktem porządku dziennego była sprawa zaciągnięcia z Towarzystwa Osiedli Robotniczych w Warszawie pożyczki w kwocie 250 000 złotych na budowę osiedla robotniczego w Bydgoszczy. Uchwalono zaciągnąć taką pożyczkę, a co do systemu budowy tych mieszkań robotniczych i innych spraw związanych z budową tego osiedla, celem przyśpieszenia budowy postanowiono oddać do decyzji Konwentu Seniorów.

Prezydent Barciszewski zakomunikował następnie, że województwo zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej, dotyczącą przemianowania ulicy ks. Misjonarzy na ul. Piusa XI. Pod koniec zebrania radny Matuszewski (PPS) wniósł o dokonanie wyboru specjalnych komisyj: budowlanej, gazowni, elektrowni i wodociągów oraz o naprawę nawierzchni części końcowej ul. Nakielskiej. Wpłynął także wniosek Stronnictwa Pracy o odwodnienie kilku ulic na Czyżkówku (Wiejskiej, Łąkowej, Łanowej i Chojnickiej), gdzie piwnice stoją często pod wodą z powodu braku odpływu wód atmosferycznych i zaskórnych. Po posiedzeniu jawnym odbyło się zebranie tajne, na którym omawiano szereg spraw drobniejszych.

Tegoroczne święto W. F. i P. W. miasta Bydgoszczy

odbędzie się w ramach święta pułku „Murowanego".

Tegoroczne święto W. F. i P. W., które rozpoczęło się Igrzyskami 3-majowymi zakończone zostanie w dniach 28 i 29 maja. Zakończenie święta przyjmie charakter tym bardziej uroczysty i tym wspanialszy, że odbędzie się w ramach święta pułku „Murowanego".

Program uroczystości jest następujący: **Dnia 28 maja 1939 r.** — godz. **14,00** — Igrzyska Sportowe na boisku pułkowym przy ul. Północnej. Godz. **20,15** — Zbiórka wszystkich organizacyj w. f. i p. w. oraz klubów sportowych na Stadionie im. Marszałka Piłsudskiego i udział w widowisku batalistycznym na tle historii pułku „Murowanego". — Apel poległych.

Dnia 29 maja 1939 r. — godz. **9,00** — Zbiórka klubów sportowych i organizacyj w. f. na Nowym Rynku. Godz. **9,30** — Raport Komendanta Grodzkiego W. F. i P. W. Godz. **9,35** — Wymarsz do kościoła garnizonowego na mszę św. Godz. **10,00** — Msza św., po czym złożenie wieńca na grobie Nieznanego Powstańca. Godz. **10,45** — Uroczyste wręczenie odznaki pułkowej i wręczenie darów na FON. Godz. **11,30** — Defilada na Placu Wolności. Godz. **16,00** — Zabawa w lesie gdańskim (po za koszarami).

Wszystkie kluby sportowe i organizacje w. f. i p. w. uświetnią powyższe święto przez gremialny udział we wszystkich punktach powyższego programu.

Zakończenie święta przyjmie charakter jak najbardziej uroczysty i masowy. Będą to dni tężyzny fizycznej, świadczące o tym, że jesteśmy **„Silni Zwarci Gotowi".**

Bydgoszcz żegna podchorążych marynarki wojennej.

We wtorek 30 bm. o godz. 19,30 odbędzie się w sali rycerskiej Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej uroczystość **pożegnania podchorążych marynarki wojennej,** organizowana przez Koło Przyjaciół Szkoły Podchorążych Mar. Woj. W uroczystości biorą udział: organizacje społeczne, młodzież szkół średnich i powszechnych, harcerstwo.

Z rejestru handlowego.

Do rejestru handlowego w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy wpisano firmy:

Bracia Eger — reprezentacje właśc. Rudolf i Jerzy Eger, skład komisowy sp. akc. Pabianickich fabryk bawełnianych Krusche i Ender — w Bydgoszczy.

Bławaty i konfekcja M. Wika, Nakło; właścicielem firmy jest Marta Wikowa.

—«:»—

— **Podziękowanie.** 220 najbiedniejszych dzieci parafii farnej ubrano do I. Komunii św. staraniem Stow. Pań Miłosierdzia przy Farze. Wszystkim, którzy ofiarnością swoją przyszli z pomocą, przede wszystkim Zarządowi Miejskiemu, paniom, które własnym kosztem ubierały dzieci, instytucjom bankowym, organizacjom kościelnym, dyrekcjom kin „Lido" i „Apollo", Kat. Kołu Pań, firmie Scheibler i Grohmann i wszystkim innym szlachetnym ofiarodawcom składa serdeczne „Bóg zapłać" zarząd Stow. Miłosierdzia przy Farze.

— **O pracę** błaga za pośrednictwem naszym pracownik umysłowy z doskonałymi świadectwami. Był on kiedyś pracownikiem samorządowym, a później przeszedł do przemysłu. Wskutek likwidacji przedsiębiorstwa pozostał na bruku i od dłuższego czasu cierpi straszną nędzę z żoną i dziećmi. Przyjmie jaką bądź pracę i gotów przyjąć ją także poza Bydgoszczą. Apelujemy gorąco o pracę i chleb dla człowieka nie z własnej winy pozbawionego zajęcia. **Zgłoszenia do redakcji.**

— **Przymusowe szczepienie przeciw błonicy (dyfterii).** Dla dzieci, które z jakichkolwiek powodów nie mogły być szczepione w kwietniu i maju, wyznacza się terminy (ostateczne) na 31 maja w pierwszym terminie dodatkowym i dnia 12 czerwca, w drugim terminie dodatkowym. Każde dziecko musi być szczepione dwa razy. Szczepienia odbędą się w szkole dokształcająco-zawodowej, przy ulicy Konarskiego nr 2. Początek szczepień o godzinie 14. Imiennych zawezwań doręczać się nie będzie. Przymusowemu szczepieniu przeciw błonicy podlegają dzieci od roku do 10 lat włącznie, z wyjątkiem dzieci, które poddane były szczepieniu w latach 1937, 1938.

— **W drugie święto Zielonych Świątek tradycyjna przechadzka do Szóstej śluzy.** Koło LOPP rejonu 11 urządza na polance p. Budy różne rozrywki i premiowe strzelanie o 20 nagród. Atrakcją będzie **„cygańskie wesele".** Korowód będzie objeżdżał ulicami miasta. Orkiestra pocztowa przygrywać będzie do tańca. W razie deszczu zabawa zostanie przełożona na dzień 4 czerwca. Dochód z strzelania przeznaczony na LOPP. Dla „wygodnych" dojazd tramwajem na Wilczak — do ostatniego przystanku tramwajowego przy ulicy Nakielskiej.

— **Miesięczne bilety tramwajowe i autobusowe** nabyć można w biurze Tramwajów ul. Dra Em. Warmińskiego nr 8 (pokój 1), w czasie od godz. 8 — 13 i od 15 — 18.

W bydgoskim oddziale Polskiego Biura Podróży „Orbis" przy ul. Dworcowej 2, w czasie od godz. 9 — 19 można otrzymać tylko bilety na dwurazowy przejazd dziennie.

— **Dyrekcja III Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeńskiego im. M. Curie-Skłodowskiej** w Bydgoszczy przy ul. Kujawskiej 4 przyjmuje zgłoszenia kandydatek do kl. I gimn. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć: 1. podanie, 2. dokument urodzenia wzgl. chrztu, 3. ostatnie świadectwo szkolne (kl. 6 wzgl. 7), 4 świadectwo II szczepienia ospy. Taksa za egzamin wynosi 10 zł oraz 1 zł na budowę publicznych szkół powszechnych. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat zakładu codziennie od godz. 8 do 14. (n4713

W niedzielę 28 bm. o godz. 20,30 wszyscy na stadion na

Widowisko batalistyczne.

Wstęp bezpłatny.

Nasz bydgoski „murowany" pułk obchodzi w nadchodzącą niedzielę doroczne swoje święto pułkowe. Z tej racji urządza o wskazanej w tytule godzinie wśród przebogatego, dwudniowego programu — po raz pierwszy w Bydgoszczy oglądane — widowisko batalistyczne, którego poszczególne człony opierają się w głównej części o: 1) powstanie wielkopolskie, 2) wojnę bolszewicką, 3) czasy powojennej, codziennej, żmudnej pracy wychowawczo-organizacyjnej. Zakończeniem widowiska będzie apel poległych, wstrząsający obraz wspomnień wojennych, uczczenie bohaterów pułku, poległych za Ojczyznę.

Czyż trzeba zachęcać nasze społeczeństwo do przyjścia na stadion, (w niedzielę o g. 20,30 — wstęp bezpłatny) kiedy masowy udział stanowić może o manifestacji uczuć dla armii naszej a w szczególności dla „murowanego" pułku, tak silnie z miastem naszym związanego?

Od czego zależy higiena w nowoczesnych mieszkaniach?

W dobie obecnej walczy się bezwzględnie z wielu chorobami a najbardziej bodaj z wielce rozpowszechnioną gruźlicą. Pośrednikiem w rozpowszechnianiu tej choroby jest pył w mieszkaniu. Gdzie, jeżeli nie na meblach gromadzi się on w największych ilościach. Współczesność moment ten uwzględniła przy budowie nowoczesnych mebli i podyktowała, że zamiast mebli zaopatrzonych w różnego rodzaju galeryjki, zakamarki i rzeźby, w których kurz gromadzi się w wielkich ilościach, wytwarza się przeważnie meble o gładkiej powierzchni, których kształty niemniej zachwycają oko nie bylejakiego estetyka. Tak jest przynajmniej w Przemyśle Meblowym w Nowem. Tutejszy Przemysł Meblowy dokonuje przede wszystkim bardzo wiele mozolnych doświadczeń, które zastosowuje następnie przy wytwarzaniu mebli. Dlatego meble te są zawsze najdoskonalsze i nikt na nich się nie zawiedzie. Drzewo używane do wyrobu najpierw suszy się w specjalnych do tego przyrządzonych ubikacjach. To daje gwarancję, że meble, po wstawieniu do pokoju, nie pękają. Unika się w ten sposób szpar, w których gromadzi się pył i różnego rodzaju zarazki. Na meblach takich nigdy nie powstaną wypukłości, szpecące sprzęt. Trzeba też wiedzieć, że tutejszy Przemysł Meblowy inaczej wyrabia meble, przeznaczone do mieszkań z centralnym ogrzewaniem, od mebli, które stać mają w pokojach ogrzewanych za pomocą pieców. Pod tym względem zrobiono specjalne doświadczenia, dlatego Nowski Przemysł Meblowy może udzielić przy sprzedaży mebli stosunkowo długiej gwarancji. Takie meble na pewno przyczyniają się w wielkiej mierze do utrzymania należytej higieny w mieszkaniu i dają pewność długiego zadowolenia ich nabywcom. Nowski Przemysł Meblowy urządza w czasie od 25 czerwca do 9 lipca 1939 r. II Targi Meblowe w Nowem n. W. na Pomorzu. Uczestnicy mogą korzystać z 75 proc. zniżki kolejowej w drodze powrotnej. Podczas Targów Wystawa L. O. P. P. obwodu świeckiego. Wszelkich informacyj udziela Komitet Targów przy Zarządzie Miejskim.

—::—

— **Uroczyste przyjęcie do I. Komunii św. blisko 600 dzieci** szkół powszechnych parafii farnej odbędzie się w pierwsze święto Zielonych Świąt o godz. 8 we Farze. Po mszy św. wszystkie dzieci podejmowane będą w Domu Katolickim kawą i plackiem przez Stow. Pań Miłosierdzia.

— **Przed otwarciem „sezonu" w Brzozie.** Jak z ogłoszeń wynika, otwarcie letniska nad jeziorem jezuickim (stacja kolejowa Chmielniki) odbędzie się w pierwsze święto Zielonych Świątek. Właściciel letniska p. Jan Szatkowski, ceniony obywatel bydgoski oddał kierownictwo letniska w doświadczone ręce p. Aleksandra Ochimowskiego, byłego kuchmistrza Klubu Polskiego w Bydgoszczy. Specjalnością letniska będą zawsze świeże ryby, smacznie przyrządzone, różne nowalie i warzywa.

— **Komitet Budowy Domu Katolickiego przy parafii Św. Trójcy** urządza w drugie święto Zielonych Świąt w dniu 29 maja u p. Kowalskiego, ul. Wrocławska 7, **wielką wentę parafialną.** Początek o godz. 15. Impreza ta zgromadzi w ogrodzie p. Kowalskiego niewątpliwie nieprzeliczone tłumy z powodu bogatego programu. Moc niespodzianek jak gra zręczności, loteria fantowa, strzelanie o cenne nagrody itp. sprawią każdemu miłą niespodziankę. Podczas wenty przygrywać będzie znana orkiestra. Wystąpi chór kościelny „Moniuszko". Na miejscu własne bufety. Wstęp bezpłatny. Czysty dochód z imprezy przeznacza się na budowę Domu Katolickiego. O poparcie **wenty parafialnej uprasza komitet.** (n4727

Stan wody w Wiśle z dnia 25. V. 1939 r.

Kraków — 2,56, (1.53), Zawichost + 2.66, (1.87), Warszawa +1,84, (1.94), Płock + 1,60, (1.76), Toruń + 2,22, (2,34), Fordon + 2,33, (2.37), Chełmno + 2,20 (2.20), Grudziądz + 2,43, (1.39), Korzeniowo + 2,55, (2.44), Piekło + 2.04, (1.83), Tczew + 2,15, (1.11), Einlage + 2,56, (2.58), Schievenhorst + 2,64, (2.64).

(Liczby w nawiasach przedstawiają stan wody z dnia poprzedniego).

BYDGOSKA GIEŁDA
ZBOZOWO-TOWAROWA

Notowano za 100 kg. z dnia 25. V. 1939 r.

Zboża

Pszenica 21,50—22,00 Żyto 15,40—15,60. Jęczmień browarowy 00,00—00,00, jęczmień 673—678 g/l 18,75—19,00. jęcz. 644—650 g/l 18,25—18,50. Owies 16,75—17,25.

Przetwory młynarskie.

Mąka pszenna wyciągowa 0—30% wł. w. 41,50—42,50, mąka pszenna gat. 0—35% wł. w. 40,50—41,50, mąka pszenna gatunek I 0—50% wł. worek 38,00—39,00, mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł. worek 35,50—36,50. mąka pszenna gatunek II 35—65% wł. worek 31,00—32,00, mąka pszenna gat. II 50—60% wł. w. 00,00—00,00, mąka pszenna gatunek I A 50—65% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna gatunek II 60—65% wł. w. 00,00—00,00, mąka pszenna gat. III 65—70% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna razowa 0—95% wł. w. 29,00—30,00. mąka pszenna śrutowa eksportowa (2,5% pop). 00,00—00,00. mąka żytnia wyciągowa gat. 0—30% wł. w. 00,00—00,00. mąka żytnia gat. I A 0—55% wł. w. 25,25—25,75 mąka żytnia razowa 0—95% 20,75—21,25. mąka żytnia śrutowa eksport (2,5% popiołu), 00,00—00,00 mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska). 24,25—24,75; Otręby pszenne miałkie stand. 13,25—13,75, Otręby pszen. średnie 13,00—13,50; Otręby pszenn. grube 13,75—14,25; Otręby żytnie z przemiału stand. 13,00—13,25 Otręby jęcz. 12,75—13,25; Kasza jęczm. krąp. wł. w. 31,00—32,00, kasza jęczmienna, pęczak wł. w. 32,00—33,00, kasza jęczmienna perłowa wł. w. 42,50—43,00

Strączkowe, oleiste, koniczyny nasiona i in.

Groch polny 26,00—28,00 Groch Wiktoria 35,00—39,00 Groch zielony (Folger) 26,00—28,00, Wyka jara 23,00—24,00 Peluszka 24,00—25,00 Łubin żółty 12,50—13,00 Łubin niebieski 11,25—11,75. Seradela 00,00—00,00, Rzepak jary b. w. 47,00-48,00. Rzepak ozimy bez worka 52,00—53,00. Rzepik ozimy bez worka 46,00—47,00, Siemię lniane 61,00—63,00 Mak niebieski 00,00—00,00, Gorczyca 53,00—57,00, Koniczyna czerw. bez kan. o czyst. 97% 120,00—130,00 Koniczyna surowa bez ogr. kanianki 70,00—80,00, Koniczyna biała bez kan. o czyst 97%, 300,00—325,00. Koniczyna biała surowa 215,00—265,00 Koniczyna szwedzka 180,00—200,00, Koniczyna żółta odłuszczona 65,00—75,00, Przelot 90,00—100,00 Rajgras angielski 150,00—160,00 Tymotka czyszczona 40,00—45,00.

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 25,50—26,00, makuch rzepakowy 14,00—14,50. makuch słonecznikowy 40/42% 00,00—00,00, śrut soja 00,00—00,00, ziemniaki pom. 0,00—0,00, ziemniaki nadnoteckie 00,00—00,00, ziemniaki fabryczne kg. % 00,00—00,00, ziemniaki ladalne 5,00—5,25. płatki ziemniaczane 00,00—00,00 wytłoki buraczane suszone 0,00—0,00, słoma żytnia luzem 3,00—3,50 słoma żytnia prasowana 3,50—4,00, siano nadnoteckie luzem 7,75—8,25. siano nadnoteckie prasowane 8,50—9,00.

BANK POLSKI PŁACIŁ W DNIU 26. 5. 39:

dolary amerykańskie	5,30
dolary kanadyjskie	5,26½
funty szterlingów	24,82
franki szwajcarskie	119,30
franki francuskie	14,04
belgi belgijskie	90,45
liry włoskie	18,50
floreny holenderskie	285,30
marki niemieckie	76,50
guldeny gdańskie	99,75

KRONIKA TOWARZYSTW

PIĄTEK 26 MAJA.

Godz. 20,00: **Bydgoski Chór Męski.** Lekcja śpiewu w lokalu p. Bielawskiego, ul. Szczecińska. Komplet konieczny.

— **Tow. sport. „Gwiazda".** Schadzka drużyny juniorów. W drugie święto 29 bm. wyjazd na finałowe zawody do Grudziądza.

— **Tow. śpiewu „Dzwon".** Lekcja śpiewu w lokalu ćwiczeń przy ul. Marsz. Focha. Z powodu występu na zjeździe, obecność wszystkich członków konieczna.

SOBOTA 27 MAJA.

Godz. 14,30: **Zw. Powstańców Wlkp., koło Bydgoszcz.** Dalszy ciąg strzelania na stadionie miejskim. O punktualne stawienie się prosi komendant.

Godz. 20,30: **Związek Szoferów.** Nadzwyczajne zebranie w lokalu zebrań „Bagatela", ul. Jagiellońska. Sprawy bardzo ważne. Przybycie wszystkich członków konieczne.

*

Stow. Dzieci Marii u św. Floriana. Zapowiedziana na drugie święto Zielonych Świąt msza św. i wspólna komunia św., połączona z poświęceniem sztandaru, z przyczyn od zarządu niezależnych nie odprawi się.

K. S. Z. S. „Astoria". W pierwsze święto zbiórka członków przed stadionem i udział w widowisku batalistycznym pułku „murowanego", połączony z apelem poległych. W drugie święto zbiórka członków o godz. 9 rano na Nowym Rynku i udział w święcie W. F. i P. W. (msza św., złożenie wieńca na grobie Nieznanego Powstańca i defilada).

Stow. Śpiewu „Symfonia". Lekcja w piątek, dnia 26 bm. o godz. 20 w Resursie Kupieckiej. Komplet konieczny.

Z ruchu Ch. Z. Z.

Prezydium Z. O. Ch. Z. Z. Zebranie odbędzie się **w piątek 26 bm.** o godz. 18,30 w sekretariacie okr., ul. Dworcowa 5. Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich członków konieczna.

Sprawy sokole

O. P. N. SOKÓŁ I. Schadzka piłkarzy w piątek 26 bm. o godz. 20 w świetlicy. Z powodu ważnych spraw, obecność graczy I i II dr. i wszystkich juniorów obowiązkowa.

SOKÓŁ III. Ćwiczenia dla druhów odbędą się wyjątkowo w piątek 26 bm. od godz. 19 do 21 zamiast w sobotę. Uprasza się o liczne przybycie.

O. P. N. SOKÓŁ V. W piątek o godz. 19 schadzka piłkarzy. W drugie święto wyjazd do Nakła na zawody I druż. i juniorzy. Obecność wszystkich piłkarzy konieczna.

SPORT

Nowe zwycięstwo Polaków w Kownie.

Polska pokonała Węgry 42:20.

Kowno, 26. 5. W czwartek odbył się w Kownie na mistrzostwach Europy w koszykówce mecz pomiędzy Polską i Węgrami **Polska, która wystąpiła w składzie rezerwowym, wygrała stosunkowo łatwo 42:20** (22:13). Węgrzy okazali się bardzo słabym przeciwnikiem.

W drugim spotkaniu Estonia wygrała z Finlandią **91:1(!).** Na 4 minuty przed końcem meczu rezultat brzmiał 87:0.

Na meczu Polska — Węgry obecnych było około 8 tys. widzów.

Litwa prowadzi w mistrzostwach Europy w koszykówce.

Kowno. W dalszych rozgrywkach o mistrzostwo Europy w koszykówce Łotwa pokonała Włochy 38:23, a Litwa zwyciężyła Francję 38:18.

Po czwartym dniu rozgrywek w tabeli prowadzi Litwa, która dotąd nie przegrała ani jednego meczu. Ma ona też 8 punktów na 8 możliwych. **Na drugim miejscu znajdują się Łotwa i Polska** — po 7 pkt. Stosunek koszy jest lepszy dla Łotwy, która uzyskała 240:91, podczas gdy Polska ma 138:138. Dalsze miejsca zajmują Francja i Włochy po 6 pkt., oraz Węgry i Finlandia, która nie wygrała ani jednego spotkania.

Ostatnie mecze o mistrzostwo Europy w koszykówce.

Kowno. Plan dalszych spotkań o mistrzostwo Europy w koszykówce męskiej przedstawia się następująco:

Dziś, 26 bm.: Francja — Łotwa, Litwa — Węgry, Włochy — Estonia i **Polska — Finlandia; dnia 27 bm.:** Francja — Węgry, Łotwa — Estonia, Litwa — Finlandia i **Włochy — Polska; dn. 28 bm.:** Francja — Estonia, Węgry — Finlandia, **Polska — Łotwa** i Litwa — Włochy.

Zawody, których Bydgoszczy zazdrości cała Polska

Pojedynki godne stolic Europy!

Noji — Soldan Kusociński — Staniszewski
Sznajder — Morończyk Gerutto — Tilgner
Węglarczyk — Kordas (n4739

W Zielone Święta wszyscy na STADION
na Eliminacje Przedolimpijskie Godzina **11,30**

Zwycięstwo Olimpijskie Triumfem Całego Narodu

Oczy całej Polski skierowane na Bydgoszcz.

W dn. 28 i 29 maja br., to jest w oba dni Zielonych Świąt odbędą się na Stadionie im. Marsz. Piłsudskiego w Bydgoszczy wielkie zawody lekkoatletyczne, będące początkiem przygotowań olimpijskich lekkiej atletyki polskiej do Olimpiady w Helsinkach. Powierzenie tych zawodów **okręgowi pomorskiemu** jest dowodem, **jakim zaufaniem cieszy się on wśród władz centralnych naszej lekkiej atletyki.** Zarząd Pom. OZLA już na początku tego roku uzyskał od kierownika grupy lekkoatletycznej — olimpijskiej p. dyr. Szlachciaka zapewnienie, że zawody te zostaną powierzone naszemu okręgowi. Mimo starań wszystkich innych okręgów na walnym zebraniu PZLA o powierzenie im tej bodaj najwspanialszej imprezy sezonu, **delegatom Pomorza w osobach mgr. Zakrzewskiego i Kocona udało się utrzymać eliminacje przedolimpijskie w Bydgoszczy,** co zawdzięczać należy również i władzom PZLA.

Zarząd Polskiego Związku Lekkoatletycznego uznał start w tych zawodach dla członków kadry olimpijskiej za obowiązkowy, nadto zezwolił wielu innym zawodnikom, którzy rokują nadzieję na poprawę swych wyników, na startowanie w bydgoskich zawodach, przez co **publiczność bydgoska będzie miała okazję zobaczyć wspaniałą rewię lekkiej atletyki całej Polski.** Cały szereg emocjonujących pojedynków, o których dzisiaj pisze i mówi się szeroko w całej Polsce, przejdzie niewątpliwie do historii naszej lekkiej atletyki.

Przejdźmy kolejno poszczególne konkurencje. A więc w biegu na 100 m trzej zawodnicy mający za sobą stare „porachunki" odświeżone ostatnio startami w Warszawie i Katowicach, a mianowicie **Zasłona, Dunecki i Danowski** rozegrają zaciętą walkę pamiętając, że wyniki jej decydować będą o wyznaczeniu do reprezentacji Polski. W biegu na 400 m **znany „as" Gąssowski** będzie miał silnego konkurenta w osobie młodego **Zabierzowskiego** z Warszawy, w biegu zaś na 400 m przeciwstawią się mu doskonali średniodystansowcy Winiecki z Warszawy i Mitelsztedt z Łodzi, zawodnicy biegający w czasie około 1:57 sek. Zwycięzca olimpijski Los Angeles **Janusz Kusociński,** którego powrót do formy podziwia cały świat, zechce stwierdzić jaką rozporządza szybkością i walczyć będzie z najlepszym naszym milerem **Staniszewskim.** Znany Bydgoszczy Poznańczyk **Noji** (obecnie Warszawa) będzie dążył do zmazania ostatniej porażki jaką poniósł z naszą nadzieją krakowianinem **Soldanem.** W skoku o tyczce nadzieja olimpijska Polski **Morończyk** będzie walczył z rekordem Polski. Spodziewać się jednak należy, że **Sznajder** nie zechce pozwolić, by wydarto mu jego rekord i pierwszeństwo. Niezwykle emocjonującą walkę stoczą między sobą w młocie bydgoszczanin **Kordas** ze znakomitym sokołem śląskim **Węglarczykiem,** przy czym jest bardzo możliwe, że Bydgoszcz zobaczy jak wygląda rzut ponad 50 metrów.

na Fali Programu Radiowej

Sobota, 27 maja.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,30: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". **6,35:** Gimnastyka. **6,50:** Płyty. **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Płyty. **8,00:** Audycja dla szkół. **11,00:** Audycja dla szkół. **11,25:** Płyty. **11,30:** Audycja dla poborowych. **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa ze Lwowa. **15,00:** Audycja dla dzieci (z Katowic). **15,30:** Muzyka obiadowa. **16,00:** Dziennik popołudniowy. **16,08:** Wiadomości gospodarcze. **16,20:** Kronika literacka. **16,35:** Utwory na flet w wyk. F. Tomaszewskiego **17,00:** Nabożeństwo majowe z nad Świtezi. **18,00:** Płyty. **18,30:** Audycja dla Polaków za granicą. **19,15:** Koncert rozrywkowy (z Wilna). **20,00:** Audycja dla wsi. **20,15:** D. c. koncertu rozrywkowego. **20,35:** Audycje informacyjne. **20,55:** Transmisja z Łodzi fragmentów meczu piłkarskiego Polska—Belgia. **21,25:** Koncert rozrywkowy. W przerwie ok. godz. **21,50:** Wesoły tygodnik dźwiękowy. **22,55:** Przegląd prasy. **23,00:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, komunikat meteorologiczny. **23,05:** Wiadomości z Polski w języku niemieckim. **23,15:** Muzyka taneczna (płyty).

ROZGŁOŚNIA POMORSKA.

6,57: Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza". **10,00:** Płyty. **10,55:** Program na jutro. **11,25:** Płyty. **13,00:** Płyty. **13,50:** Wiadomości z Pomorza. **18,00:** „Wiosna, księżyc, bzy i słowiki" (Miłość w perspektywie czasu) felieton J. Straszewskiego (z Bydgoszczy). **18,15:** Polskie marsze (płyty). **18,25:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **20,00:** „Pszczelnictwo Pomorza w r. 1938" — pogad. roln. **23,05:** Zakończenie programu.

ROZGŁOŚNIA POZNAŃSKA.

8,10: Program na dzisiaj. **8,15:** Płyty. **8,55:** Pogawędka dla kobiet. **11,25:** Płyty. **14,00:** Przegląd giełdowy. **14,10:** Płyty. **14,45:** Skrzynka ogólna **14.55:** Wiadomości bieżące. **18,00:** Pieśni polskie w wyk. chóru Gimnazjum im. Marii Magdaleny. **18,20:** Płyty. **18,25:** Wiadomości sportowe lokalne. **20,00:** Płyty. **23,05:** Zakończenie programu.

ZAGRANICA.

Sofia. 19,50: Kwartet mandolinistów. **Tuluza. 19,15:** Melodie operetkowe. **Oslo. 20,50:** Koncert orkiestrowy. **Radio Romania. 20,15:** Muzyka taneczna. **Beromuenster. 21,50:** Muzyka taneczna. **Rzym. 21,00:** Koncert symf. **Budapeszt. 22,00:** Muzyka taneczna. **Kopenhaga. 22,40:** Muzyka rozrywkowa. **Kowno. 22,00:** Muzyka taneczna. **Sofia. 22.00:** Muzyka lekka i taneczna. **Tallin. 22,00:** Muzyka taneczna. **Budapeszt. 23,00:** Koncert orkiestry operowej. **Radio Paris. 23,00:** Muzyka taneczna. **Kopenhaga. 23,15:** Muzyka taneczna. **Londyn Reg. 23,05:** Muzyka taneczna. **Mediolan. 24,00:** Muzyka taneczna.

AUTOMOBILIŚCI POMORSCY ZWYCIĘŻYLI W SPOTKANIU Z ŁODZIĄ.

W niedzielę, 21 maja br. organizował Pomorski Automobilklub w porozumieniu z Łódzkim Automobilklubem imprezę, która stała się pomostem do nawiązania serdecznych węzłów koleżeńskich pomiędzy dwoma bratnimi klubami automobilowymi.

Meta we Włocławku zgromadziła zespoły klubowe, a mianowicie 18 maszyn P. A. i 8 maszyn Ł. A. K. Pierwszą częścią zawodów była próba sprawności. Próba składała się z zadań rozruszenia silnika, zrywu i hamowania i wzbudziła wśród zawodników dużo emocji. Zawodnicy wykazali w tej części imprezy wysoki poziom opanowania swych maszyn.

W godzinach południowych w pięknym domu klubowym Włocławskiego Klubu Wioślarskiego odbył się wspólny obiad, w którym wzięli udział wszyscy uczestnicy. Komandor imprezy prezes P. A. inż. Zawadzki powitał oficjalnie zespół Ł. A. W odpowiedzi przemówił wicekomandor Ł. A. p. Weigt, następnie zabrał głos delegat zarządu m. Włocławka, który przywitał rodzinę automobilową na terenie stolicy Kujaw.

Po południu nastąpił start zawodników **do drugiej części imprezy na trasie Włocławek — Ciechocinek.** Impreza składała się z zadań rozpoznawczych na trasie, na której markowane były znaki i atrapy. Po przybyciu zawodników do mety w Ciechocinku i odprawie, wspólny podwieczorek zgromadził uczestników w lokalach „Europy".

Po ogłoszeniu przez wicekomandora Ł. K. A. obliczeń komisji technicznej i po uprawomocnieniu się rezultatów, przystąpiono do rozdania nagród. **Pierwszą nagrodę otrzymał p. Edmund Sokołowski** — 194,3 pkt., drugą p. **inż. Jerzy Dziembowski** — 193,4 pkt., trzecią p. **major Franciszek Szystowski** — 189 pkt.

Nagroda dla zwycięskiego zespołu klubowego przyznana została Pomorskiemu Automobilklubowi za 1306,1 pkt.

KTO ZWYCIĘŻY W TURNIEJU JUBILEUSZOWYM KS „BRDA".

Świąteczny turniej piłkarski na Stadionie Miejskim urządzony z okazji 15-lecia KS „Brda" budzi coraz więcej zainteresowania. **WKS „Flota" przyjeżdża w swym najsilniejszym składzie z reprezentacyjnymi graczami Pomorza.** Skład drużyny: Kostecki — Kuciej, Capecki — Kamiński E., Gorynia, Zaremba, Zajączkowski, Baczewski, Dziwisz, Kamiński H., Małkowiak.

Na turniej przyjeżdża **KPW „Unia" z Tczewa w najsilniejszym składzie: Pustowski,** Mocyna, Kolberg, **Schöneberg I.,** Gdaniec, Schöneberg II., Kronia, Witański, Tucholski, Jurta, Gonstaszewski, Szumida, Zblewski. Bydgoska Polonia wystąpi w składzie, w którym grała o mistrzostwo A-klasy. Drużyna jubilatów wystąpi w odmłodzonym składzie. Ceny wstępu minimalne.

—::—

Proces o zniewagę Marszałka Piłsudskiego.

Przed sądem okręgowym odpowiadał za zniewagę Marszałka Piłsudskiego dekarz Franciszek Sikorski z Bydgoszczy. Popijając w pewnej restauracji podczas rozmowy w większym gronie osób wyraził się obelżywie o Marszałku tak, że goście zawiadomili policję, która dekarza osadziła w areszcie. Sąd skazał Sikorskiego na 10 miesięcy więzienia, zawieszając mu wobec dotychczasowej jego niekaralności wykonanie kary.

Za rozpowszechnianie wiadomości o Hitlerze, wśród obywateli mogące osłabić ducha obronnego skazany został 40-letni Aleksander Krajczyński, zam. w schronisku dla bezdomnych przy ul. Jagiellońskiej na **7 miesięcy bezwzględnego więzienia.**

—«:»—

— **Ofiarność pracowników firmy „Prodmetal".** Pracownicy fabryki metalowych wyrobów „Prodmetal" w Bydgoszczy podpisali Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej za pośrednictwem Banku Związku Spółek Zarobkowych jak następuje: pracownicy fizyczni 3.360 zł, pracownicy umysłowi 1.960 zł. Niezależnie od tego złożyli na FON. za pośrednictwem tegoż banku: pracownicy fizyczni 251 zł, pracownicy umysłowi 26 zł, a także złożyli na FON drogą wpłaty na konto 6 PKO pracownicy fizyczni 52 zł.

— **Stała komunikacja autobusowa Bydgoszcz — Gdynia.** Niezależnie od wozów „Bałtyckiej Linii" kursujących na szlaku Poznań — Nakło — Chojnice — Gdynia, z dniem 10 czerwca uruchamia bydgoska „Autokomunikacja" wygodne wozy **bliższą drogą,** przez Koronowo, Tucholę, Czersk, Zblewo i stąd nową autostradą do Orłowa i Gdyni. Podróżni nie będą potrzebowali dojeżdżać nocą do Nakła, tylko mieć będą **połączenie wprost** — z dworca autobusowego w Bydgoszczy, w wczesnych godzinach porannych. Czas jazdy do Gdyni określono na mniej więcej 4½ godziny. Szlak prowadzi przez najbardziej urocze zakątki borów Tucholskich i Szwajcarii Kaszubskiej.

— **Café-Dancing „Palais de Danse" na FON.** Właściciel popularnego w Bydgoszczy lokalu „Palais de Danse" p. Czesław Śmigielski postanowił oddać całkowitą kasę w dniu 28 maja br. na FON. Obywatelski czyn p. Śmigielskiego spotka się niewątpliwie z przychylnością społeczeństwa bydgoskiego, które wdniu 28 maja pospieszy jak najliczniej do „Palais". (N 4740

Echa uroczystości Hallerowskich w Bydgoszczy.

TELEGRAMY, KABLOGRAMY I LISTY OD NAJWYBITNIEJSZYCH OSÓB Z CAŁEJ POLSKI ORAZ WIELU ORGANIZACYJ POLSKICH Z AMERYKI I POLSKI.

Niemal cała prasa polska podała tekst kablogramu, nadesłanego na uroczystości 20-lecia przyjazdu Armii Błękitnej z Francji do Polski od Prezydenta Ignacego Paderewskiego, przebywającego w Stanach Zjednoczonych A. P.

Obecnie podajemy streszczenie niektórych depesz i kablogramów oraz listów nadeszłych z różnych stron Polski i z Ameryki od wybitnych Polaków, organizacyj polskich, Episkopatu polskiego, ambasadorów państw alianckich itp.

Oto one:

Łomża, 15. 5. 39. „Dziękuję za przysłane mi zaproszenie na uroczystość 20-lecia przyjazdu Armii Hallera do Polski. Żal mi, że z powodu zajęć kościelnych w dniach 20 i 21 maja nie będę mógł wziąć udziału w tej uroczystości. Wyrażam atoli swoją głęboką cześć dla tak zasłużonego około oswobodzenia Polski Wodza i Jego błękitnej, opromienionej chwalebnymi czynami Armii.

Zjazd uroczystościowy ich przypomni tym, którzy w ciasnocie swojego własnego ducha usiłują umniejszyć zasługi Generała Hallera i Hallerczyków, a młodemu pokoleniu powie, że zasługa wyzwolenia Polski obejmuje wielu bohaterskich Polaków..."

Stanisław Łukomski
Biskup Łomżyński

Pelplin, 2. 5. 39. „Najlepsze życzenia i błogosławieństwo.

Stanisław W. Okoniewski
Biskup Chełmiński.

Sandomierz, 5. 5. 1939. Najuprzejmiej dziękuję za zaproszenie mnie na uroczystości 20-lecia przyjazdu do Polski Armii Błękitnej pod wodzą Generała Józefa Hallera. Przybyć na ten piękny obchód nie będę mógł. Wspominając jednak ten wielki moment w historii odradzającej się Polski, łączyć się będę duchem ze wszystkimi uczestnikami uroczystości, zaś Szanowny Zarząd proszę o złożenie Panu Generałowi Hallerowi wyrazów mojego szczerego szacunku, a Członkom Związku mego serdecznego pozdrowienia.

Jan Lorek, Biskup Admin. Apostolski
Diecezji Sandomierskiej

Warszawa, 20. 5. 39. Na dwudziestolecie Waszych bohaterskich zapasów z wrogiem przesyłają najgorętsze życzenia i błogosławieństwa

Biskupi: Gall i Szlagowski.

Siedlce. Otrzymałem łaskawe zaproszenie na Zjazd, mający się odbyć w dniach 20 i 21 maja br. Niestety z powodu prac terminowych na miejscu, nie mogę przybyć na Zjazd; tym niemniej łączyć się będę myślą i sercem z dzielnymi Obrońcami Ojczyzny, których polecam Bogu i błogosławię. Oddany w Chrystusie Panu

Cz. Sokołowski, Biskup Sufragan
Siedlecki czyli Podlaski.

Sandomierz, 7. 5. 39. Śpieszę, by uprzejmie podziękować za łaskawe przysłanie pod moim adresem zaproszenia, a jednocześnie przesyłam życzenia najserdeczniejsze, aby Zjazd był okazją wzmocnienia ducha Błękitnej Armii, od którego zależy wartość Jej członków i nadzieja, którą w Niej pokłada Ojczyzna nasza.

Najszlachetniejszego Wodza Błękitnej Armii i wszystkich Jego podkomendnych błogosławię z pełni serca mego.

Ks. Paweł Kubicki, biskup Sandomierski.

Łódź, 20. 5. 39. Obradom Zjazdu życzę jak najpomyślniejszych wyników dla dobra Ojczyzny.

Biskup Jasiński.

Częstochowa, 20. 5. 39. Uroczystości okolicznościowej z okazji 20-lecia przyjazdu z Francji do Polski 100-tysięcznej Armii serdeczne przesyłam życzenia błogosławieństwa Bożego i Opieki Jasnogórskiej Pani i Królowej na dalsze równie bohaterskie jak dotąd wysiłki, gdyby Ojczyzna tego potrzebowała.

O. Pius Przeździecki,
Generał OO. Paulinów.

Warszawa, 20. 5. 39. Życzenia najgorętsze dla Ciebie Drogi Generale i Twoich wiernych żołnierzy. Wielka Polska i związane z nią na zawsze Pomorze, o co walczyliśmy skutecznie i nieugięcie, niech żyje.

Generał Sikorski.

Poznań, 21. 5. 39. Nie mogąc wziąć udziału w Zjeździe przesyłam Panu Generałowi i uczestnikom najgorętsze życzenia, aby Błękitna Armia na zawsze pozostała wzorem dla polskiego żołnierza.

Dr Rydlewski.

Warszawa, 20. 5. 39. Zwycięskiemu Wodzowi Generałowi Hallerowi składam wyrazy czci najgłębszej i wdzięczności w dniu święta bohaterskiej Armii Błękitnej. Związany z nią najdroższymi wspomnieniami 1920 roku, Hallerczykom serdeczne koleżeńskie Czołem!

Stanisław Miłaszewski.

Warszawa, 20. 5. 39. Bohaterskiemu Wodzowi Armii Błękitnej w 20-tą rocznicę przybycia do Polski, składa wyrazy czci i przywiązania, dawna współpracowniczka propagandy w pamiętnym roku Cudu Wisły.

Wanda Miłaszewska.

Chicago Ill., 17. 5. 39. Z okazji 20-lecia przyjazdu z Francji do Polski 100-tysięcznej Armii Błękitnej pod wodzą Generała Hallera, odbywającemu się Zjazdowi Związku Hallerczyków przesyłamy serdeczne życzenia pomyślnych obrad i wszelkich pomyślności. Armia Błękitna zapisana jest w sercach Polonii Amerykańskiej złotymi głoskami i pamięć o niej w Ameryce żyć będzie wiecznie.

Zjednoczenie Polskie Rzym.-Kat.
Józef Kania, prezes. Józef Barć, sekr. gen.

Chicago Ill., 19. 5. 39. Uczestników Walnego Zjazdu Związku Hallerczyków imieniem 300 tysięcy członków Związku Narodowego Polskiego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej witamy i serdecznie pozdrawiamy, życząc zarazem pomyślnych obrad. Hallerczykom Cześć.

F. X. Świetlik, Cenzor Z. N. P. — Jan Romaszkiewicz, prezes.

Kraków, 20. 5. 39. Szczęść Boże Zjazdowi, Związkowi i Chorągwi Waszej. Niech mundury błękitne w Bydgoszczy przypomną naszym ziemiom zachodnim wielkie dni zwycięskiego wyzwolenia.

Generał M. Kukiel.

Chicago Ill., 3. 5. 39. Byłym żołnierzom bohaterskiej Armii ulubionego przez nas Generała Józefa Hallera w dniu ogólnokrajowego Zjazdu zasyłamy serdeczne pozdrowienia i słowa najwyższego uznania za ich niezłomne stanowisko w sprawach Polski Narodowej, Mocarstwowej i Katolickiej.

Jeszcze bardziej energiczną pracą porwijcie Naród z uśpienia i wskażcie Mu drogę prawdziwej wiary, miłości Ojczyzny, która jest świętszą ponad wszystkie partie.

Ogólnopolskiemu Zjazdowi Związku Hallerczyków — Szczęść Boże.

Za Zarząd Polsko-Amerykańskiego Towarzystwa Historycznego
Leon T. Walkowicz, prezes.

Chicago Ill., 7. 5. 39. Szanowni Koledzy. Bardzo żałuję, że nie mogę skorzystać z zaproszenia na tak wielkie święto nasze.

Wjazd nasz do Polski 20 lat temu jest jednym z momentów, który doceniać może tylko ten, który to przeżywał.

W tej tak ważnej dla Polski chwili, Zjazd ten ma wielkie znaczenie, bo przypomni naszym wrogom, że nie tylko w Polsce, ale znowu na całym świecie synowie Jej gotowi są do bronienia tego, cośmy przed 20 laty zdobyli.

Życzę Zjazdowi Związku Hallerczyków jak najlepszych rezultatów a znajomym Kolegom pozdrowienia i cześć.

Agnieszka E. Wisła, honorowa prezeska Korpusu Pom. S. W. A. P. w Ameryce.

Bydgoszcz, 20. 5. 39. Nie mogąc z powodu wyjazdu wziąć udziału w niedzielnych uroczystościach 20-lecia przyjazdu Błękitnej Armii do Polski, przesyłam moje najlepsze życzenia dalszego wzmocnienia tężyzny duchowej i gotowości bojowej tak potrzebnej w dobie dzisiejszej u wszystkich Polaków, którzy ani na chwilę nie przestali się czuć wiernymi żołnierzami naszej Wielkiej Rzeczypospolitej.

St. Skotnicki, gen.

Warszawa, 21. 5. 39. Błękitnej Armii i Jej Wodzowi z okazji jubileuszu najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy dla Związku i Wielkiej Narodowej Polski przesyła

Warszawskie Koło Międzykorporacyjne.

Szczawnica, 20. 5. 39. Błękitnej Armii Cześć. Jej Wodzowi Hołd. Uczestnikom Zjazdu pozdrowienia.

J. W. Teskowa.

Lwów, 20. 5. 39. Wodzowi i Jego sławnej Błękitnej Armii, której przybycia przed 20 laty oczekiwaliśmy w Polsce zwłaszcza na Kresach zajętych przez Ukraińców z radością i niecierpliwością, sława i Cześć.

Józef Pieniążek.

Puszczykowo, 21. 5. 39. Armia Błękitna przelała krew na polach Francji o wolność Ojczyzny. Dziś wierzymy, że będzie ostoją męstwa w obliczu nowych zakusów wroga.

Stefan i Zofia Dąbrowscy.

Bydgoszcz, 21. 5. 39. Walnemu Zjazdowi Armii Błękitnej z okazji 20-lecia przybycia z Francji przysyłamy tą drogą najserdeczniejsze życzenia owocnych obrad. Nie mogąc wziąć udziału osobiście w wielkiej uroczystości Hallerczyków, manifestującej na odwiecznie polskim Pomorzu zwartość i gotowość poniesienia wszelkich wysiłków i ofiar dla całości i potęgi Rzeczypospolitej, łączymy się z Wami w tych dążeniach i wierzymy głęboko, że zjednoczony Naród Polski otrzyma wszystkie zrabowane mu ziemie.

Bessert — komendant, **Szlenk** — prezes
Związku Rezerwistów.

Lwów, 19. 5. 39. Nie mogąc przybyć na podniosłą uroczystość 20-lecia Armii Błękitnej, przesyłam Panu Generałowi i zebranym Kolegom najserdeczniejsze pozdrowienia w chwili, gdy cały Naród wraca na zbudowaną przez bohaterską Armię Błękitną drogę braterstwa broni z chrześcijańskimi narodami Zachodu.

Ks. J. Panaś.

Chicago, Ill., 9. 5. 39. Dostojne Prezydium Zjazdu: Nie mogąc skorzystać z łaskawego zaproszenia do udziału w Zjeździe, przesyłam listownie jak najserdeczniejsze życzenia pomyślnych obrad, oraz wyrazy hołdu dla bohaterskich Obrońców Ojczyzny i ich Czcigodnego Wodza. Imiona Hallerczyków i Generała Józefa Hallera na zawsze splotły się z dziejami Polonii amerykańskiej.

Przy sposobności chcę donieść, że w Archiwum i Muzeum Z. P. R. K. znajduje się prawdopodobnie największy zbiór dokumentów, dotyczących udziału Polonii amerykańskiej w Armii Polskiej we Francji. Papiery te zwolna porządkujemy i prawdopodobnie za kilka lat będą dostępne dla badaczy dziejów. Szczęść Boże itd.

Mieczysław Haiman, kustosz Archiwum i Muzeum Z. P. R. K.

Cleveland. O. 11. 5. 39. Panie Generale. Zacni Koledzy. Dziękując za zaproszenie na nasz Zjazd w 20-tą rocznicę przyjazdu z Francji do Polski 100-tysięcznej Armii Błękitnej pod dowództwem Generała Józefa Hallera, odpowiadam imieniem Towarzystwa Historycznego Czynu Zbrojnego Polonii w Ameryce.

Zbieracie się Koledzy w chwili dla Polski może ważniejszej niż ta sprzed laty dwudziestu. Otóż, gdy radzić będziecie i ponawiać śluby, iż mimo podeszły wiek gotowi jesteście iść dla zakończenia rozprawy z odwiecznym wrogiem, pamiętajcie, że my, że 5-milionowa Polonia amerykańska jest z Wami, jest z Polską, gotowa zdobyć się na Czyn nie mniejszy, niż ten, na jaki się zdobyła w 1917—1918 roku.

Wy pamiętacie, Drodzy Koledzy, jak my, jak Polonia amerykańska pamięta, że w Armii Błękitnej walczyliśmy o Polskę bez jakichś „korytarzów", o Polskę z Królewcem, Gdańskiem, Szczecinem, Piłą i piastowskim gniazdem Opolem. I gdy tak trzeba, będzie, walkę wznowimy i wygramy. My wierzymy, że w tym duchu pójdą Wasze obrady.

Drogiemu Wodzowi i wszystkim Wam Koledzy, ślemy serdeczne pozdrowienia z wolnej ziemi Waszyngtona a Zjazdowi Waszemu jak najowocniejszych obrad dla dobra, chwały i potęgi Polski. Cześć.

Za Zarząd Tow. Historycznego Czynu Zbrojnego Polonii w Ameryce:
S. Z. Stachowicz, sekr.. Dr B. L. Smykowski prezes.

Karnaczówka-Wołyń, 20. 5. 39. Panu Generałowi wyrazy czci, Kolegom żołnierskie pozdrowienia.

Januszajtis, gen.

Radziszów k/Skawiny, 20. 5. 39. Niech Bóg błogosławi drogim Hallerczykom.

Olga, Anna i Karol Hallerowie.

Nowe Miasto Lubawskie. Pom. 20. 5. 39. Z okazji obchodu 20 rocznicy przyjazdu Armii Błękitnej do Polski i Zjazdu Walnego Zw. Hallerczyków zasyłamy Nieugiętym Bojownikom o wolność i Ich bohaterskiemu Wodzowi wyrazy głębokiej czci i gorące życzenia pomyślnych obrad.

Za Redakcję „Drwęcy"
Ks. Józef Dembiński.

(Dokończenie w przyszłym numerze „Dziennika").

Jedzlesz

bezpiecznie, wygodnie i tanio (n3657
tylko na rowerze
„Odeon"
wł. **Jerzy Dziembowski**
ul. Dworcowa 3.
Wygodne raty. Niskie ceny.

POLECENIA

Fasonowanie
i czyszczenie kapeluszy damskich i męskich, najnowsze fasony, **Pomorska 35.** n3100

Pierwszorzędną
kuchnię warszawską poleca Hotel Lengning. n4721

Obiady (4833
smaczne mięsne lub jarskie na czystym maśle po 90 gr. poleca restauracja przy Starym Rynku 21.

POKOJE WOLNE

Pokój 482[illegible]
umeblowany. Podwale 8/3.

Umeblowany
Warmińskiego 11/2. 4829

Ładnie
umeblowany pokój, blisko dworca, do wynajęcia. Dworcowa 84 m. 7. n4718

Pokój 4832
Jagiellońska 22, skład.

Pokój
ładny, utrzymaniem, bez, także przyjezdnym. Cieszkowskiego 4—3. f5706

Pokój f5709
całodzienne utrzymanie, telefon. Gdańska 62/5.

Pokój
słoneczny, dobre utrzymanie, także przyjezdnym. Gdańska 55—4. f5710

KUPNA

Kupię n4686
gospodarstwo okolicy Bydgoszczy lub Bydgoszczy przy wpłacie 4 do 5 000 zł. Manikowski Grudziądz, Legionów 46.

Motocykl
dobrze utrzymany 200-350 ccm., korzystnie kupi Sępólno Kr. skrytka poczt. 18. n4738

DZIERŻAWY

Skład 4716
wynajmę. Jagiellońska 28.

Obszerny
lokal na hurt. lub biuro wydzierżawię. Hotel Lengning. n4720

POSADY WOLNE

Brakarz
do kontroli na warsztacie obróbki mechanicznej potrzebny. Zgłoszenia przesyłać do Państwowych Zakładów Lotniczych w Rzeszowie. n4627

Kucharka
dobrze gotująca, potrzebna natychmiast. Adres Dziennik Bydg. n4728

Służąca
do prac domowych, opieka dzieckiem. Kordeckiego 23/3, godz. 16—18. (4828

Czeladnik
piekarski młodszy, potrzebny. Grunwaldzka 88 4823

Ekspedientka
rzeźnicka. Zbożowy Rynek 10. 4827

Cukiernik
samodzielny, potrzebny zaraz. Zgłoszenia Niedzwiedzia 9. 4830

Służąca f5702
młoda, czysta, z gotowaniem, 1. 6 lepszy dom. Gdańska 91—7. Zgł. 9-13.

Czeladnik
szewski dobry na reperacje stałe. Nakielska 27. 4831

Księgowego(wą)
branży zbożowo młynarskiej, rutynowaną siłę, z kaucją poszukuję od zaraz. Życiorys, odpisy świadectw proszę składać Bąkowski, Młyn, p. Warlubie. n4735

Służąca
potrzebna. Markwarta 22, Balcerkiewiczowa. f5707

Dziewczyna
czysta, samodzielna z dobrym gotowaniem potrzebna 1. 6. do Torunia. Posada stała. Oferty Dziennik Bydgoski Toruń „Kucharka". n4732

Dziewczyna 4839
młodsza potrzebna z przychodzeniem do domu. Jary, Klemensa Janickiego 10.

Do baletu
na wyjazd, przyjmę uczennicę od lat 18. Zgłaszać się godz. 17—19, Mazowiecka 11/13. f5698

Mechanika
samochodowego, wykonującego samodzielnie wszelkie reperacje przy samochodach każdego fabrykatu, pełną gwarancją poszukuje się zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem wynagrodzenia kierować do fy „Lukullus". Bydgoszcz, Poznańska 16. n4730

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

1 i 3 pokojowe:
k. łaz. Sienkiewicza 28/2.

3 pokojowe:
komfortowe z ogrodem. Sniadeckich 13—1.

3 pokojowe:
nowoczesne centrum. Dworcowa 9.

Pokój
kuchnia bezdzietnym, 25 miesięcznie, rok z góry. Kujawska 74. 4835

Mieszkanie
5 pokoi komfort. Jagiellońska 28—8. 4715

ZGUBY

Zagubioną
książkę Ubezpieczalni Społecznej nr 6112946 na nazwisko Anna Biniak, unieważniam. f5703

LETNISKA

Tleń
Pensjonat Borowianka, smaczną, dobrą kuchnię prowadzi dzielny kucharz. 4790

Wykąpać
się w czystej płynącej wodzie, możesz tylko na letnisku w Opławcu. n4714

POŻYCZKI

Komfortowe
mieszkanie dla pojedynczej osoby, pokój, łazienką, telefonem, ogrodem, w najładniejszej dzielnicy miasta, za wypożyczenie 3000.— zł z absolutną gwarancją kapitału. Na żądanie na miejscu smaczne zdrowe całodzienne utrzymanie. Wiadomość telefon nr 1866. n4700

RÓŻNE

Willę
nowoczesną, piętrową pod Warszawą, 7 pokoi, garaż, ogród 4000 m² zamienię na willę dwumieszkaniową w Gdyni. Zgłoszenia do administracji pod „T. T." Dziennik Toruń. n4733

Jasnowidzące
Medium Nuhda otworzy każdemu oczy!!! Rozwiąże pod gwarancją najbardziej zawiłe sprawy!!! Wybiera numery loteryjne w transie medialnym — powie kiedy, ile, czy w ogóle wygra!!! Podaj datę urodzenia — 65 groszy na porto. Medium Nuhda, Kraków, Bonerowska skrytka pocztowa 740. 4268

Jasnowidz
Dżami uznany przez najwyższe sfery naukowe za jedynego Fenomena — Jasnowidza doby obecnej, przyczyni się do zwycięstwa Twego we wszystkich sprawach! Poprawę materialną uzyskasz przez loterię. Wybierze Ci szczęśliwy numer losu pod gwarancją!!! Podaj datę urodzenia. Jasnowidz Dżami Kraków, Urzędnicza 42—3. (n5674

MATRYMONJALNE

Panna n4743
posiadająca interes, restaurację, kawiarnię, miasto powiatowe, poszukuje kawalera, cel matrymonialny. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski pod „R. 36".

†

Dnia 25 maja 1939 r. o g. 11.40 zmarł tragiczną śmiercią nasz najukochańszy mąż, ojciec i teść

długoletni pracownik kolejowy

Piotr Neyder

o czym zawiadamia w smutku pogrążona

Rodzina.

Pogrzeb odbędzie się dnia 28 maja na cmentarzu na Czyżkowku. 4834

Poznań, Rokietnica, Jarocin, Inowrocław, Aleksandrowo, Oborniki, Obrzycko, Bydgoszcz, dnia 26 maja 1939 r.

USUWA BÓL, PIECZENIE, NABRZMIENIE NÓG, ZMIĘKCZA ODCISKI, KTÓRE PO TEJ KĄPIELI DAJĄ SIĘ USUNĄĆ, NAWET PAZNOKCIEM. PRZEPIS UŻYCIA NA OPAKOWANIU. n-4301

Najwyższej klasy aparat miniaturowy

"Kodak" Retina II

anast. f. 3,5 mig. Compur Rapid do 1/500 s. Dalomierz sprzężony.

Raty 12 miesięczne

wpłata gotówką **zł. 22.-**

Rewelacyjne błony "Kodak" **Panatomic-X**

J. MYSZKOWSKI, FOTO-PERFUMERIA

BYDGOSZCZ, ul. Gdańska nr 22. (n4117

Przetarg nieograniczony.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu

zaprasza do składania ofert

na wykonanie napraw dwóch wiaduktów kolejowych i jednego przepustu na linii Smętowo-Opalenie oraz mostu na linii Chojnice-Kościerzyna. Roboty mają być wykonywane w miesiącach letnich 1939 r. (n-4710

Oferty należy składać do skrzynki ofertowej, umieszczonej w westybulu gmachu DOKP. w Toruniu lub przesyłać pocztą do godz. 10 dnia 9-go czerwca 1939 r.

Termin rozpoczęcia przetargu **dnia 9-go czerwca 1939 r.** o godz. 10 w westybulu gmachu Dyrekcyjnego w Toruniu. Bliższe informacje można otrzymać w godzinach urzędowych w pokoju 420 gmachu Dyrekcyjnego w Toruniu, gdzie można również nabyć za opłatą 1,— zł pełny tekst wezwania, wzór oferty ślepe kosztorysy. Formularze przetargowe na żądanie mogą być przesłane pocztą za opłatą ich wartości i za przesyłkę

Zakład Ubezpieczeń Społecznych sprzeda z wolnej ręki następujące **maszyny** znajdujące się w **Pomorskiej Fabryce Maszyn** Sp. z o. o. **Bydgoszcz, ul. Gen. Bema 19:**

1. Silnik wyrobu firmy Gebr. Körting A.G. Nr 13335 r. 1912 o mocy 150 KM, 2 cylindrowy leżący, obrotów około 200, z jednym kołem zamachowym jako pasowym, średnicy 3200 mm i przystawką ze sprzęgłem Hille i drugim kołem pasowym średn. 2500 mm, 2 zbiorniki powietrzne do rozruchu i 1 butla do powietrza sprężonego około 60 atm. do napędu 2 generatorów na prąd stały budowy S & S 1 na 230 v., 174 Amp., 40 Kw. 1280 obr/min., 2-gi 470 v., 245 Amp., 115 Kw, 850 obr/min.
2. Silnik budowy f-y Warszawska Wytw. Parowozów z r. 1928 4-ro cylindrowy, 4-o taktowy kompresorowy typu 4 A 350/500 mocy 360 PS, obrotów, 333/min., stojący sprzężony wprost z generatorem S & S na prąd stały 440 v., 270 Kw.

Maszyny można oglądać w powyższej fabryce w Bydgoszczy, od godziny 8 — 15, gdzie należy również składać oferty. (n1531

Repertuar kin bydgoskich:

APOLLO: Dziś „Batalia nieustraszonych" w kol. i tyg. W niedz. o g. 12,30 „Walka o szczęście". C. zn.

BAŁTYK: „Władczyni Puszczy" w kol. naturaln.

KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4. Dziś świąteczny program: „Stalowa Wola w COP-ie" film polski i „Pod gołym niebem" wesoła komedia.

KRISTAL: „Miodowy Miesiąc" z Franciszką Gall Nadprogr. tyg. Pata i groteska rysunkowa.

LIDO: „Trader Horn" oraz bogaty nadprogram.

MARYSIEŃKA: „Bitwa nad Marną" oraz najnowszy tygodnik Pata.

SPRZEDAŻE

Siodło damskie konnej jazdy bezcen sprzedam. Michalski, Wąbrzeźno tel. 30. (n4744

Rower damski i męski, tanio sprzedam. Kolonialka, Chrobrego 21. f5705

Drukarnia na sprzedaż jedyna, powiatowe miasto Pomorza, pełnym biegu, dobra egzystencja. Gotówki do objęcia 5000. Oferty „Drukarnia". 4837

Kolonialkę dobrze zaprowadzoną — bezkonkurencyjną sprzedam okazyjnie. — Curie Skłodowskiej 24. n4722

LICEUM HANDLOWE KOEDUKACYJNE

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ GDYŃSKIEJ W BYDGOSZCZY

ulica Król. Jadwigi 25, tel. 34-47.

Warunki przyjęcia: ukończenie gimnazjum ogólnokształcącego lub kupieckiego względnie 3 kl. gimnazjum zawodowego.

Absolwenci Liceum Handlowego mają prawo do odbycia skróconej służby wojskowej oraz mogą wstępować do wszystkich wyższych uczelni.

Bliższych informacji udziela Sekretariat Liceum Handlowego od godziny 10—12. (n4719

Egzamin wstępny odbędzie się 30 czerwca br. o godzinie 8 rano.

Na Zielone Świątki

polecamy znanej jakości

mięso — wędliny — konserwy
szynki — smalec

Ceny konkurencyjne (n-4737

Bacon Export Gniezno S. A.

Oddział GDYNIA

Ul. Świętojańska 100 Tel. 25-03

TANATOL tępi KARALUCHY i PRUSAKI

Kapelusze dla eleganckiej Pani.

Salon Kapeluszy (CHIC PARISIEN)

Maria Kaliska

Dworcowa 10—3. n3736

Willa komfortowa, Gdański las. Filia „Komfortowa". (f5704

Wózek dziecięcy skrzynkowy, sprzedam. Piotra Skargi nr 13—3 f5701

Skład f5700 kolonialny. Wiad. Dziennik

Parcele podmiejskie budowlane i ogrodniczo-rolnicze, do nabycia. Wiadomość Maj. Zamczysko koło Myślęcinka. f5699

Kolonialkę okazyjnie. Adres Dziennik. 4813

Rower damski tanio. Kujawska 5, warsztat. 4838

Rower damski męski korzystnie. Sniadeckich 41—5. 4824

Sprzedam 4818 kompletnie urządzoną stolarnię. Pl. Poznański 6.

Parcele obok lasu i wody tanio. Mińska 14, tel. 3989. 4826

Wózek dziecięcy głęboki, dobrym stanie, sprzedam. Stefana Czarneckiego 8—3. 4825

Kamienicę 4821 komfortową Plac Kochanowskiego, 60 000. Nowakowski, Kaszubska 2.

Urząd Skarbowy w Chełmnie.

Obwieszczenie o licytacji. W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że **dnia 31. V. 1939 r.** o godz. 11 w lokalu firmy „Unamel" właśc. Dr W. A. Henatsch w Unisławiu, powiat Chełmno celem uregulowania należności Urzędu Skarbowego w Chełmnie i obcych wierzycieli odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: 25 beczek syropu á 300 kg wagi każda beczka na sumę 3 000 zł, 400 ctr syropu karmelkowego 10.000 zł. Zajęte przedmioty można oglądać dnia 31. V. 1939 r. od godziny 10,45 do godz. 11 w lokalu firmy „Unamel" właśc. Dr W. A. Henatsch w Unisławiu pow. Chełmno.

Chełmno, dnia 19. V. 1939 r.

Za Naczelnika Urzędu Skarbowego

n-4717) (—) K. Czarnik, kierownik działu egzek.

Łóżeczko dziecięce sprzedam. Dąbrowskiego 27—2. 4777

Motocykl 500 Rudge z przyczepką w dobrym stanie okazyjnie sprzedam. Swiecka 5—1. f5629

Willa nowa do sprzedania. Ul. Sosnowa 5, wiadomość tel. 33-34. f5680

Dom z piekarnią dobrze prosperującą, w mieście kuracyjnym, sprzedam zaraz. Dorsz, Inowrocław, Rybnicka 5. n4731

Parkany n4741 deski i podłogi poleca tanio Feliks Wojciechowski, handel i obróbka drzewa, Pomorska 36, tel. 1189.

Placówkę handlową branży konfekcyjnej, dobrze zaprowadzoną, w ruchliwym punkcie Inowrocławia, zaraz korzystnie sprzedam z towarem i urządzeniem, lub bez towaru Nadaje się i na inną branżę. Zgłoszenia Dziennik Bydg. Gdynia „Pilne". n4734

Skrzypce najlepsze, również fortepian okazyjnie tanio odda Golniewicz, plac Kościeleckich 2, m. 6. n4729

Kije do pomidorów i paliki do drzew poleca Feliks Wojciechowski, handel i obróbka drzewa, Pomorska 36, tel. 1189. n4742

Tylko zł. 14.-

wpłacasz gotówką na doskonały aparat miniaturowy

"Kodak" Retina I

anast. f. 3,5 mig. Compur Rapid do 1/500 sek. 36 zdjęć 24×36 mm na nowych niezwykłych błonach

"Kodak" Panatomic-X

wysoka czułość — najdrobniejsze ziarno

Sprzedaż i bliższe informacje (n3939

NOWA DROGERIA Walerian Baumgart

Gdańska 61, róg Cieszkowskiego, tel. 3906

UWAGA: odbitki 6×9 **0,10 gr.** wywołanie filmu bezpłatnie.

Urząd Skarbowy w Chełmnie

Obwieszczenie o licytacji. W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 580) podaje się do ogólnej wiadomości, że **dnia 30. V. 1939 r.** o godz. 9-tej w lokalu p. Joachima Alvenslebena w Ostromecku, pow. Chełmno celem uregulowania należności Urzędów Skarbowych w Brodnicy i Chełmnie odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: klacz kasztanka, koń roboczy 10 lat zł 250,—, klacz kasztanka, koń roboczy 7 lat zł 250,—, klacz kasztanka, koń roboczy 13 lat zł 200,— klacz szpakowata, koń roboczy 11 lat zł 200,—, 4 jałowice czarno-białe 2 letnie zł 800,—, krowa czarno-biała 8 lat zł 300,—. aparat radiowy marki Phillips, na prąd stały z głośnikiem, w dobrym stanie zł 300,—, zegar szafkowy, kolor szafki orzechowy, w dobrym stanie zł 200,—. Zajęte przedmioty można oglądać dnia 30. V. 1939 r. od godz. 8,45 do godz. 9-tej w lokalu p. Joachima Alvenslebena w Ostromecku pow. Chełmno.

Chełmno, dnia 19. V. 1939 r.

Za Naczelnika Urzędu Skarbowego

n-4669 K. Czarnik, Kierownik działu egzek.

200,- zł nagrody

n-4736) temu

który wskaże złodzieja

wykradającego corocznie kwiaty z werandy nad Brdą przy moście Bernardyńskim.

Zgłoszenia **w biurze ul. Bernardyńska 4.**

2 pokoje

umeblowane, względnie **1 pokój** z utrzymaniem **z oddzielnym wejściem, blisko** lub **w Starym Rynku,** poszukuję od 1. 6. b. r.

STARA DROGERIA

właśc. Leonard Baumgart

Stary Rynek 21. Telefon 23-96. (n4724

BIURALISTKĘ

siłę pomocniczą do wyliczania robocizny **poszukuję** od 1-go czerwca r. b. (n-4726

PASAMON, ulica Promenada 69.

Czytajcie Dziennik Bydgoski!

NA ŁONIE PRZYRODY.

— Nie rozumiem, dlaczego ludzie uważają taki hamak za wygodny...

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, K. K. O. miasta Bydgoszczy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Zakład graficzny i miejsce odbicia, wydawca i miejsce wydania Drukarnia Bydgoska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz, ul. Poznańska 12-14. — Odpowiedzialni redaktorzy: Za politykę wewnętrzną i gospodarczą: Stanisław Nowakowski; politykę zagraniczną: mgr. Stanisław Strąbski; dział literacki i felieton: Henryk Kuminek; wiadomości z Wielkopolski i Pomorza dział kobiecy i „Światek dziecięcy": Janina Hernetówna; dział sportowy Edmund Klessa; kronikę lokalną: Aleksander Kiedrowski; rozmaitości, wiadomości z kraju i ze świata: Edmund Klessa; programy, zagadnienia radiowe i wiadomości ze Wschodu: Wincenty Sławiński; dział rolniczo-ogrodniczy: Dyonizy Wesołek. — Ogłoszenia i reklamy: Władysław Żewicki. — Zarządzający drukarnią: Ignacy Balwiński. — Za wiadomości z Gdyni: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu.